

# คำประกาศ

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย แบ่งงานเป็น 4  
กรรมาธิการ คือ ฝ่ายอภิบาลคริสตชน ฝ่ายธรรมทูตและ  
การศึกษาคาทอลิก ฝ่ายสังคม และฝ่ายสื่อสารสังคม

**แผนกคริสตศาสนธรรม** อยู่ในคณะกรรมการคาทอลิก  
เพื่อคริสตศาสนธรรม ในกรรมาธิการฝ่ายอภิบาลคริสตชน หลังจาก  
ที่พระศาสนจักรได้ออก**คู่มือแนะแนวการสอนคำสอนทั่วไป** (11 เมษายน  
ค.ศ. 1971) สังฆมณฑลต่างๆ จึงเริ่มตั้งแผนกคริสตศาสนธรรม  
หรือศูนย์คำสอน (Diocesan Catechetical Center) เพื่อรับผิดชอบ  
งานคำสอน หรือการอบรมคริสตศาสนธรรม โดยมีคณะกรรมการ  
ประกอบด้วย พระสงฆ์ นักบวช ครูคำสอน และฆราวาส ผู้รับผิดชอบ  
งานคำสอนของแต่ละสังฆมณฑลมาร่วมประชุมกันอย่างน้อยปีละครั้ง  
เพื่อรับผิดชอบงานคำสอนของระดับชาติ และพยายามพัฒนา  
การอบรมคริสตชน ให้ดำเนินชีวิตเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

เมื่อผู้ใหญ่ของสังฆมณฑลเปลี่ยนแปลงบุคลากรรับผิดชอบงาน  
ผู้มารับผิดชอบใหม่จึงต้องใช้เวลาศึกษาประวัติศาสตร์และเอกสารด้านนี้  
เราจึงพยายามจัดทำ **คู่มือแนะแนวการสอนคำสอนในประเทศไทย**  
(Thai Directory for Catechesis) ตั้งแต่วันที่ 6-9 กันยายน ค.ศ.  
2000 (พ.ศ. 2543) ปีปีติมหาการุญ ณ บ้านผู้หว่าน อ.สามพราน จ.นครปฐม  
โดยประชุมปีละ 2-3 ครั้ง ในโอกาสประชุมสามัญของคณะกรรมการฯ  
ซึ่งมีพระสังฆราชยออาภิม พเยาว์ มณีทรัพย์ เป็นประธาน และมี  
กรรมการเฉพาะกิจ 9 คน รับผิดชอบ

เราได้จัดพิมพ์หนังสือ**แรงบันดาลใจ** (ร่าง) คู่มือแนะแนวการสอน  
คำสอนในประเทศไทย ครั้งแรก เดือนมีนาคม ค.ศ. 2005 (จำนวน 1,500  
เล่ม) ครั้งที่สอง เดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2006 (จำนวน 1,000 เล่ม)

ครั้งที่ 3 เดือนธันวาคม ค.ศ. 2010 (จำนวน 2,000 เล่ม) เพื่อให้พระสงฆ์  
ธรรมทูต บราเดอร์ ซิสเตอร์ จิตตาทิบาล ผู้ประสานงาน ครูคำสอน  
สามเณร และนักศึกษาที่วิทยาลัยแสงธรรม นำไปใช้ระยะหนึ่งเป็นเวลา  
4 ปี

ที่สุดคณะกรรมการฯ ได้มอบหมายให้ บาทหลวงเปรมปรี วาปีโส  
บาทหลวง ผศ.วัชศิลป์ กฤษเจริญ คุณครูทัศนีย์ มธุรสสุวรรณ  
คุณครูราตรี ช้อยเครือ คุณครูกมลลา สุริยพงศ์ประไพ  
คุณครูยุพา ชูสิทธิ์รักษ์ บาทหลวงนพพร ยอแซฟ (ซาเลเซียน)  
ภราดาประภาส ศรีเจริญ (ลาซาล) และคุณครูเอมอร ทองอดิศัย  
เป็นอนุกรรมการไปดำเนินงานปรับปรุงให้สำเร็จ เพื่อจัดพิมพ์ใช้เป็นทางการ

เพราะข้อจำกัดเรื่องเวลา บุคลากรของเรามีงานรับผิดชอบ  
มากมาย หนังสือเล่มนี้แม้จะยังไม่สมบูรณ์ แต่เราก็หวังว่าจะมีประโยชน์  
สำหรับครูคำสอน ผู้รับผิดชอบงานคำสอน และผู้สนใจอย่างแน่นอน

ขอท่านบุญราศีนิโคลาส บุญเกิด กฤษบำรุง บุญราศีฟิลิป สีฟอง  
อ่อนพิทักษ์ ช่วยเสนอวิงวอนให้ครูคำสอนไทย พระสงฆ์ และนักบวช  
อภิบาลชุมชนศิษย์พระคริสต์ ร่วมพันธกิจแบ่งปันข่าวดีในสังคมไทย  
ให้เกิดความสุขความเจริญมาสู่ประเทศชาติที่รักของเรา

(บาทหลวงเปรมปรี วาปีโส)

ผู้อำนวยการ

(พระสังฆราชฟรังซิสเซเวียร์ วีระ อาภรณ์รัตน์)

ประธานคณะกรรมการฯ

19 มีนาคม ค.ศ. 2014

## กรรมาธิการฝ่ายอภิบาลคริสตชน

1. คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม
  - แผนกพิธีกรรมและศีลศักดิ์สิทธิ์
  - แผนกดนตรีศักดิ์สิทธิ์
  - แผนกศิลปะและสถานที่ศักดิ์สิทธิ์
2. คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม
  - แผนกพระคัมภีร์
  - แผนกคริสตศาสนธรรม
3. คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระสงฆ์และผู้ถวายตัว
  - แผนกพระสงฆ์
  - แผนกผู้ถวายตัว
  - แผนกสามเณรลัยและกระแสรื่น
4. คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตชนฆราวาส
  - แผนกฆราวาส
  - แผนกครอบครัว
  - แผนกเยาวชน



ประชุมคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม  
แผนกคริสตศาสนธรรม ครั้งที่ 2/2013  
วันที่ 9-10 กรกฎาคม 2013 ณ บ้านผู้หว่าน สามพราน

# สารบัญ

บทนำ	7
<b>หมวดที่ 1 สภาพทั่วไป</b>	
1.1 สภาพสังคมไทย	10
1.2 สภาพพระศาสนาจักรในประเทศไทย	12
1.3 สภาพด้านคริสตศาสนธรรม	17
<b>หมวดที่ 2 วิสัยทัศน์ และพันธกิจ</b>	
วิสัยทัศน์	25
พันธกิจ	25
แนวทางปฏิบัติ	27
ความหมายของการประกาศพระวรสาร	28
ความหมายของการอบรมคริสตศาสนธรรม	29
เป้าหมายของการอบรมคริสตศาสนธรรม	30
<b>หมวดที่ 3 แหล่งที่มาและเนื้อหาคริสตศาสนธรรม</b>	
แหล่งที่มาและเนื้อหาคริสตศาสนธรรม	31
หลักเกณฑ์ในการนำเสนอเนื้อหา	34
หนังสือคำสอนพระศาสนาจักรคาทอลิก	37
<b>หมวดที่ 4 เนื้อหาคริสตศาสนธรรมตามวัย</b>	
เนื้อหาคริสตศาสนธรรมตามวัย	39
<b>คริสตศาสนธรรมผู้ใหญ่</b>	40
ก. สภาพทั่วไป	40
ข. บุคคลเป้าหมาย	42
ค. เป้าหมายการพัฒนา 4 มิติ	43
ง. รูปแบบในการอบรม	45
จ. บทบาทและหน้าที่ของครูคำสอนผู้ใหญ่	46
<b>คริสตศาสนธรรมเด็ก</b>	47
ก. สภาพทั่วไป	47
ข. บุคคลเป้าหมาย	48

ค. เป้าหมายการพัฒนา 4 มิติ	50
ง. รูปแบบในการอบรม	51
จ. บทบาทและหน้าที่ของครูคำสอนวัยเด็ก	55
<b>คริสตศาสนธรรมเยาวชน</b>	56
ก. สภาพทั่วไป	56
ข. บุคคลเป้าหมาย	58
ค. เป้าหมายการพัฒนา 4 มิติ	60
ง. รูปแบบในการอบรม	62
จ. บทบาทและหน้าที่ของผู้อภิบาลเยาวชน	62
<b>หมวดที่ 5 วิธีการสอน</b>	
ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และสภาพการณ์วิธีการถ่ายทอด ความเชื่อในประเทศไทย	64
หนังสือคำสอนไทย	65
แนวทางเบื้องต้นในการใช้วิธีการสอนคำสอนในยุคปัจจุบัน	68
วิธีการสอนคำสอนสำหรับคนไทยในยุคปัจจุบัน	73
ก. การสอนแบบบูรณาการ	73
สัตย์เชื่อต่อพระเจ้า	74
สัตย์เชื่อต่อมนุษย์	76
ข. การสอนคำสอนแบบการประสานข่าวดีเข้ากับวัฒนธรรม ท้องถิ่น	79
ค. การสอนคำสอนเพื่อสร้างชุมชน	81
สัตย์เชื่อต่อพระศาสนจักร	82
บทสรุป	86
<b>หมวดที่ 6 การจัดองค์กร บุคลากร และเครื่องมือ</b>	
6.1 การจัดองค์กร	88
การวิจัย	90
การจัดองค์กรในระดับต่างๆ	90
- ระดับครอบครัว	90
- ระดับเขตวัด	91

- ระดับสังฆมณฑล	92
- ระดับประเทศ	94
ก. สถาบันการศึกษา	97
ข. ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม	100
ค. สถาบันฝึกอบรมพระสงฆ์และนักบวช	101
6.2 บุคลากร	103
กลุ่มคริสตชน	104
พระสังฆราช	104
พระสงฆ์	105
นักบวช	108
ครูคำสอนฆราวาส	110
ประเภทครูคำสอน	111
คุณลักษณะครูคำสอน	112
การอบรมครูคำสอน	114
6.3 เครื่องมือ	116
หนังสือแบบเรียนและคู่มือคำสอน	117
เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์	117
บทสรุป	118
เอกสารอ้างอิง	120
อักษรย่อเอกสารต่างๆ	122
ประกาศเรื่องครูคำสอนและการตอบแทน	124
ศูนย์คริสตศาสนธรรมในประเทศไทย	128
สถิติครูคำสอนในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2552	131
สถิติครูคำสอนในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2556	132

# บทนำ

- 1 พระศาสนจักรคาทอลิกได้ไตร่ตรองตนเองเรื่องงานอภิบาล และงานธรรมทูต เพื่อพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน โดยจัดประชุมสภาสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1962-1965) สมณกระทรวงว่าด้วยเรื่องพระสงฆ์ได้ออกคู่มือแนะแนว การสอนคำสอนทั่วไป (GCD) วันที่ 11 เมษายน ค.ศ. 1971 และได้ทบทวนจัดพิมพ์ใหม่โอกาสครบ 25 ปี โดยใช้ชื่อ คู่มือแนะแนวทั่วไปสำหรับการสอนคำสอน (GDC) เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม ค.ศ. 1997 เพื่อเป็นหลักในการสอนคำสอนหรือ อบรมคริสตศาสนธรรม เอกสารฉบับดังกล่าวได้เสนอแนะให้จัด การสอนคริสตศาสนธรรมในบริบทเฉพาะของพระศาสนจักร ท้องถิ่น ทั้งวิธีการและเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยยึดหลักวิชาการ และการปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 2 หลังจากสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์นปอล ที่ 2 ทรงอนุมัติ และรับรองให้จัดพิมพ์หนังสือคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก (11 ตุลาคม ค.ศ. 1992) พระองค์ทรงเสนอแนะให้แต่ละประเทศ จัดทำหนังสือคำสอนของท้องถิ่นและคู่มือแนะแนวการสอน ของท้องถิ่นด้วย และจากมติของการประชุมผู้รับผิดชอบงาน คริสตศาสนธรรมเอเชีย (19-23 ตุลาคม ค.ศ. 1995) ณ บ้านเณรใหญ่ประเทศสิงคโปร์ ได้เสนอให้แต่ละประเทศ

จัดทำคู่มือแนะแนวการสอนคำสอนของระดับชาติ ดังนั้นคู่มือแนะแนวการสอนคำสอนในประเทศไทยเล่มนี้ จึงเป็นความพยายามของคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกคริสตศาสนธรรม เพื่อเสนอวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแนวทางในการอบรมคริสตศาสนธรรมในประเทศไทยให้เหมาะสมกับบริบทของเรา

3. สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ได้จัดประชุมทำแผนแม่บททิศทางงานอภิบาล ค.ศ. 2000 ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย สำหรับคริสต์ศักราช 2000-2010 ระหว่างการใช้แผนแม่บทฯ พระศาสนจักรประเทศไทย ได้ร่วมเฉลิมฉลองปีสิลมหาสนิท (ค.ศ. 2007-2008) ปีพระวาจา (ค.ศ.2007-2010) ปีนักบุญเปาโล (มิ.ย.2008-2009) และปีพระสงฆ์ (มิ.ย. 2009-2010)

เมื่อวันที่ 6-9 กันยายน ค.ศ. 2000 คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกคริสตศาสนธรรม ได้เริ่มจัดทำร่างคู่มือแนะแนวการสอนคำสอนในประเทศไทย ณ ศูนย์ฝึกอบรมงานอภิบาลบ้านผู้หว่าน อ.สามพราน จ.นครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้พระสงฆ์ นักบวช ธรรมทูต ผู้อบรม และครูคำสอน มีแนวทางและหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานคริสตศาสนธรรม เช่น จัดทำหนังสือ โครงการ สื่ออุปกรณ์ การอบรมครูคำสอน ฯลฯ ที่เหมาะสมกับสภาพของผู้มีความเชื่อในประเทศไทย และได้ประกาศทดลองใช้ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2005

เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 2010 สภาพระสังฆราชคาทอลิกฯ ได้ประกาศแผนอภิบาล ค.ศ. 2010-2015



ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย **อภิบาลชุมชน ศิษย์พระคริสต์ ร่วมพันธกิจแบ่งปันข่าวดี** โดยเน้น การเสริมสร้าง “ชุมชนวัด เป็นเป้าหมายหลัก คือ ชุมชนวัด ต้องเป็นชุมชนแห่งความเชื่อของศิษย์ที่เจริญชีวิตตามบัญญัติ รักของพระเยซูคริสตเจ้า เพื่อเจริญชีวิตเป็นประจักษ์พยาน ประกาศและแบ่งปันข่าวดีได้อย่างแท้จริง” (แผนอภิบาล ค.ศ. 2010-2015 ข้อ 14)

4 คณะกรรมการฯ ได้ปรับปรุงฉบับร่างคู่มือแนะแนวการสอน คำสอนในประเทศไทยให้สมบูรณ์และสอดคล้องกับแผนอภิบาล ค.ศ. 2010-2015 ของสภาพระสังฆราชคาทอลิกฯ โดยยึด โครงสร้างคู่มือฯ เดิมซึ่งแบ่งเป็น 6 หมวด ดังนี้

1. สภาพทั่วไป
2. วิสัยทัศน์และพันธกิจ
3. แหล่งที่มาและเนื้อหาคริสตศาสนธรรม
4. เนื้อหาคริสตศาสนธรรมตามวัย
5. วิธีการสอน
6. การจัดองค์กร บุคลากร และเครื่องมือ

# หมวดที่ 1

## สภาพทั่วไป

5 การประกาศข่าวดีในประเทศไทยจะเกิดผลดีเมื่อประชาชนมีประสบการณ์ฝ่ายจิตที่เป็นรูปธรรม ตามบริบทของสังคม วัฒนธรรม และศาสนาที่แตกต่างกัน ดังนั้นเราจำเป็นต้องเข้าใจสภาพสังคมไทย สภาพพระศาสนจักรในประเทศไทย และความก้าวหน้าด้านคริสตศาสนธรรม เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานคริสตศาสนธรรมให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย

### 1.1 สภาพสังคมไทย

6 สังคมไทยเป็นสังคมที่มีพื้นฐานและวิวัฒนาการมาจากคำสอนของพระพุทธศาสนา วิถีชีวิตคนไทยเป็นไปอย่างเรียบง่าย มีความรัก ความเอื้ออาทร และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ให้ความเคารพและยึดมั่นในคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ เป็นต้นบิดามารดา มีความเชื่อในเรื่องของบาปบุญคุณโทษ หรือ “กรรม” เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตต่อมา ชีวิตตามวิถีและภูมิปัญญาไทย ได้รับผลมาจากแนวคิดเรื่องการพัฒนาการทางสังคมจากแหล่งอื่นๆ ซึ่งใช้กรอบและข้อมูลทางเศรษฐกิจเป็นตัวนำ ใช้คำว่าทันสมัยและความเป็นสากลเป็นแรงจูงใจ ความเชื่อทางศาสนา การปฏิบัติตัวตามประเพณีวัฒนธรรมที่ดั่งเดิมดั้งเดิมถูกท้าทายด้วยกระแสความคิด ค่านิยมสมัยใหม่

วิถีชีวิตที่เรียบง่าย การกินอยู่แต่พอเพียงตามรูปแบบเกษตรกรรม  
จึงถูกแทนที่ด้วยระบบการแข่งขันและผลประโยชน์ ซึ่งมาจาก  
จากระบบอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม (เทียบทิศทางการ  
อภิบาลฯ ค.ศ. 2000 ข้อ 13)

- 7 ผลที่ตามมาจากระแสสมัยใหม่ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า  
แก่ประเทศมากมายหลายประการด้วยกัน แต่ในอีกด้าน  
หนึ่งนั้น ความเจริญก้าวหน้าก็ส่งผลในเชิงลบให้กับสังคมไทยด้วย  
เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม การเปิดการค้าเสรี ครอบครัวยุคใหม่  
เด็กเร่ร่อนและถูกเอารัดเอาเปรียบ เยาวชนละทิ้งคุณค่า  
ความดีงามด้านจิตใจ ผู้สูงอายุ การขายบริการทางเพศ โรคเอดส์  
การเบียดเบียนทางเพศ ความยากจน ช่องว่างระหว่าง  
วิถีชีวิตในเมืองและชนบท แรงงาน ยาเสพติด การพนัน  
การขาดความเข้าใจด้านศาสนาและชาติพันธุ์ วิกฤตการณ์  
ทางศีลธรรม บริโภคนิยม ความก้าวหน้าทางสื่อและเทคโนโลยี  
ฯลฯ (เทียบ ทิศทางการอภิบาลฯ ค.ศ. 2000 ข้อ 17 และ  
แผนอภิบาล ค.ศ. 2010-2015 ข้อ 5)

อย่างไรก็ดี เรายังพบว่าความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์  
การเคารพนับถือบรรพบุรุษและผู้อาวุโส ความภาคภูมิใจในตน  
และความเอื้ออาทร ก็ยังคงอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่  
ซึ่งพร้อมที่ให้คุณค่าแก่คุณธรรมและความดีตามวิถีสิ่งศักดิ์สิทธิ์  
ที่ตนนับถือ อีกทั้งพร้อมที่จะรื้อฟื้นภูมิปัญญาท้องถิ่นและสร้าง  
ดุลยภาพระหว่างมนุษย์ สังคม และธรรมชาติอีกด้วย  
(เทียบ ทิศทางการอภิบาลฯ ค.ศ. 2000 ข้อ 18)

## 1.2 สภาพพระศาสนจักรในประเทศไทย

8 พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีจำนวนเพียง 0.53% ของประชากรไทยทั้งหมด หรือประมาณ 346,375 คน (จากปฏิทินคาทอลิก ปีค.ศ. 2010) ในขณะที่มิชชันนารีกลุ่มแรกเข้ามาเผยแผ่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยมานานถึง 400 กว่าปีมาแล้ว คาทอลิกในประเทศไทยส่วนใหญ่มีบรรพบุรุษเป็นชาวจีนที่อพยพมาจากผืนแผ่นดินใหญ่ ชาวจีนและชาวลาวที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน แม้จะมีจำนวนไม่มากนัก แต่คาทอลิกไทยก็ได้ทำประโยชน์ให้กับแผ่นดินจนเป็นที่ยอมรับของชาวไทย เป็นต้นในด้านการศึกษา สาธารณสุข และสังคมสงเคราะห์ จุดเด่นของพระศาสนจักรคาทอลิกประเทศไทยก็คือ การมีโครงสร้างการปกครองที่เข้มแข็ง การส่งเสริมให้มีการศึกษาที่ดี การมีองค์กรที่ช่วยเหลือเกื้อกูล ฯลฯ ประกอบกับประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้เสรีภาพกับประชาชนในการนับถือศาสนา จึงทำให้คาทอลิกประเทศไทย สามารถอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข สามารถประกอบธุรกิจหรือรับราชการได้อย่างอิสระเช่นเดียวกับชาวไทยทุกคน

ในอีกด้านหนึ่ง เนื่องจากคาทอลิกในประเทศไทยเริ่มมาจากการเผยแผ่โดยคณะมิชชันนารีจากยุโรป จึงทำให้ชาวไทยทั่วไปมีความรู้สึกที่คริสตศาสนาเป็นศาสนาของคนฝรั่ง และผลจากการเมืองในสมัยนั้น ทำให้คนไทยจำนวนหนึ่งมองว่าศาสนาคริสต์เป็นเครื่องมือทางการเมืองของชาติตะวันตก ประกอบกับการมีชีวิตเป็นหมู่คณะที่มีกฎระเบียบและการประกอบ

พิธีกรรมเฉพาะของคาทอลิก จึงทำให้คนในสังคมเกิดความ  
รู้สึกว้ากาทอลิกเป็นกลุ่มบุคคลที่แปลกแยกไปจากคนไทยทั่วๆ ไป  
ดังจะเห็นว่า สมัยหนึ่งมีการเรียกคาทอลิกว่าเป็นพวก “เข้ารีต”  
เป็นต้น ทักษณคดีในเรื่องนี้ค่อย ๆ ดีขึ้นตามกาลเวลา

- 9 เสรีภาพและความสำเร็จของกิจการต่างๆ ที่พระศาสนจักร  
ได้ดำเนินการ ทำให้คริสตชนจำนวนมากรู้สึกว้ากาทอลิก  
คาทอลิกเป็นพระศาสนจักรแห่งสถาบันมากกว่าพระศาสนจักร  
ที่เป็นประจักษ์พยานแห่งความรักของพระเยซูคริสตเจ้าอย่าง  
แท้จริง บรรดาผู้นำให้ความสำคัญกับความสำเร็จนอกมากกว่า  
ด้านจิตใจ ดำเนินนโยบายไปตามกระแสสังคมโลกมากกว่า  
แนวทางแห่งพระวรสาร ส่งผลให้บรรดาคริสตชนยังมี  
ความรู้และความเชื่อที่ไม่พอเพียงกับการดำเนินชีวิตที่เป็น  
ประจักษ์พยานในท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม  
ปัจจุบัน

ดังนั้น พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยจึง  
จำเป็นต้องทบทวน และใช้วิจารณ์ญาณในการเจริญชีวิตของตน  
ด้วยความสุภาพถ่อมตนตามจิตตารมณ์พระวรสาร มิให้ถูก  
กลืนโดยค่านิยมความทันสมัยในมิติวิถีชีวิตทางโลก แต่ยึดมั่น  
ในพันธสัญญาที่พระคริสตเจ้าประทานให้และทรงเรียกร้องให้  
กลับใจ (เทียบ มก 1:15)

- 10 ชาวไทยเข้ามานับถือศาสนาคริสต์ส่วนใหญ่โดยการสืบทอดต่อกัน  
มาจากครอบครัว มีผู้ใหญ่ที่สนใจเข้ามาศึกษาและเป็นสมาชิก  
ไม่มากนัก ส่วนหนึ่งเข้ามาเพราะการแต่งงานกับคู่สมรสคาทอลิก

ครอบครัวคาทอลิกส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญกับการให้บุตรหลานได้รับศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการเริ่มต้นชีวิตคริสตชน คือ ศีลล้างบาป ศีลกำลัง และศีลมหาสนิท เมื่อถึงวัยแต่งงานก็ให้รับศีลสมรส เมื่อถึงวัยชราโดยเฉพาะช่วงเวลาใกล้ความตายยังมีความต้องการที่จะพบพระสงฆ์เพื่อรับศีลเจิมผู้ป่วย และต้องการฝังศพของตนเองหรือญาติพี่น้องไว้ในสุสาน (คริสตชนไทยให้ความสำคัญแก่ผู้ตายอย่างมาก ดังจะเห็นได้ว่ามีธรรมเนียมการสวดภาวนาให้ผู้ล่วงลับในระยะเวลาต่างๆ หลายโอกาส และบุตรหลานญาติพี่น้องจะมาร่วมชุมนุมกันในงานศพและในงานเสกสุสานประจำปีกันเป็นจำนวนมาก) นอกจากนี้ คริสตชนไทยยังคงให้ความสำคัญกับวัดโดยการมาร่วมพิธีกรรมในวันอาทิตย์และในวันฉลองต่างๆ ดังนั้นการสอนคริสตศาสนธรรมส่วนใหญ่จึงเน้นเรื่องของการเตรียมตัวคริสตชนเพื่อรับศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ มากกว่าการอบรมให้คริสตชนเติบโตในความเชื่อจนถึงขั้นสมบูรณ์ตามแบบอย่างของพระเยซูคริสต์

- 11 สำหรับเด็กที่เรียนอยู่ในโรงเรียนคาทอลิก ส่วนมากเรียนคริสตศาสนธรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีครูคำสอนที่ผ่านการฝึกอบรมมาจากสถาบันคริสตศาสนธรรมหรือผ่านการอบรมอย่างต่อเนื่อง มีเวลาและอุปกรณ์ที่พอเพียงสำหรับงานคริสตศาสนธรรม แต่สำหรับหลายๆ โรงเรียนยังมีปัญหาเรื่องการขาดแคลนครูคำสอนที่ชำนาญการ และเวลาที่เหมาะสมสำหรับการเรียนคริสตศาสนธรรมสำหรับเด็กๆ ที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนคาทอลิก และอยู่ห่างไกลจากชุมชนคาทอลิก จะขาดการอบรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากนั้น

เยาวชนที่ศึกษาในระดับวิชาชีพ และในระดับอุดมศึกษา ยังขาดผู้รับผิดชอบที่จะให้การอบรมพวกเขา เช่นเดียวกัน ในการสอนคริสตศาสนธรรมให้กับผู้ที่เตรียมตัวเข้าสู่ชีวิต แต่งาน บางแห่งยังขาดการจัดการอบรมอย่างเป็นระบบและ ใช้เวลาเพียงสั้นๆ สำหรับทำความเข้าใจเรื่องที่ต้องใช้เวลา อยู่ด้วยกันตลอดชีวิต ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นสถานที่สำคัญ สำหรับการปลูกฝังความเชื่อให้กับเด็กและเยาวชน ส่วนวัด ทำหน้าที่ในการเฉลิมฉลองศีลศักดิ์สิทธิ์มากกว่าการให้ การอบรมสั่งสอนเรื่องของความเชื่อหรือการเผยแผ่ศาสนา ส่วนคริสตชนก็ให้ความสำคัญกับการร่วมพิธีกรรมมากกว่า การศึกษาหลักธรรมของศาสนา

- 12 ชีวิตแห่งความเชื่อของคริสตชนไทยในอดีตมาจากบรรยากาศ ในครอบครัว บิดามารดาจึงเป็นบุคคลสำคัญอันดับแรกๆ ที่ถ่ายทอดชีวิตแห่งความเชื่อให้กับบุตรหลาน แม้ว่าบิดามารดา จะมีความรู้ในศาสนาไม่มากนัก แต่ด้วยการดำเนินชีวิต ประจำวันที่เสื่อมใสศรัทธาต่อพระเจ้า บุตรหลานจึงซึมซับ ความเชื่อนั้นมาเป็นมรดกติดตัวไป ส่วนโรงเรียนมีหน้าที่ให้อธิบายเกี่ยวกับความเชื่อที่เด็ก ๆ ใฝ่มา นั่น และวัดเป็นสถานที่ให้ทุกคนมาแสดงออกถึงความเชื่อและความศรัทธาที่มีต่อพระเจ้า ดังนั้น บ้าน วัด และโรงเรียนจึงเป็นสามสถาบันที่ช่วยกันถ่ายทอดความเชื่อให้กับคริสตชน แต่จากสภาพโดยทั่วไป การประสานสัมพันธ์และความเข้มแข็งในการทำหน้าที่ของแต่ละสถาบัน ยังเป็นไปอย่างไม่ดีเท่าที่ควร

- 13 คริสตชนไทยส่วนใหญ่เข้าใจว่าการเรียนคริสตศาสนธรรมเป็นเรื่องของเด็กๆ หรือเมื่อได้รับศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลมหาสนิท และศีลกำลัง ก็แสดงว่าเรียนคริสตศาสนธรรมจบแล้วไม่ต้องมีการเรียนอะไรอีก จึงขาดการศึกษาอบรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ความรู้เรื่องศาสนาที่เรียนมาในอดีตไม่เท่าทันกับสถานการณ์ในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการท้าทายของแนวคิดสมัยใหม่ต่อสถาบันศาสนาและความเชื่อ แม้ในปัจจุบันวัดบางแห่งจะจัดให้มีการอบรมคริสตศาสนธรรมเรื่องศาสนาให้เป็นระยะๆ แต่ก็มีผู้ให้ความสนใจไม่มากนัก
- 14 การสอนคริสตศาสนธรรมของพระศาสนจักรไทยเน้นความรู้มากกว่าการมีประสบการณ์ฝ่ายจิต เน้นข้อปฏิบัติหรือบทบัญญัติภายนอกที่มาจากธรรมประเพณีมากกว่าความเชื่อหรือข้อคำสอนที่มาจากพระคัมภีร์ เน้นอธิษฐานด้วยบทภาวนาที่ได้จัดเตรียมไว้แล้วมากกว่าการภาวนาจากใจ ผู้นำทางจิตวิญญาณยังมีจำนวนน้อยที่สามารถฝึกอบรมคริสตชนให้ได้สัมผัสพระเจ้า คริสตชนส่วนใหญ่จึงยังขาดความรู้ที่แท้จริงและขาดแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิตตามพระวาจา
- 15 ชีวิตของคริสตชนอยู่ท่ามกลางบรรยากาศของพี่น้องต่างความเชื่อ ดังนั้นแนวคิดและการปฏิบัติของคนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นนั้นๆ ย่อมมีผลต่อความเชื่อและวิถีชีวิตของคริสตชน เช่น การถือฤกษ์ถือยาม การเชื่อหมอดู การเข้าทรง การเสี่ยงโชค การเชื่อเครื่องรางของขลัง การเชื่อในไสยศาสตร์ และพิธีอื่นๆ เป็นต้น



- 16 “คาทอลิกไทยซึ่งเป็นประชากรส่วนน้อยของสังคมไทย ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายซึ่งต้องการการอภิบาลที่หลากหลาย มีทั้งเด็กและเยาวชน ทั้งบรรดาศาสนิกชนที่ละเลยความเชื่ออันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ อาทิ การสมรสกับพี่น้องต่างความเชื่อ การขาดโอกาสในการเข้าถึงผู้อภิบาลหรือกลุ่มคริสตชนที่มีความเชื่อแต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆ ดังที่การประชุมแผนทิศทางงานอภิบาล ค.ศ. 2000 พบว่า คริสตชนส่วนใหญ่ยังต้องการความรู้ความเข้าใจด้านพระวาจา ศีลศักดิ์สิทธิ์ และพิธีกรรม ตลอดจนการตระหนักถึงหน้าที่ของตนในการมีชีวิตเป็นประจักษ์พยาน” (แผนอภิบาล ค.ศ. 2010-2015 ข้อ 9)
- 17 จากสถานการณ์ด้านคริสตศาสนธรรมโดยสังเขปที่กล่าวไว้นี้ ทำให้เรามองเห็นว่าพระศาสนจักรจะต้องฟื้นฟูการสอนคริสตศาสนธรรมให้ตอบสนองต่อความต้องการของคริสตชนไทย ตามสภาพความเป็นจริง ให้เหมาะสมกับกาลเวลาและสภาพแวดล้อมของสังคมไทย ให้ชาวดีของพระคริสตเจ้าเป็นคำตอบสำหรับชีวิตของตนเองและสังคม และจัดให้งานด้านคริสตศาสนธรรมนี้เป็นงานเร่งด่วนอันดับต้นๆ ของพระศาสนจักรในประเทศไทย

### 1.3 สภาพด้านคริสตศาสนธรรม

- 18 มีการจัดระบบโครงสร้างที่ชัดเจนมากขึ้น ในระดับสังฆมณฑล **ระดับสังฆมณฑล** มีการตั้งศูนย์คริสตศาสนธรรมใน 10 สังฆมณฑล คือ จันทบุรี ราชบุรี กรุงเทพฯ เชียงใหม่ อุบลราชธานี ท่าแร่-หนองแสง นครราชสีมา อุดรธานี

สุราษฎร์ธานี นครสวรรค์ มีพระสงฆ์ นักบวช เป็น  
ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ มีเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อ  
รับผิดชอบและดำเนินงานด้านคริสตศาสนธรรมในสังฆมณฑล  
และประสานงานระดับชาติ

19 คณะกรรมการคริสตศาสนธรรมระดับชาติ และระดับภาค  
**ระดับชาติ** มีคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม  
แผนกคริสตศาสนธรรม ในสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่ง  
ประเทศไทย ที่ประกอบด้วย

(1) **กรรมการอำนวยการ** โดยมีพระสังฆราชผู้ได้รับมอบหมาย  
จากสภาพระสังฆราชฯ เป็นประธาน และมีบุคคลต่างๆ  
เป็นกรรมการ คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ  
คณะกรรมการบริหาร ผู้แทนสังฆมณฑลละ 2 คน  
ผู้แทนนักบวช ผู้แทนสภาการศึกษาคาทอลิก และ  
กรรมการโดยการแต่งตั้ง โดยกรรมการอำนวยการ  
มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี จะมีการประชุม  
คณะกรรมการฯ ปีละ 2 ครั้ง คือ 6 เดือน/ครั้ง

(2) **กรรมการบริหาร** ซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการ เป็น  
ประธานกรรมการบริหารโดยตำแหน่ง รองผู้อำนวยการฯ  
ผู้อำนวยการศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม และบุคคล  
ที่ผู้อำนวยการเสนอโดยความเห็นชอบของต้นสังกัด  
แต่งตั้งเป็นกรรมการบริหาร จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน  
และไม่เกิน 4 คน และประธานแต่งตั้งให้ผู้หนึ่ง  
เป็นรองประธานและเลขานุการกรรมการบริหาร

**ระดับภาค** มีคณะกรรมการเพื่อคริสตศาสนธรรมภาคอีสาน ซึ่งประกอบด้วย ศูนย์คริสตศาสนธรรม 4 สังฆมณฑลอีสาน กับศูนย์คริสตศาสนธรรมสองคอน มีคณะกรรมการประกอบด้วยประธานและกรรมการ ดำเนินงานวาระ 3 ปี

## 20 การพัฒนาด้านบุคลากร

สภาพด้านคำสอนของพระศาสนจักรประเทศไทยที่ผ่านมาได้ทำให้ผู้รับผิดชอบงานคำสอนเล็งเห็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการพัฒนาคุณภาพครูคำสอนในทุกๆระดับ จึงได้มีการวางแผนงานและดำเนินการอย่างเป็นระบบมากขึ้น ในการจัดให้บุคลากรครูคำสอนได้รับการอบรมทั้งในด้านชีวิตจิตและพัฒนาความสามารถด้านการสอนคำสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในรูปแบบของการจัดอบรม การฟื้นฟูจิตใจ การเข้าเฝ้า และการสัมมนาต่างๆ พร้อมกับการเริ่มจัดตั้งศูนย์คำสอนต่างๆ ผู้รับผิดชอบงานคำสอนในแต่ละแห่งได้จัดเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรครูคำสอนของตนด้วยการส่งครูคำสอนเข้ารับการอบรมในระดับประเทศ คือ ที่ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรมประเทศไทย สามพราน ศูนย์คริสตศาสนธรรมอุบลฯ และศูนย์คำสอนแม่ริม เชียงใหม่ นอกจากนี้ คณะกรรมการคริสตศาสนธรรมยังได้ส่งเสริมให้พระสงฆ์ นักบวช และฆราวาสไปศึกษาวิชาคริสตศาสนธรรมในต่างประเทศมากขึ้น เพื่อนำความรู้นั้นมาพัฒนางานคำสอนในประเทศไทยต่อไป

บุคลากรครูคำสอนที่ได้สำเร็จการศึกษาดังกล่าวแล้วนั้น ได้เป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยฟื้นฟูงานสอนคำสอนไม่ว่าจะเป็นระดับชาติหรือท้องถิ่นก็ตามให้ก้าวหน้าขึ้นเป็นอันมากในระยะหลังนี้

## 21 จัดทำหลักสูตรและผลิตเครื่องมือสื่อต่างๆ

พระสังฆราช พระสงฆ์ นักบวช และฆราวาสหลายท่าน ได้พยายามเรียบเรียงหนังสือคำสอนที่เป็นภาษาไทย เพื่อใช้ในการอบรมคริสตศาสนธรรม สำหรับสังคมชนบทในประเทศไทย มีการจัดทำหนังสือคำสอนสำหรับนักเรียนคาทอลิกและผู้สนใจ เพื่อให้เป็นระบบและต่อเนื่อง เมื่อมีคณะกรรมการคำสอนระดับชาติ ได้มีการจัดทำหนังสือคำสอนพร้อมคู่มือครู เพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มีหนังสือคำสอนแบบซีซีพี สำหรับการช่วยเตรียมตัวให้นักเรียนรับศีลศักดิ์สิทธิ์ เช่น ศีลล้างบาป ศีลมหาสนิท ศีลกำลัง และมีการผลิตเครื่องมือช่วยในการอบรมคริสตศาสนธรรม เช่น ใบงาน รูปภาพ ภาพนิ่ง เพลงที่เกี่ยวกับเนื้อหาคำสอน วิดีทัศน์เกี่ยวกับพระคัมภีร์ โปสเตอร์พระคัมภีร์-อัครสาวก-บุคคลศักดิ์สิทธิ์ในพระคัมภีร์ เป็นต้น

## 22 สารคำสอนและเว็บไซต์

มีการพิมพ์สารคำสอนเป็นใบแทรกในอุดมสารนิตยสารรายสัปดาห์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989 ปีละ 2-3 ฉบับ เพื่อรายงานข่าวความก้าวหน้าของขบวนการคำสอนของสังคมชนบท และนักบวชในประเทศไทย

มีสารคำสอนของสังคมชนบทราชบุรี ปีละ 5-10 ฉบับ เผยแพร่คำสอนแบบซีซีพี (Christian Community Program) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994

มีสาร”คำสอนจันทร์” ของสังคมชนบทจันทบุรี เพื่อช่วยครูคำสอนในระบบโรงเรียน ปีละ 6 ฉบับ เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 2008

มีการจัดทำบทเรียนคำสอนไปรษณีย์ พระคัมภีร์  
ไปรษณีย์ ของสังฆมณฑลราชบุรี อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ  
สังฆมณฑลจันทบุรี และอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง  
เพื่อบุคคลทั่วไปที่สนใจ

นอกจากนี้ในหลายสังฆมณฑล จัดทำเว็บไซต์คำสอนเช่น

สังฆมณฑลราชบุรี	<a href="http://www.kamsondeedee.com">www.kamsondeedee.com</a>
สังฆมณฑลจันทบุรี	<a href="http://www.kamsonchan.org">www.kamsonchan.org</a>
อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ	<a href="http://www.kamsonbkk.com">www.kamsonbkk.com</a>
สังฆมณฑลนครราชสีมา	<a href="http://www.nrcatechesis.org">www.nrcatechesis.org</a>
คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม	
แผนกคริสตศาสนธรรม	<a href="http://www.thaicatechesis.com">www.thaicatechesis.com</a>
ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรมระดับชาติ(ศูนย์ซีซี)	
	<a href="http://www.thaicatechesis.com/cc">www.thaicatechesis.com/cc</a>
สังฆมณฑลอุดรฯ	<a href="http://ccudon.wordpress.com">ccudon.wordpress.com</a>

## 23 ประสานสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรของศูนย์ต่างๆ

นอกจากแต่ละสังฆมณฑลมีพระสงฆ์ นักบวช ครูคำสอน  
และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์คริสตศาสนธรรม 10 สังฆมณฑล  
ศูนย์คริสตศาสนธรรม(สองคอน) และศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม  
ระดับชาติ มีการจัดสัมมนาสำหรับบุคลากรของศูนย์  
ต่างๆ เป็นประจำทั้งในระดับชาติและระดับภาคอีสาน เพื่อ  
อบรมและพัฒนาคุณภาพบุคลากร สร้างเครือข่าย ศึกษาดูงาน  
แบ่งปันประสบการณ์และสื่ออุปกรณ์ ฯลฯ

24 **หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะศาสนศาสตร์ สาขาวิชา  
คริสตศาสนศึกษา วิทยาลัยแสงธรรม**

เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพครูของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบันครูจะต้องจบปริญญาตรี และมีใบประกอบวิชาชีพครู ฉะนั้นการพัฒนาครูคำสอนเพื่อสอนในระบบโรงเรียน ครูคำสอน หรือครูคาทอลิกที่สอนวิชาคริสต์ศาสนา จึงต้องได้รับการอบรมโดยตรง

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย มีแนวความคิดในการพัฒนาบุคลากร ครูฆราวาสและนักบวช เพื่อเปิดโอกาสให้ศึกษาในด้านศาสนา และเทววิทยามากยิ่งขึ้น คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรมประเทศไทย<sup>1</sup> กับวิทยาลัยแสงธรรม<sup>2</sup> จึงร่วมมือกันดำเนินการเปิดหลักสูตรคริสตศาสนศึกษาโดยทบวงมหาวิทยาลัย อนุมัติให้ดำเนินการเปิดหลักสูตรนี้ได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 (ค.ศ.2000) โดยเป็นหลักสูตร 4 ปี ผู้ที่จบการศึกษาจะได้รับปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต คณะศาสนศาสตร์ สาขาวิชาคริสตศาสนศึกษา (Bachelor of Arts: Christian Studies) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีมติให้รับรองมาตรฐานการศึกษาสาขาวิชานี้เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2545 โดยมี

---

<sup>1</sup> โดยมีพระสังฆราช แพรว มณีทรัพย์ เป็นประธาน คุณพ่อวีระ อภรณ์รัตน์ เป็นเลขาธิการ และคุณพ่อวัชศิลป์ กฤษเจริญ รองเลขาธิการ และคณะกรรมการทั้ง 10 สังฆมณฑล

<sup>2</sup> โดยคุณพ่อวิทยา คู่วีรัตน์ และอาจารย์ไพรัช สุภาจิต

## วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างชีวิตคริสตชนและเป็นผู้นำด้านจิตวิญญาณและปัญญา
2. เพื่อผลิตบัณฑิตให้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความรอบรู้คำสอนของคริสต์ศาสนจักรคาทอลิก มีความสามารถในการสอน และมีประสิทธิภาพในการพัฒนารูปแบบการสอนคริสตศาสนธรรม
3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำคำสอนของคริสต์ศาสนจักรคาทอลิกมาปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตและสังคมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
4. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีจิตสำนึกที่จะทำนุบำรุง สืบทอดศาสนา อนุรักษ์ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามบริบทของสังคมไทย

## หมวดที่ 2

### วิสัยทัศน์และพันธกิจ

25 บัญญัติใหม่ของพระเยซูเจ้าที่ตรัสกับบรรดาศิษย์ คือ “เราให้บทบัญญัติใหม่แก่ท่านทั้งหลาย ให้ท่านรักกัน เรารักท่านทั้งหลายอย่างไร ท่านก็จงรักกันอย่างนั้นเถิด ถ้าท่านมีความรักต่อกัน ทุกคนจะรู้ว่าท่านเป็นศิษย์ของเรา” (ยน 13:34-35)

เมื่อพระองค์กลับคืนพระชนมชีพ ทรงสำแดงพระองค์กับบรรดาศิษย์ ตรัสว่า “สันติสุขจงสถิตอยู่กับท่านทั้งหลายเถิด พระบิดาทรงส่งเรามาฉันใด เราก็ส่งท่านไปฉันนั้น” (ยน 20:21)

พระเยซูเจ้าทรงสำแดงพระองค์ในแคว้นกาลิลี ทรงส่งบรรดาอัครสาวกไปทั่วโลก โดยตรัสว่า “ท่านทั้งหลายจงไปสั่งสอนนานาชาติให้มาเป็นศิษย์ของเรา ทำพิธีล้างบาปให้เขา เดชะพระนามพระบิดา พระบุตร และพระจิต จงสอนเขาให้ปฏิบัติตามคำสั่งทุกข้อที่เราให้แก่ท่าน แล้วจงรู้เถิดว่าเราอยู่กับท่านทุกวันตลอดไป ตราบจนสิ้นพิภพ” (มธ 28:19-20)

พระศาสนจักรจึงได้รับมอบพันธกิจจากพระเยซูเจ้า ให้ประกาศข่าวดีแก่มนุษย์ทุกคน ดังนั้นพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งหมายถึงคริสตชนทุกคนจึงมีเกียรติได้รับมอบพันธกิจนี้ ในการเสริมสร้างพระอาณาจักรของพระเจ้า



จากการร่วมประชุมทำแผนอภิบาล คริสตศักราช 2010-2015 ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ที่เน้นการเสริมสร้างชุมชนวัด คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกคริสตศาสนธรรม จึงกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ ดังต่อไปนี้

## วิสัยทัศน์

26 ศิษย์พระเยซูคริสต์ ประจักษ์พยานด้วยชีวิต เพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งความเชื่อ

## พันธกิจ

- 27 ศาสนบริการคริสตศาสนธรรมมุ่งมั่นที่จะ
- (1) เป็นศิษย์ของพระเยซูคริสต์ มีชีวิตสนิทสัมพันธ์กับพระเยซูด้วยการภาวนา พระวาจา ศิลคดีส์ที และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
  - (2) พัฒนาการอบรมความเชื่ออย่างต่อเนื่องในทุกระดับและทุกวัย
  - (3) ร่วมมือกันประกาศพระเยซูคริสต์ด้วยประจักษ์พยานชีวิต โดยการรักและรับใช้
  - (4) สร้างเสริมสถาบันครอบครัว และวิถีชุมชนวัด<sup>1</sup> ให้เข้มแข็งในความเชื่อในทุกมิติชีวิต
  - (5) เสวนากับพี่น้องต่างความเชื่อเพื่อเสริมสร้างความเป็นหนึ่งเดียวและสันติสุข

---

<sup>1</sup> วิถีชุมชนวัด วิถีทางใหม่แห่งการเป็นพระศาสนจักร (A new Way of being Church) ตามที่สมัชชาพระสังฆราชแห่งเอเชียได้ตกลงกันว่า “พระศาสนจักรในเอเชียจะต้องเป็นชุมชนที่มีความเป็นจิตหนึ่งใจเดียวกันของชุมชนย่อยๆ ที่ซึ่งฆราวาส นักบวชและพระสงฆ์รับรู้และยอมรับกันและกันในฐานะเป็นพี่น้องชายหญิงต่อกัน... และเป็นชุมชนที่ทุกคนมีส่วนร่วม...” (FABC 5:8.1-1-2) ความเป็นประชากรของพระเจ้าตามต้นแบบของชุมชนคริสตชนสมัยอัครสาวกที่ “ดำเนินชีวิตเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน... ดำเนินชีวิตร่วมกันฉันพี่น้อง...” (กจ 4:32 ; 2:42) จึงมีใช้สิ่งใหม่ แต่เป็น “วิถีชีวิตคริสตชน” ที่เน้นการรื้อฟื้นรูปแบบการเจริญชีวิตคริสตชนที่เน้นความเป็นหมู่คณะ/ชุมชนในทุกระดับของพระศาสนจักร โดยเริ่มตั้งแต่ระดับชุมชนวัดขึ้นไป ชุมชนคริสตชนย่อยๆ ในบริบทชุมชนวัด แสดงออกถึงความเป็นพี่น้องกันโดยมีส่วนร่วม ช่วยกันแบ่งเบาภาระและจัดดำเนินการด้านต่างๆ ของชุมชนวัด... การเอาใจใส่ต่อผู้ยากไร้ต่ำต้อยและการอุทิศตนเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมชุมชนย่อยๆ เหล่านี้มีรากฐานอยู่ที่พระคริสตเจ้าและดำรงชีวิตอยู่ในพระองค์ โดยสดับฟังพระวาจาของพระเจ้า ร่วมกันภาวนาโดยมีจุดศูนย์รวมอยู่ที่ศีลมหาสนิทเจริญชีวิตร่วมกันเป็นจิตหนึ่งใจเดียวกัน และเป็นความหวังอันยิ่งใหญ่สำหรับความเป็นอยู่ของพระศาสนจักร” (RM 51) ที่ประชุมสมัชชาเพื่อกำหนดแผนอภิบาล ค.ศ. 2010 ได้เห็นพ้องต้องกันที่จะเน้นให้ “วิถีชุมชนวัด” เป็นวิธีการหลักและสำคัญที่สุด (ข้อ 21) ในการสร้างและพัฒนาชุมชนวัด (เทียบทิศทางฯ 2000-2010:39-40) (แผนอภิบาล ค.ศ. 2010-2015)

## แนวทางปฏิบัติ

28 เพื่อให้พันธกิจที่พระคริสตเจ้าทรงมอบหมายแก่เราสำเร็จ  
ไปตามความมุ่งหวัง

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกคริสต  
ศาสนธรรม จึงมุ่งที่จะ

- (1) ปลุกจิตสำนึกบรรดาผู้นำพระศาสนจักรให้เห็นความสำคัญ  
ของงานคริสตศาสนธรรม โดยจัดให้งานคริสตศาสนธรรม  
เป็นงานสำคัญเร่งด่วน ให้การสนับสนุนงานคริสตศาสนธรรม  
และบุคลากรด้านคริสตศาสนธรรมด้วยทรัพยากรทั้งทาง  
ด้านวัตถุปัจจัยและด้านจิตใจอย่างเพียงพอ
- (2) จัดการอบรมครูคริสตศาสนธรรม ให้มีประสิทธิภาพ  
ทั้งทางด้านชีวิตจิต ความรู้ และทักษะอย่างต่อเนื่อง
- (3) ยึดพระคัมภีร์ เป็นหลักในการอบรมคริสตศาสนธรรม  
เพราะ“เป็นต่ออาหาร” และ “คลังแห่งความเชื่อ” (GDC 94)  
รวมทั้งธรรมประเพณีศักดิ์สิทธิ์และอำนาจสั่งสอนของ  
พระศาสนจักร เพราะทั้งสามนี้ต่างส่งเสริมความรอดพ้น  
ของวิญญาณอย่างสัมฤทธิ์ผลตามวิธีการของตน โดย  
การช่วยเหลือของพระจิตเจ้า(เทียบ DV 10)
- (4) จัดให้มีการอบรมศึกษาด้านคริสตศาสนธรรมอย่างต่อเนื่อง  
ทุกช่วงชีวิต โดยให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตอันหลากหลาย  
ของประชาชน (เทียบ GDC 165) เฉพาะอย่างยิ่งการอบรม  
คริสตศาสนธรรมสำหรับครอบครัว วิถีชุมชนวัด และคำสอน  
ด้านสังคม

- (5) ส่งเสริม สนับสนุน และให้นำวิธีการตามขั้นตอนของการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน (RCIA) มาใช้ (เทียบ GDC 176)
- (6) ส่งเสริมการสอนความเชื่อสู่ชีวิตและการปฏิบัติตามจิตตารมณ์ของพระวรสาร ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น
- (7) ส่งเสริมงานธรรมทูตโดยการประกาศข่าวดีและเป็นพยานชีวิตคริสตชน เสวนากับพี่น้องต่างความเชื่อ (GDC 30)
- (8) ปรับปรุง จัดทำหลักสูตรและหนังสือ คู่มือและอุปกรณ์ต่างๆ ในการอบรมคริสตศาสนธรรมให้ทันสมัย มีคุณภาพ และจำนวนเพียงพอกับความต้องการที่จำเป็น อีกทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคม และวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นด้วย
- (9) ส่งเสริมความร่วมมือ การประสานงาน ช่วยเหลือ และแบ่งปันกันระหว่างศูนย์คริสตศาสนธรรม หน่วยงานและองค์กรคาทอลิกอื่นๆ ของพระศาสนจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์ เพื่อพิธีกรรม เพื่องานธรรมทูต เพื่อการศึกษา เป็นต้น

## ความหมายของการประกาศพระวรสาร

- 29 การประกาศพระวรสาร (Evangelization) หมายถึงการนำข่าวดีไปถึงทุกชนชั้นในมนุษยชาติ และด้วยพลังของข่าวดีนี้เปลี่ยนแปลงจิตใจของมนุษยชาติเอง ทำให้เป็นมนุษยชาติใหม่ แต่จะไม่มีมนุษยชาติใหม่ถ้าไม่มีมนุษย์ที่ฟื้นฟูเปลี่ยนแปลงใหม่ด้วยศีลล้างบาปและด้วยการดำเนินชีวิตตามแนวพระวรสารเสียก่อน (EN 18)

การประกาศพระวรสารเป็นพระพรและหน้าที่โดยเฉพาะของพระศาสนจักร ป็นธรรมชาติของพระศาสนจักรที่จะต้องประกาศพระวรสาร (เทียบ EN 14) ดังนั้น ในฐานะคริสตชนทุกคนเป็นสมาชิกของพระศาสนจักร จึงมีหน้าที่ประกาศพระวรสาร อาศัยการทรงนำของพระจิตเจ้าตามกระบวนการดังนี้

- (1) การประกาศด้วยชีวิตที่เป็นประจักษ์พยานตามคุณค่าแห่งพระวรสาร
- (2) การอบรมคริสตศาสนธรรม ให้กับบรรดาพี่น้องคริสตชน ให้เติบโตในความเชื่อ โดยอาศัยการภาวนา พระวาจา และศีลศักดิ์สิทธิ์
- (3) การส่งเสริมให้เกิดงานธรรมทูต คือการเผยแผ่ธรรมศาสนสัมพันธ์ (Interreligious Dialogue) คริสตศาสนจักรสัมพันธ์ (Ecumenism) อภิบาลและพัฒนาสังคมอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างวัฒนธรรมแห่งชีวิตโดยอาศัยเครื่องมือต่างๆ ในยุคปัจจุบัน (เทียบ GDC 46-48)

### **ความหมายของการอบรมคริสตศาสนธรรม**

- 30 การอบรมคริสตศาสนธรรมหรือการสอนคำสอนคือ การอบรมเด็กๆ เยาวชน และผู้ใหญ่ ให้เติบโตในความเชื่อ โดยการถ่ายทอดคำสอนและประสบการณ์ชีวิตแห่งความเชื่อสำหรับคริสตชนอย่างเป็นลำดับและเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนเติบโตจนบรรลุวุฒิภาวะแห่งความเชื่อ (เทียบ CT 18)

### 31 เป้าหมายของการอบรมคริสตศาสนธรรม

คือ การช่วยพี่น้องคริสตชนให้เป็นหนึ่งเดียว และสนิทสัมพันธ์กับพระเยซูคริสต์อย่างแน่นแฟ้นด้วยการดำเนินชีวิตตามคำสั่งสอนของพระองค์จนบรรลุถึงความสุขนิรันดร์ (เทียบ CT 5; GDC 80; CCC 426) ดังนั้น ภารกิจขั้นพื้นฐานของงานอบรมคริสตศาสนธรรม คือ

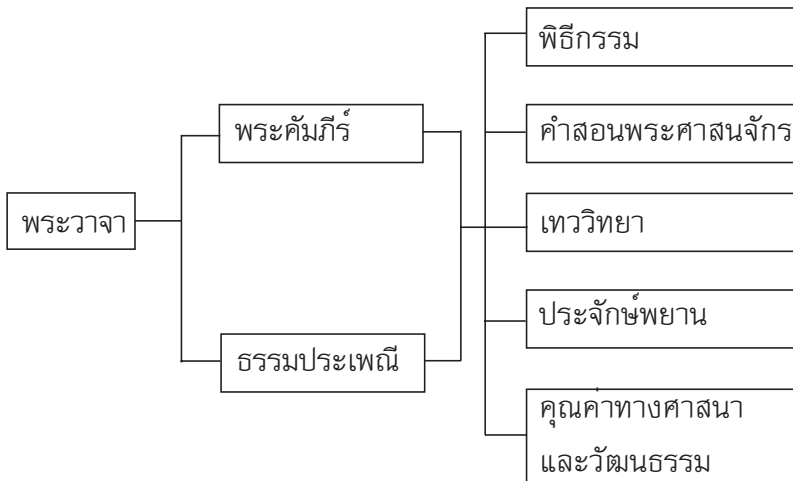
- (1) ส่งเสริมความรู้ด้านความเชื่อโดยอาศัยพระวาจา และคำสอนพระศาสนจักร
- (2) ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับพิธีกรรม และศีลศักดิ์สิทธิ์
- (3) ฝึกอบรมการดำเนินชีวิตในพระคริสตเจ้า และตามคำสอนของพระศาสนจักรปัจจุบัน
- (4) สอนให้รู้จักภาวนา
- (5) สอนให้รักและรับใช้ชุมชน
- (6) สอนให้เป็นธรรมทูต กล้าแบ่งปันความเชื่อ (เทียบ GDC 85-86)

# หมวดที่ 3

## แหล่งที่มาและเนื้อหาคริสตศาสนธรรม

### แหล่งที่มาและเนื้อหาคริสตศาสนธรรม

32 เพื่อให้การสอนคริสตศาสนธรรมดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน เนื้อหาคริสตศาสนธรรมจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเผยแผ่แสดงของพระเจ้า ที่ปรากฏอยู่ในพระคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์และในธรรมประเพณีของพระศาสนจักร ซึ่งแสดงออกโดยผ่านทาง การขึ้นนำและการรับรองจากอำนาจการสอนของพระศาสนจักร พิธีกรรม เทววิทยา ประจักษ์พยานชีวิตของบรรดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ คุณค่าทางศาสนาและวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ (เทียบ GDC 94-95)



## เนื้อหาคริสตศาสนธรรม

- (1) เนื้อหาคริสตศาสนธรรมต้องอยู่ในบริบทของความเชื่อเรื่องพระเจ้า ในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นพระผู้สร้างและสิ่งสร้างที่สำคัญที่สุดคือมนุษย์ โดยให้มีภาพลักษณ์ของพระองค์ (ปฐก 1:26) คุณลักษณะของพระเจ้าคือทรงเป็นองค์แห่งความรัก ความเมตตา เนื้อหาคริสตศาสนธรรม ต้องนำผู้เรียนให้เข้าสัมผัสกับพระเจ้า ผู้ประทับอยู่ท่ามกลางเรา (ยน 1:14) และเพื่อนมนุษย์ทุกคน เราทุกคนจึงเป็นพี่น้องกัน ร่วมมือกันในการปกป้อง ดูแล และอนุรักษ์สิ่งสร้างต่างๆ รอบตัวเรา
- (2) มนุษย์รู้จักพระเจ้าได้จากการเผยแสดงของพระองค์โดยผ่านทางกิจการและพระวาจา (GDC 38) ในประวัติศาสตร์ชาติอิสราเอล โดยผ่านทางบรรดาบุคคลต่างๆ ในพันธสัญญาเดิม และการเผยแสดงของพระองค์ที่สมบูรณ์ที่สุดอยู่ที่องค์พระบุตรพระเยซูคริสต์ (เทียบ ฮบ 1:1-2)
- (3) ชีวิตของพระเยซูคริสต์ทำให้รู้ว่าพระเจ้าคือใคร คำสอนของพระองค์เป็นหนทาง ความจริง และชีวิต (ยน 14 :6) มนุษย์สามารถค้นหาคำตอบของชีวิตได้จากการศึกษาชีวิตของพระองค์ เช่น เกิดมาทำไม ตายแล้วไปไหน ความทุกข์มีความหมายอย่างไร ทำความดีไปทำไม ฯลฯ การสอนคริสตศาสนธรรมจึงต้องนำเสนอชีวิตของพระเยซูคริสต์ ให้ผู้เรียนได้เกิดความรัก ความศรัทธา และดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของพระองค์
- (4) ข่าวดีที่พระเยซูคริสต์ทรงนำมาประกาศแก่มนุษย์คือ ข่าวดีเรื่องพระอาณาจักรของพระเจ้า ซึ่งเป็นข่าวดีสำหรับทุกคน



เป็นอาณาจักรแห่งความรักและสันติสุข เป็นพิเศษสำหรับ  
ผู้ยากจน ผู้ถูกทอดทิ้ง ฯลฯ ในเวลาเดียวกันก็เป็นอาณาจักร  
แห่งความยุติธรรมและการพิพากษา (เทียบ GDC 103)  
และพระองค์ทรงเชื่อเชิญมนุษย์ทุกคนให้เข้ามาเป็นสมาชิก  
แห่งพระอาณาจักรนี้ (เทียบ มธ 28:19)

- (5) ข่าวดีแห่งความหวังเรื่องพระอาณาจักรของพระเจ้าปรากฏ  
อยู่ในชีวิต พันธกิจ พระพรหมาน การสิ้นพระชนม์ และการ  
กลับคืนพระชนมชีพของพระเยซูคริสต์ ซึ่งเป็นอาณาจักร  
แห่งชีวิตที่สำเร็จสมบูรณ์โดยอาศัยพระพรของพระจิตเจ้า  
ดังนั้นการสอนคริสตศาสนธรรมจะต้องเชิญชวนให้ผู้เรียน  
เปิดใจรับพระพรของพระจิตเจ้า เพื่อความเชื่อของตนเอง  
และความดีของส่วนรวม ภายใต้พระญาณเอื้ออาทรของ  
พระเจ้า
- (6) พระจิตเจ้าทรงปฏิบัติพันธกิจของพระองค์ในพระศาสนจักร  
ที่พระเยซูคริสต์ทรงจัดตั้งขึ้น พระศาสนจักรจึงเป็น  
พระเยซูคริสต์เองที่ประทับอยู่ท่ามกลางเรา การเชื่อฟัง  
พระศาสนจักรก็เท่ากับเชื่อฟังพระองค์ ดังนั้นงาน  
คริสตศาสนธรรมจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อพระศาสนจักร  
หนึ่งเดียว ศักดิ์สิทธิ์ สากล และสืบจากอัครสาวก บทข้าพเจ้า  
เชื่อของพระสังคายนากรุงนิเชคอนสแตนต์ในปี 451)
- (7) การดำเนินชีวิตตามแนวทางคริสตศาสนธรรมของ  
พระเยซูคริสต์มิใช่ว่าจะราบรื่น หรือไม่มีอุปสรรคใดๆ ด้วย  
เหตุนี้ พระเจ้าทรงเมตตาประทานเครื่องมือศักดิ์สิทธิ์  
มาเพื่อช่วยเหลือมนุษย์ให้มีความเชื่อและพัฒนา โดย  
อาศัยพระวาจา ศีลศักดิ์สิทธิ์ พระบัญญัติและการภาวนา

- (8) ในบรรดาสมาชิกของพระศาสนจักร พระแม่มาเรียทรงเป็นแบบฉบับของผู้ที่ปฏิบัติตามคำสอนของพระเจ้า (มธ12:46-50) ดังนั้นเราต้องให้ความสำคัญกับการสอนคริสตศาสนธรรมเรื่องพระแม่มาเรีย ผู้ให้กำเนิดพระเยซูคริสตเจ้า พระแม่ทรงเป็นเพื่อนร่วมทางและแบบอย่างแห่งความเชื่อของเรา
- (9) คริสตชนยังได้รับแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนของพระเยซูคริสต์ จากแบบอย่างของบรรดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ ผู้แพร่ธรรม และผู้ชอบธรรมที่เจริญชีวิตเป็นประจักษ์พยานแห่งความรักและความเชื่อ ดังนั้น การสอนคริสตศาสนธรรมจะต้องให้ความสำคัญกับแบบอย่างชีวิตของบุคคลต่างๆ เหล่านี้ด้วย
- (10) พระเจ้าทรงเผยแสดงพระองค์ในความดีงามของวัฒนธรรมคุณค่าทางศาสนา และหลักศีลธรรมต่างๆ ดังนั้นเนื้อหาคริสตศาสนธรรมจะต้องพิจารณาถึงคุณค่าและความหมายที่ดีงามจากวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของผู้เรียนด้วย (GDC 95)

## 34 หลักเกณฑ์ในการนำเสนอเนื้อหา

- (1) พระเยซูคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลางในการสอนคริสตศาสนธรรม หมายถึง สารแห่งพระวรสารมิได้มาจากมนุษย์ แต่เป็นพระวจนาตถ์ของพระเจ้า “คำสั่งสอนของเรามีใช้ของเราเอง แต่เป็นของผู้ทรงใช้เรามา” (ยน 7: 16) ดังนั้นทุกสิ่งทุกอย่างที่สอนคริสตศาสนธรรมถ่ายทอดให้ นั่นก็คือ “คำสั่งสอนของพระเยซูคริสตเจ้า” (CT 6; เทียบ GDC 98)

- (2) การมีพระเยซู คริสตเจ้าเป็นศูนย์กลางในการสอน คริสตศาสนธรรมจะนำไปสู่การยืนยันความเชื่อใน พระตรีเอกภาพ เพราะธรรมล้ำลึกของพระตรีเอกภาพ เป็นศูนย์กลางธรรมล้ำลึกของความเชื่อและชีวิตคริสตชน (CCC 234 ; เทียบ 2157 และ เทียบ GDC 99-100)
- (3) เนื้อหาคริสตศาสนธรรมเป็นการประกาศเรื่องความรอดพ้น กล่าวคือการสอนเกี่ยวกับพระอาณาจักรของพระเจ้า (ความยุติธรรม ความรัก สันติสุข ฯลฯ) ซึ่งเริ่มตั้งแต่บน โลกนี้ (เทียบ GDC 101-102)
- (4) ข่าวดีเกี่ยวกับพระอาณาจักรของพระเจ้า ที่ประกาศเรื่อง ความรอดพ้นนั้น ย่อมรวมถึงเนื้อหาการปลดปล่อยให้ เป็นอิสระจากความทุกข์ ความยากจน ความอยุติธรรม ยาเสพติด นักร้าย บังหลวง ฯลฯ ดังนั้นสารแห่ง การปลดปล่อย มิอาจมีขอบเขตจำกัดไม่ว่าจะเป็น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม หรือด้านข้อความเชื่อ (เทียบ GDC 103-104)
- (5) มีแหล่งกำเนิดจากการยืนยันความเชื่อของพระศาสนจักร อันสืบเนื่องมาจากอัครสาวก บรรดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ ปีตาจารย์ นักปราชญ์และบรรดาผู้นำของพระศาสนจักร (เทียบ GDC 105-106)
- (6) มีลักษณะทางประวัติศาสตร์ของพระธรรมล้ำลึกแห่ง ความรอดพ้น โดยใช้พระคัมภีร์เป็นหลักในการสอน คริสตศาสนธรรม เพื่อจะแสดงให้เห็นมนุษย์รู้ว่า พระเป็นเจ้า ทรงเผยแสดงพระองค์เอง “ด้วยกิจการและพระวาจา” (เทียบ GDC 107-108)

- (7) การประสานข่าวดีเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Inculturation) ซึ่งจำเป็นต้องศึกษาและเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงวัฒนธรรมไทย โดยยึดหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การสอดคล้องกับพระวรสารและการเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักรสากล (เทียบ RM 54 และ เทียบ GDC 109-110)
- (8) มีความครบถ้วนของสารแห่งพระวรสาร ในการสอน คริสตศาสนธรรมจะต้องถ่ายทอดสารแห่งพระวรสารอย่าง ชัดชัดและครบถ้วน มิใช่การนำเสนอแบบแบ่งส่วนหรือ บิดเบือน (เทียบ GDC 111-113)
- (9) เป็นสารที่เข้าใจง่ายและเป็นลำดับขั้นตอน ข้อความจริงบางประการมีพื้นฐานมาจากข้อความเชื่ออื่นๆ และมีความเชื่อมโยงกันและกัน ดังนั้นการนำเสนอเนื้อหาควรเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้คือ ประวัติศาสตร์แห่งความรอดพ้น ความเชื่อ พิธีกรรม พระบัญญัติ และการภาวนา (เทียบ GDC 114-115)
- (10) เป็นสารที่มีความหมายต่อการดำเนินชีวิต การสอน คริสตศาสนธรรมมิใช่สอนเรื่องพระเจ้าเท่านั้น แต่ต้อง ประยุกต์ให้เข้ากับชีวิตมนุษย์ โดยคำนึงถึงสภาพของสังคม เศรษฐกิจ ความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรม ร่วมสมัย (เทียบ GDC 116-117)

## หนังสือคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก

35 การฟื้นฟูการสอนคำสอนตามเจตนารมณ์ของสภาสังคายนาที่เมืองเตรนต์ (ค.ศ. 1545-1563) เป็นการให้คำตอบที่ถูกต้องต่อข้อโต้แย้งของพี่น้องโปรเตสแตนต์ในสมัยศตวรรษที่ 16 ทำให้เกิดหนังสือคำสอนพระศาสนจักร (Roman Catechism) ค.ศ. 1566 เพื่อเป็นคู่มือสำหรับพระสงฆ์โดยใช้วิธีการเสนอแบบถามตอบ

ในการประชุมวิสามัญสมัชชาพระสังฆราชปี ค.ศ. 1985 บรรดาพระสังฆราช ได้เสนอให้จัดทำหนังสือคำสอนเล่มใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน สมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2 ทรงมีคำสั่งให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการจัดทำ ในปี ค.ศ. 1986 ซึ่งมีพระคาร์ดินัล โยเซฟ รัดซิงเกอร์ (ทรงได้รับสมณภิเชกเป็นสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16 เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2005) เป็นประธาน พระองค์ทรงอนุมัติในวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1992 และทรงมีคำสั่งให้จัดพิมพ์และเผยแพร่หนังสือคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก (Catechism of the Catholic Church) ในวันที่ 11 ตุลาคม ค.ศ. 1992 “เพื่อให้พระสงฆ์และผู้มีความเชื่อทุกคนใช้หนังสือเล่มนี้อย่างสม่ำเสมอในงานธรรมทูตของตนในการประกาศความเชื่อ... ใช้เป็นต้นฉบับอ้างอิงที่แน่นอนและถูกต้องถ่องแท้ในการสอนหลักพระศาสนจักรคาทอลิก และโดยเฉพาะเพื่อการเรียบเรียงหนังสือคำสอนของท้องถิ่น” (สังฆธรรมนูญ พระคลังความเชื่อ 3) พระศาสนจักรคาทอลิกได้จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้เป็นภาษาอิตาลีและภาษาฝรั่งเศส ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1992 พิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ใน ค.ศ. 1994 และภาษาลาติน ในวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1997

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม  
แผนกคริสตศาสนธรรม ได้จัดแปลหนังสือคำสอนพระศาสนจักร  
คาทอลิกเป็นภาษาไทยครบทั้ง 4 ภาค คือ

**ภาค 1** การประกาศยืนยันความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อ  
คาทอลิก อธิบายบทข้าพเจ้าเชื่อ 12 มาตรา (ย่อหน้า 1-1065)

**ภาค 2** การเฉลิมฉลองพระธรรมล้ำลึกของ  
พระคริสตเจ้า เกี่ยวกับพิธีกรรมและศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ  
(ย่อหน้า 1066-1690)

**ภาค 3** ชีวิตในพระคริสตเจ้า เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติ  
ของคริสตชนอัครสาวกพระบัญญัติ 10 ประการ (ย่อหน้า 1691-2557)

**ภาค 4** การภาวนาแบบคริสตชน เกี่ยวกับการ  
ภาวนาในชีวิตคริสตชน และอธิบายบทข้าแต่พระบิดา (ย่อหน้า  
2558-2865)

36 หนังสือคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก เป็นคลังแห่งความเชื่อ  
ของเรา ที่มีพื้นฐานอ้างอิงจากพระคัมภีร์ ธรรมประเพณี  
คำสอนของบรรดาบิดาจารย์ นักปราชญ์ของพระศาสนจักร  
และคำสอนของสมเด็จพระสันตะปาปา และศาสน์จาก  
สมณกระทรวงต่างๆ ในสมัยปัจจุบัน (เทียบ GDC 124-125)

เมื่อมีหนังสือคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก (ฉบับ  
ค.ศ.1992) พระศาสนจักรได้เสนอแนะให้จัดทำหนังสือคำสอน  
ของท้องถิ่น คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม  
แผนกคริสตศาสนธรรม จึงจัดทำคู่มือแนะนำการสอนคำสอน  
ในประเทศไทยนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำหนังสือคำสอน  
ท้องถิ่นต่อไป

## หมวดที่ 4

### เนื้อหาคริสตศาสนธรรมตามวัย

37 เพื่อให้การสอนคริสตศาสนธรรมบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูคำสอนไม่เพียงแต่มุ่งเน้นเนื้อหา คำสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เท่านั้น แต่จำเป็นต้องสนใจผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือต้องมีความรู้ด้านจิตวิทยา ความต้องการของแต่ละวัย เพื่อจะได้พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคน ที่สมบูรณ์ มีความเชื่อ และคุณธรรมตามค่านิยมพระวรสาร สามารถดำเนินชีวิตธรรมทูตอย่างมีสันติสุขในสังคมไทย ในหมวดนี้จึงแบ่งผู้เรียนเป็น 3 วัย คือ วัยผู้ใหญ่ วัยเด็ก และวัยเยาวชน (เทียบ GDC 171-188) ในแต่ละวัยจะกล่าวถึงหัวข้อ ดังต่อไปนี้

- ก) สภาพทั่วไป
- ข) บุคคลเป้าหมาย
- ค) เป้าหมายการพัฒนา 4 มิติ
- ง) รูปแบบในการอบรม
- จ) บทบาทและหน้าที่ของครูคำสอน

## คริสตศาสนธรรมผู้ใหญ่

### ก. สภาพทั่วไป

38 โดยทั่วไปเราเน้นการสอนคริสตศาสนธรรมแก่เด็กโดยไม่ได้ให้ความสนใจมากนักต่อการอบรมคริสตศาสนธรรมแก่เยาวชนและผู้ใหญ่ การอบรมคริสตศาสนธรรมจึงขาดความต่อเนื่อง (coincat 21) เนื่องจากการสอนคริสตศาสนธรรมผู้ใหญ่ทำให้เกิดพัฒนาการด้านความเชื่อของตนเอง และชุมชนทั้งหมด (coincat 29) ดังนั้นพระศาสนจักรคาทอลิกจึงเน้นว่า “การสอนคริสตศาสนธรรมผู้ใหญ่จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เนื่องจากเกี่ยวข้องกับบุคคลที่สามารถรับผิดชอบได้อย่างเต็มที่แล้ว การสอนคริสตศาสนธรรมวัยอื่นๆ แม้ว่าจำเป็นก็จริง แต่ต้องมุ่งไปสู่การสอนคริสตศาสนธรรมผู้ใหญ่ทั้งนั้น” (GDC 59)

39 ในบริบทของประเทศไทย วัยผู้ใหญ่หมายถึงผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไปหรือผู้ที่แต่งงานแล้ว กลุ่มเป้าหมายของคริสตศาสนธรรมผู้ใหญ่เป็นบุคคลหลากหลายประเภท เราจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาสภาพของผู้เรียนในด้านการศึกษา ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรมท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อจะได้กำหนดเนื้อหาคริสตศาสนธรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์และวุฒิภาวะของความเชื่อ ซึ่งต่อไปเขาจะได้เป็นผู้ถ่ายทอดความเชื่อในครอบครัว และสังคมให้เหมาะกับยุคสมัย

40 พระเจ้าประทานกระแสเรียกสำหรับมนุษย์ทุกคนให้เติบโตเพื่อที่จะเป็นผู้ใหญ่และมีชีวิตแบบผู้ใหญ่ ดังที่กล่าวไว้ในหน้าแรกๆ ของพระคัมภีร์ (เทียบ ปฐม 1: 28 ; 2: 15 ) กระแสเรียก



นี้มีรูปแบบที่ครบครันที่สุดใ้องค์พระเยซูชวาวนาซาเรธ “ทรงเริ่มเทศนาสั่งสอนมีพระชนมายุราว 30 พรรษา” (ลก 3: 23) ในการประกาศพระอาณาจักร การเจริญชีวิตและการใกล้ชิดกับพระองค์ผู้เป็นมนุษย์ครบครัน (เทียบ อฟ 4:13-15) การสอนคริสตศาสนธรรมผู้ใหญ่จะต้องให้ถูกต้องตามลักษณะเฉพาะของการเป็นผู้ใหญ่ คริสตชนซึ่งจะมีการแสดงออกมาเป็นรูปธรรมตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระ (GDC 173)

#### 41 **หลักเกณฑ์การสอนคริสตศาสนธรรมผู้ใหญ่**

- (1) สอนคริสตศาสนธรรมตามสภาพแวดล้อมของผู้ใหญ่ โดยคำนึงถึงประสบการณ์ ปัญหาด้านภาษา จิตใจ และวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยความเคารพในความแตกต่างของบุคคล
- (2) ผู้รับศีลล้างบาปทุกคนได้รับเชิญให้บรรลุความศักดิ์สิทธิ์ (เทียบ ChL 57-59)
- (3) เอาใจใส่เรื่องความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อว่าการสอนคริสตศาสนธรรมจะได้อยู่ในบรรยากาศของการต้อนรับและคำจูงสนับสนุน
- (4) เอาใจใส่ให้ดำเนินงานอภิบาลผู้ใหญ่อย่างมีระบบ โดยการสอนแทรกการฝึกอบรมด้านพระคัมภีร์ คำสอนด้านสังคม ศาสนสัมพันธ์ คริสตศาสนจักรสัมพันธ์และการบริการเมตตาจิต
- (5) มีการอบรมด้านคารวกิจและพิธีกรรม สนับสนุนให้นำวัฒนธรรมมาใช้ตามความเห็นชอบของพระศาสนจักรท้องถิ่น และการใช้สัญลักษณ์ในพิธีกรรมที่สอดคล้อง

กับวิถีคิดและวิถีปฏิบัติของคนไทย เพื่อพระศาสนจักรไทย จะเติบโตในความเชื่อและการเป็นประจักษ์พยานถึง พระคริสตเจ้าในฐานะคริสตชนไทย (เทียบ GDC 174)

## ข. บุคคลเป้าหมาย

42 การสอนคริสตศาสนาธรรมผู้ใหญ่มุ่งไปที่ตัวบุคคล ดังนั้นจึงต้องตระหนักถึงประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และสิ่งท้าทายต่างๆ ที่ผู้เรียนประสบอยู่ในชีวิต เช่น ปัญหาเกี่ยวกับความเชื่อ ความต้องการที่มีอยู่หลากหลายแตกต่างกัน จึงแบ่งเป็น 5 กลุ่มคือ

- (1) ผู้ใหญ่คริสตชน ที่ดำเนินชีวิตตามความเชื่อของพวกเขา อย่างยึดมั่น สม่ำเสมอและปรารถนาที่จะเข้าใจอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้นในความเชื่อ
- (2) ผู้ใหญ่ที่รับศีลล้างบาปแล้ว แต่ไม่ได้รับการสอนคำสอนอย่างลึกซึ้งเพียงพอ หรือมิได้รับการชี้แนะให้บรรลุถึงเป้าหมายการเดินทางที่เริ่มจากการเข้าเป็นคริสตชน หรือผิดพลาดไปจากความเชื่อจนถึงระดับที่อาจเรียกได้ว่าเป็น “กึ่งผู้เตรียมตัวเป็นคริสตชน” (CT 44)
- (3) ผู้ใหญ่ที่ยังไม่ได้รับศีลล้างบาป เป็นผู้ที่สนใจศาสนาคริสต์ และปรารถนาที่จะเข้ามาเป็นคริสตชน ต้องมีการเตรียมตัวเป็นคริสตชนอย่างแท้จริงและถูกต้องเหมาะสม (GDC 172)
- (4) ผู้ใหญ่ที่เตรียมตัวเพื่อรับศีลสมรส (ระหว่างคาทอลิกกับคาทอลิก) ผู้ใหญ่ที่เตรียมเข้าพิธีสมรส (ระหว่างคาทอลิกกับผู้ที่นับถือต่างความเชื่อ) และคำสอนครอบครัว

- (5) ผู้ใหญ่ในกลุ่มพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ป่วย ผู้ติดเชื่อเอดส์ ผู้พิการ ผู้อพยพย้ายถิ่น ผู้ติดยาเสพติด ผู้ถูกคุมขัง ผู้เดินทางทะเล ผู้ท่องเที่ยว แรงงานต่างชาติในประเทศ ผู้ขายบริการทางเพศ ผู้มีสภาพจิตเบี่ยงเบน กลุ่มชาติพันธุ์ ฯลฯ

### ค. เป้าหมายการพัฒนา 4 มิติ

43 การสอนคริสตศาสนธรรมผู้ใหญ่จะต้องนำเสนออย่างมีระบบ ถึงความเชื่อคริสตชนอันครบถ้วน และถูกต้องตามคริสตศาสนธรรมของพระศาสนจักร ให้ความสำคัญอันดับแรก ในการประกาศเรื่องความรอดพ้น อ่านพระคัมภีร์ด้วยความเชื่อ และหมั่นสวดภาวนา ดังนั้นในการสอนคริสตศาสนธรรม จึงต้องคำนึงถึงการพัฒนา 4 มิติ ดังนี้

#### 43.1 เอกลักษณะของบุคคล

- (1) พัฒนาให้เป็นผู้มีความเชื่อแบบผู้ใหญ่ รับผิดชอบหน้าที่ คริสตชน ดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม<sup>1</sup> มีชีวิตเรียบง่าย
- (2) เน้นการเป็นผู้นำความเชื่อในการสร้างพระศาสนจักร ระดับบ้าน (Domestic Church) และสามารถถ่ายทอด ความเชื่อให้แก่ลูกหลานและผู้อื่น
- (3) รู้จัก รัก รับผิดชอบต่อพระศาสนจักรและสังคม ตามจิตตารมณ์ พระวรสาร โดยตระหนักถึงการอยู่ร่วมกัน ด้วยความ ยุติธรรมและสันติ ตามหลักศาสนสัมพันธ์และมีความ สำนึกในการเป็นชุมชน (ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่)

<sup>1</sup> รู้สึกรักและภูมิใจที่เป็นสมาชิกของพระศาสนจักร และได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น และพร้อมที่จะรับใช้พระศาสนจักรเต็มความสามารถ

### 43.2 การพบปะกับพระเยซูเจ้า

- (1) เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์กับพระเจ้า สำนึกถึงการประทับอยู่ของพระเจ้า และสามารถแบ่งปันประสบการณ์ความเชื่อได้
- (2) ส่งเสริมการอบรมและพัฒนาชีวิตในพระคริสตเจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพ โดยใช้พระคัมภีร์ในชีวิตประจำวันอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น ดำเนินชีวิตเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและช่วยเหลือผู้ยากไร้
- (3) มีส่วนร่วมในพิธีกรรมอย่างมีชีวิตชีวา โดยเฉพาะในพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณ
- (4) ด้านการภาวนา ควรนำผู้เรียนให้มีประสบการณ์ที่ลึกซึ้งกับพระเจ้า ด้วยการภาวนาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การภาวนาจากใจ การรำพึงไตร่ตรองพระวาจา (Lectio Divina) จิตภาวนา ฯลฯ

### 43.3 การเป็นสมาชิกของพระศาสนจักรและสังคม

- (1) ให้รู้สึกรัก ภูมิใจที่เป็นสมาชิกของพระศาสนจักร และพร้อมที่จะรับใช้พระศาสนจักรเต็มความสามารถ
- (2) ส่งเสริมให้เป็นสมาชิกวิถีสุมชนวัด (BASIC ECCLESIAL COMMUNITIES ; BEC) โดยการสร้างพระศาสนจักรแบบมีส่วนร่วม (Asian Integrated Pastoral Approach ; AsIPA) เพื่อให้คริสตชนร่วมงานกับพระศาสนจักรในระดับวัดและชุมชนอย่างดี
- (3) ส่งเสริมการเสวนากับพี่น้องต่างความเชื่อ (Interreligious Dialogue) คริสตศาสนจักรสัมพันธ์ (Ecumenism) และการนำความเชื่อเข้าไปในวัฒนธรรมท้องถิ่น (Inculturation)

#### 43.4 ด้านกระแสเรียก เป็นธรรมทูต

- (1) มีส่วนร่วมรับผิดชอบในพันธกิจของพระศาสนจักร
- (2) สามารถเป็นประจักษ์พยานและถ่ายทอดความเชื่อถึงองค์พระคริสตเจ้าได้ในสังคม
- (3) ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในองค์การคาทอลิก
- (4) มีหน้าที่รับผิดชอบในการเป็นพลเมืองที่ดีในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

#### ง. รูปแบบในการอบรม

44 สถานการณ์และสภาพแวดล้อมบางอย่างต้องการการสอนคริสตศาสนธรรมในรูปแบบเฉพาะต่างๆ ดังนี้

- (1) การเตรียมตัวเข้าเป็นคริสตชนสำหรับผู้ใหญ่ควรมีรูปแบบเฉพาะ สภาสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 ได้รื้อฟื้นการเตรียมตัวเข้าเป็นคริสตชน (Catechuminate) สำหรับผู้ที่กำลังเตรียมเข้าเป็นคริสตชน (Catechumens) เพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านี้ได้บรรลุวุฒิภาวะด้านความเชื่อ โดยใช้พิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน (RCIA) เป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่กับการใช้หนังสือ “ก้าวไปด้วยกัน” หรือหนังสือคำสอนผู้ใหญ่เล่มอื่นที่เหมาะสม
- (2) การอบรมต่อเนื่องแก่บุคคลที่มีหน้าที่ฝึกอบรมครูคำสอนและบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานฆราวาสแพร่ธรรมและสร้างชุมชนคริสตชน
- (3) การสอนคริสตศาสนธรรมในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ในชีวิตของพระศาสนจักรและในสังคม เช่น ตรีวารฉลองวัด การอบรมคู่สมรส พิธีสมรส พิธีล้างบาป การรับศีลศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ การภาวนาอุทิศให้ผู้ล่วงลับ พิธีปลงศพ รณรงค์จิตตารมณ์

มหาพรต ฌนรงค์ในเทศกาลกอบบุญข้าว และวันสำคัญต่างๆ การประกวดเทียนปัสกา การประกวดดาว และถ้ำพระกุมาร ฯลฯ

- (4) การสอนคริสตศาสนธรรมโดยใช้ศรัทธาประชาชน (Popular Devotion) และวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับปีพิธีกรรม เช่น มรรคาศักดิ์สิทธิ์ มิสซาวินศุกร์ต้นเดือน นพวาร พระมารดานิจจานุเคราะห์ สวดสายประคำ พิธีแห่พระรูปแม่พระ การจาริกแสวงบุญทั้งในและต่างประเทศ
- (5) การสอนคริสตศาสนธรรมโดยใช้สื่อต่างๆ เช่น สิ่งพิมพ์ คาทอลิก วีดิทัศน์ เทป รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เว็บไซต์ ข่าวสารคาทอลิก คำสอนและพระคัมภีร์ไปรษณีย์
- (6) การสอนคำสอนกลุ่มพิเศษ โดยพิจารณาการใช้รูปแบบการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทาง ความหวัง และกำลังใจในการดำเนินชีวิต เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ฯลฯ

## จ. บทบาทและหน้าที่ของครูคำสอนผู้ใหญ่

45 ครูคำสอนผู้ใหญ่ ควรมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นธรรมทูต เสียสละ และมีน้ำใจ
- (2) เป็นผู้อภิบาล ผู้นำทางวิญญาณ และที่ปรึกษา
- (3) เป็นมโนธรรมของสังคม ประจักษ์พยาน แบบอย่าง และสอนด้วยชีวิต
- (4) เป็นครู ผู้ให้ความรู้ ผู้อบรม เข้าใจสถานการณ์ในสังคม และเข้าใจในพัฒนาการชีวิตของผู้เรียน
- (5) เพิ่มเติมความรู้ด้านศาสนาและสังคมอย่างต่อเนื่อง
- (6) เป็นมิตร และผู้ร่วมเดินทางกับผู้เรียน

## คริสตศาสนธรรมเด็ก

### ก. สภาพทั่วไป

46 การพัฒนาของเด็กวัยนี้มีความสำคัญ และมีอิทธิพลอย่างมากต่อการอบรมเด็ก เด็กวัยนี้เริ่มรู้จักตนเอง รู้จักแยกแยะสิ่งดีและสิ่งไม่ดี เรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัวได้มากขึ้น รู้จักการให้และการรับ การเข้าหาบุคคลหรือสังคมในวงกว้างขึ้น ในเวลาเดียวกัน พวกเขายังมีสังคมเฉพาะกลุ่มของตน เพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการกระทำของเขามากกว่าผู้ใหญ่

หลักสูตรคริสตศาสนธรรมควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กๆ ได้สร้างสรรค์และเรียนรู้เกี่ยวกับแง่มุมต่างๆ ของความเชื่อและการเรียนรู้ทางสังคมได้มากขึ้น โดยยึดพระคัมภีร์เป็นหลัก “ด้วยเหตุนี้การสอนคำสอนจะต้องถือตามสิทธิบนพื้นฐานกลุ่มอายุที่หลากหลายและเสริมประกอบเข้ากันได้ โดยคำนึงถึงความต้องการต่าง ๆ และศักยภาพของตัวผู้รับทั้งหลาย” (GDC 171)

47 พระศาสนจักรเห็นความสำคัญของบรรดาเด็กๆ เสมอมา จากการที่สมเด็จพระสันตะปาปาเปาโล ที่ 6 ได้ทรงกำหนดหัวข้อการประชุมสมัชชาพระสังฆราช ครั้งที่ 4 ว่าด้วยเรื่อง “การสอนคำสอนในยุคปัจจุบันโดยเฉพาะสำหรับเด็กและเยาวชน” พวกเขาเหล่านั้นเป็นผู้ที่กำลังเตรียมตัวที่จะเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า เราประกาศพระเยซูคริสต์ให้แก่พวกเขาได้อย่างไรที่จะทำให้พวกเขาเหล่านั้นเกิดความใกล้ชิดสนิทสัมพันธ์ ยิ่งวันยิ่งลึกซึ้งกับพระองค์มากขึ้น และคำสอนของพระองค์ คือ

แผนการของพระเจ้าที่ทรงเผยแสดงแก่เรา กระแสเรียกที่พระเจ้าประทานให้แต่ละคนเพื่อสร้างพระอาณาจักร เราต้องทำอะไรจึงจะให้เด็กๆ เข้าใจความหมาย ความสำคัญ สิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐาน กฎแห่งความรัก คำสัญญาและความหวังในพระอาณาจักรนี้ (เทียบ CT 35)

- 48 ด้วยเหตุผลและทัศนคติของความเชื่อที่ว่า “เด็กวัยนี้มีคุณค่า ทั้งเพื่อสร้างพระศาสนจักรและสร้างสังคมมนุษย์” (เทียบ ChL 47) ดังนั้น พวกเขามีสิทธิอันเนื่องมาจากศีลล้างบาป ซึ่งทำให้ต้องได้รับความเคารพและความช่วยเหลือในการเติบโตทั้งด้านชีวิตจิตและชีวิตมนุษย์ และได้รับการอบรมสั่งสอนให้เข้าสู่ชีวิตคริสตชนอย่างเต็มเปี่ยมดังที่พระเยซูคริสต์ตรัสกับบรรดาศิษย์ว่า “ปล่อยให้เด็กเล็กๆ มาหาเราเถิด อย่าห้ามเลยเพราะพระอาณาจักรของพระเจ้าเป็นของคนที่เหมือนเด็กเหล่านี้” (มก10:14)

## ข. บุคคลเป้าหมาย

- 49 ความเชื่อจะช่วยเสริมสร้างการพัฒนาตัวบุคคล ดังนั้นการสอนคริสตศาสนธรรมจะต้องถือตามสิทธิขั้นพื้นฐานกลุ่มอายุที่หลากหลาย และเสริมประกอบเข้ากันได้ นอกจากนี้ยังต้องตระหนักถึงวัยและพัฒนาการต่างๆ ของเด็กในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งมีพัฒนาการและทัศนคติของความเชื่อที่แตกต่างกัน จึงควรมอบความเชื่อคริสตชนให้ตรงกับคุณสมบัติพิเศษเฉพาะวัย (เทียบ GDC 171, 148, 178)



- (1) วัยทารก (ตั้งแต่เกิด-ก่อนเกณฑ์เข้าโรงเรียน) เป็นช่วงเวลา  
เวลาที่เด็กได้รับการสอนคริสตศาสนาเบื้องต้นจาก  
พ่อแม่และบรรยากาศในครอบครัว ตามประเพณีที่ถือกันมา  
การสอนให้สวดภาวนาและชี้้นำให้รู้จักพระคัมภีร์  
(เทียบ CT 36 ; GDC 178)
- (2) วัยเด็ก (อนุบาล-ประถมศึกษา) เป็นวัยที่เริ่มก้าวสู่สังคม  
ที่กว้างขึ้น สู่สังคม โรงเรียน วัด และกลุ่มกิจกรรมต่างๆ  
เป็นช่วงเวลาแห่งการเริ่มเข้าสู่ชีวิตคริสตชนอันเนื่องมา  
จากการรับศีลล้างบาป และต้องทำให้สมบูรณ์โดยการรับ  
ศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ วัยเด็กเป็นช่วงเวลาแห่งการฝึกอบรม  
เรื่องความเชื่ออย่างมีระบบเป็นครั้งแรก และนำเด็กเข้า  
สู่ชีวิตของพระศาสนจักร เด็กวัยนี้ต้องการความเคารพ  
และความช่วยเหลือเติบโตทั้งด้านฝ่ายจิต และความเจริญ  
ทุกด้านของชีวิตมนุษย์ จึงเรียกร้องให้การสอนคริสตศาสนา  
ธรรม และครูคำสอนต้องประสานงาน ร่วมมือกับผู้ปกครอง  
และครูที่สอนในโรงเรียน (เทียบ GDC 177-179)
- (3) เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่ขาดแรงหนุนทางด้านศาสนา  
ภายในครอบครัว เป็นความรับผิดชอบของกลุ่มคริสตชน  
ที่จะต้องช่วยกู้สถานการณ์แบบนี้้อย่างจริงจัง โดยการเสนอ  
รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดหาวิธีสอนคริสตศาสนา  
ที่สอดคล้องกับความสามารถ และความต้องการอันแท้จริง  
ของเด็กๆ เหล่านี้ (เทียบ GDC 180)

## ค. เป้าหมายการพัฒนา 4 มิติ

50 การสอนคริสตศาสนธรรมของเด็กในวัยนี้อยู่ในระดับการนำเสนอพื้นฐานเรื่องความเชื่อ เป้าหมายหลักคือ การเสริมสร้างทัศนคติในการปลุกฝังเรื่องของศาสนาให้ได้สัมผัสกับพระเจ้าในแบบที่เป็นรูปธรรม ซึ่ให้เห็นว่า พระเยซูคริสต์เจ้าทรงเป็นเพื่อน ผู้นำและแบบอย่างให้เขาเป็น “แสงสว่าง” และ “เกลือ” (เทียบ มธ 5:13-16) เพื่อความยินดีส่วนตัวและเพื่อรับใช้ผู้อื่น (CT 38,56) ดังนั้นในการสอนคริสตศาสนธรรมจึงต้องคำนึงถึงการพัฒนา 4 มิติ ดังนี้คือ

### 50.1 เอกลักษณ์ของบุคคล

- (1) มีสัมพันธภาพที่ดีต่อธรรมชาติ ตนเองและผู้อื่น
- (2) ค้นพบพระเจ้าในสิ่งสร้างต่าง ๆ เห็นถึงความสัมพันธ์ของพระเจ้กับมนุษย์
- (3) เชื่อเรื่องพระเจ้า พระบิดา พระบุตร พระจิตและพระศาสนจักร
- (4) พร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความรักตามแบบอย่างของพระคริสต์เจ้า

### 50.2 การพบปะกับพระเยซูเจ้า

- (1) รู้จักการภาวนา พิธีกรรม สรรเสริญและขอบพระคุณพระเจ้าในสิ่งซึ่งพระองค์ประทานสำหรับชีวิตของเขาในแต่ละวัน
- (2) เรียนรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ อันเป็นเครื่องหมายแสดงภารกิจของพระเจ้าในการช่วยมนุษย์ให้รอดพ้น โดยเน้นเรื่องศีลมหาสนิทและพิธีบูชาขอบพระคุณ (เทียบ CCC 1211)

### 50.3 การเป็นสมาชิกของพระศาสนจักรสังคมและวัฒนธรรม

- (1) เกิดความรู้สึกภูมิใจที่ได้เป็นลูกของพระเจ้า
- (2) สร้างความสำนึกการเป็นสมาชิกในครอบครัวของพระเจ้า
- (3) มีความเสียสละ รับผิดชอบต่อนอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม
- (4) มีความเคารพและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

### 50.4 ด้านกระแสเรียกเป็นธรรมทูต

- (1) ดำเนินชีวิตเป็นประจักษ์พยานถึงพระเยซูเจ้า ในด้าน ความเชื่อ ความศรัทธาทางศาสนา เป็นผู้มั่งใจดีและมี คุณธรรม
- (2) สามารถแบ่งปันความเชื่อในพระเจ้ากับเพื่อนและครอบครัว
- (3) ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมคาทอลิกและกิจกรรม ของโรงเรียน

## ง. รูปแบบในการอบรม

51 สภาพสังคมไทยมีลักษณะการดำเนินชีวิตแบบครอบครัว มีความเอื้ออารีไมตรีจิตต่อทุกคน มีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม และมีคุณค่าสืบต่อมาช้านาน อีกทั้ง ความร่ำรวยในภูมิปัญญาท้องถิ่น และความกลมกลืนกับธรรมชาติ ดังนั้นในการสอนคริสตศาสนธรรมสามารถเสนอความรู้เกี่ยวกับ พระธรรมล้ำลึกแห่งความเชื่อ และชี้ให้เห็นรูปแบบชีวิต คริสตชนที่แท้ในจารีตประเพณีที่เป็นอยู่ รวมถึงการเฉลิมฉลอง แบบคริสตชนที่ซ่อนเร้นอยู่ในวัฒนธรรมนั้นๆ เพื่อช่วยให้เด็ก เข้าใจความเชื่อของตนอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น สร้างความใกล้ชิด ความนับถือต่อพี่น้องต่างความเชื่อ (เทียบ GDC 157)

52 รูปแบบการสอนคริสตศาสนธรรมมีความสำคัญมากในการ ดึงดูดเด็ก ควรใช้ทุกโอกาส ทุกรูปแบบที่สามารถเอื้ออำนวย และเหมาะสมกับวัย ให้พวกเขาหันมาสนใจ กระจาย ที่จะเรียนรู้และนำไปปฏิบัติในชีวิต

### 53 การสอนคริสตศาสนธรรมในระบบโรงเรียน

สถานศึกษาคาทอลิก คือ สนามแห่งการอบรมและเป็นฐาน<sup>2</sup> เพื่อการประกาศข่าวดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมด้าน ความเชื่อ จึงเป็นหน้าที่ของพระศาสนจักรที่จะต้องให้สถาน ศึกษาคาทอลิกแสดงเอกลักษณ์ของตนให้เด่นชัด โดยสร้าง บรรยากาศคาทอลิก สอนคำสอน ปลุกฝังความเชื่อ จึงเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียน ในการ จัดให้เด็กคาทอลิกทุกคนต้องได้รับการศึกษาอบรม และได้ เรียนคำสอนในโรงเรียนคาทอลิก (เทียบ แผนอภิบาล ค.ศ. 2010-2015 ข้อ 39 , 42 ค)

ภารกิจนี้จะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ของคณะผู้บริหาร คณะครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ให้การ ช่วยเหลือ ผู้ปกครองซึ่งเป็นบุคคลแรกที่มีหน้าที่อบรม ด้านความเชื่อของบุตรอย่างที่มีอาจมีใครทดแทนได้ และ นักเรียนซึ่งมีบทบาทโดยตรงในการศึกษาอบรมของตนเอง (เทียบ GDC 259)

---

<sup>2</sup> โรงเรียนคาทอลิกต้องเป็นฐานเพื่อการจัดให้มีบุคลากรจิตตภาบาลทำงานในโรงเรียน และในวัด สรรหา ให้ทุนการศึกษา และจัดสวัสดิการให้เพียงพอ เพื่อเป็นบุคลากร เต็มเวลา เพื่อเป็นฐานของชุมชนวัด ฐานของงานอภิบาลและประกาศข่าวดี ฯลฯ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงอัตรากำลังของบุคลากรในสัดส่วนที่เหมาะสมอย่างแท้จริงต่อจำนวน นักเรียนในโรงเรียนด้วย

- 54 **การสอนคริสตศาสนธรรมนอกระบบโรงเรียน** : จากสภาพสังคมไทยที่อยู่ร่วมกันกับพี่น้องต่างความเชื่อ และจำนวนคาทอลิกในประเทศยังมีจำนวนน้อย เด็กๆ คาทอลิกจำนวนมากยังคงเรียนอยู่ในโรงเรียนของรัฐและโรงเรียนเอกชนตามสถานที่ตั้งของครอบครัว โอกาสในการเรียนคริสตศาสนธรรมในระบบโรงเรียนจึงไม่เกิดขึ้น เพื่อช่วยเหลือและรักษาความเชื่อของพวกเขาให้พัฒนาเติบโตขึ้น จึงจำเป็นต้องจัดการสอนคริสตศาสนธรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น
- (1) การจัดค่ายคำสอน ค่ายพระคัมภีร์
  - (2) การสอนคริสตศาสนธรรมในวันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันหยุดในโอกาสต่างๆ
  - (3) การเรียนคำสอน - พระคัมภีร์ทางไปรษณีย์
  - (4) การเรียนคริสตศาสนธรรมทางไกลโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ
- 55 **การสอนคริสตศาสนธรรมโดยใช้กลุ่มกิจกรรมคาทอลิก** : เพื่อช่วยเสริมสร้างและพัฒนาความเชื่อของเด็กในมิติที่กว้างขึ้นในด้านความรู้ ความรัก การรับใช้ และเป็นหนึ่งเดียวกัน โดยอาศัยกลุ่มกิจกรรมต่างๆ เช่น ยุวธรรมทูต กองหน้ารำเริง พลศีล พลมารี ยูวรินเซ็นต์ เดอ ปอล ฯลฯ
- 56 **การสอนคริสตศาสนธรรมตามโอกาส** : เนื่องจากสภาพการณ์และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่นนั้น จึงจำเป็นต้องมีการสอนคริสตศาสนธรรมให้กับเด็กๆ ตามสภาพการณ์ และตามโอกาสที่เหมาะสมสำหรับแต่ละท้องถิ่นเท่าที่

สามารถจะกระทำได้ เพื่อหล่อเลี้ยงความเชื่อของพวกเขาให้เติบโตขึ้นในสภาพสังคมที่พวกเขาเจริญชีวิตอยู่ เช่น การเข้าค่าย ลูกเสือ-เนตรนารี ค่ายปัจฉิมนิเทศ วันวิชาการ ค่ายจริยธรรม วันสื่อมวลชน เตรียมฉลองวัด การแสวงบุญ ฯลฯ

57 ในการสอนคริสตศาสนธรรมรูปแบบต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ควรใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาความเชื่อของตนให้มากยิ่งขึ้น โดย

- (1) สอนให้สวดภาวนา ฝึกให้สวดภาวนาจากพระคัมภีร์ การภาวนาจากใจ จะเป็นจุดเริ่มต้นการผูกสัมพันธ์ในความรักกับพระเจ้า (เทียบ GDC 178 ; CT 36)
- (2) สอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อช่วยเด็กๆ ให้ดำเนินชีวิตสอดคล้องกับความเชื่อ พิธีกรรม ชีวิตพระศาสนจักร และเตรียมตัวรับศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ (เทียบ CT 37; GDC 178)
- (3) ยึดพระคัมภีร์เป็นหลัก เปิดโอกาสให้เด็กๆ ได้สร้างสรรค์ และเรียนรู้มากขึ้นเกี่ยวกับแง่มุมต่างๆ ของความเชื่อ และการเรียนรู้ทางสังคม (เทียบ CT 27)
- (4) ใช้สื่อประกอบ เพื่อช่วยการสอนคริสตศาสนธรรม เป็นรูปธรรมและมีชีวิตชีวามากขึ้น จึงควรใช้สื่อประกอบ เช่น เพลง ภาพประกอบ ธรรมชาติ ชมนิทรรศการ วีดิทัศน์ ฯลฯ
- (5) การท่องจำ การเฉลิมฉลองหรือการระลึกถึงเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์แห่งความรอดพ้น เรียกร้องความรู้ที่ถูกต้องแน่ชัด โดยฝึกผู้เรียนให้ท่องจำ พระวาจา

ของพระเจ้า บทสวด บทตอบรับในพิธีกรรม ประวัตินักบุญ  
อย่างไรก็ตามวิธีการสอนต่างๆ ที่ใช้กันอยู่ในการสอน  
คริสตศาสนธรรมในปัจจุบันนี้ อาจเป็นเครื่องหมายที่แสดง  
ให้เห็นถึงควมมีชีวิตชีวา และความปราดเปรื่อง แต่  
ที่สุดแล้วการที่เลือกเอาวิธีการใดวิธีการหนึ่งนั้น จะต้อง  
คำนึงถึงกฎขั้นพื้นฐานสำหรับชีวิตของพระศาสนจักรทั้งหมด  
นั่นคือกฎแห่งความเชื่อสัตย์ต่อพระเจ้าและกฎแห่งความ  
เชื่อสัตย์ต่อมนุษย์ โดยอาศัยทัศนคติแห่งความรักเพียง  
ประการเดียว (CT 55 ; เทียบ CCC 25)

#### จ. บทบาทและหน้าที่ของครูคำสอนวัยเด็ก

58 ครูคำสอนเป็นของขวัญล้ำค่าที่พระศาสนจักรสามารถหยิบยื่น  
ให้แก่โลก การสร้างคริสตชนที่เพียบพร้อมด้วยสิ่งที่เป็นแก่น  
สารสำหรับชีวิต และเป็นผู้ที่เบิกบานยินดีในความเชื่อของตน  
(CT 61) เพื่อทำงานอย่างสอดคล้องกับความต้องการของ  
ท้องถิ่น เพื่อให้พระคริสต์เป็นที่รู้จัก เป็นที่รักและติดตาม  
โดยผู้ที่ยังไม่รู้จักพระองค์และผู้ที่มีความเชื่ออยู่แล้ว

- (1) ครูคำสอนต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบ้าน วัด โรงเรียน  
ชุมชนคริสตชนและต่อพี่น้องต่างความเชื่อ
- (2) ครูคำสอนต้องมีหัวใจรักของความเป็นพ่อเป็นแม่ มีฤทธิ์  
กุศลของความเพียรทน สม่ำเสมอ อุทิศตน เชื่อสัตย์  
เสียสละ วางใจในพระเจ้าและเพื่อนมนุษย์
- (3) ครูคำสอนมีพันธกิจอันละเอียดอ่อนในการให้ความรู้เบื้องต้น  
เกี่ยวกับคำสอน เตรียมเด็กรับศีลอภิบาล รับศีลมหาสนิท  
ครั้งแรกและศีลกำลัง (GDC 232 เทียบ CT 66)

- (4) ครูคำสอนควรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านความรู้ ทักษะ วิธีการและเทคนิคกระบวนการสอนใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก (เทียบ คู่มือครูคำสอน 23)
- (5) ครูคำสอนควรส่งเสริมกระแสเรียกการเป็นพระสงฆ์ นักบวช และฆราวาสแพรธรรม

### หมายเหตุ:

- 59 **การสอนคริสตศาสนธรรม และการสอนศาสนาในโรงเรียน**  
“ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นสนามแพรธรรม โดยให้การอบรม พื้นฟูชีวิตนักเรียนตามจิตตารมณ์ของพระคริสตเจ้า เพื่อให้ การศึกษาเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมศักดิ์ศรีมนุษย์ สร้าง คุณธรรมจริยธรรมและสันติในสังคมตามระบอบประชาธิปไตย” (ทิศทางงานอภิบาลฯ ค.ศ. 2000 ข้อ 4)

ความสัมพันธ์ระหว่างการสอนศาสนาในโรงเรียนกับการสอนคริสตศาสนธรรม เป็นสิ่งที่แตกต่างกันและเสริมกันด้วย กล่าวคือ เป็นเรื่องที่ต้องแยกแยะอย่างแจ่มชัดให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการสอนศาสนากับการสอนคริสตศาสนธรรม (GDC 73)

## คริสตศาสนธรรมเยาวชน

### ก. สภาพทั่วไป

- 60 งานอบรมคริสตศาสนธรรมเยาวชนเป็นงานการอบรมที่ต่อเนื่องมาจากวัยเด็ก วัยเยาวชนเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ ที่ต้องเผชิญกับสภาพของสังคมที่หลากหลาย ดังนั้นจึงเป็นที่ผู้อภิบาลทั้งหลายจะต้องให้ความสำคัญกับ



พวกเขาเป็นพิเศษ เพราะพวกเขาไม่ใช่เป็นแค่ความหวัง  
ปัจจุบัน เป็นทรัพยากรที่มีค่าของพระศาสนจักร (ประเด็นที่  
ทำทนาย...จากคำแถลงการณ์ของที่ประชุมใหญ่ ครั้งที่ 7  
สหพันธ์สภาพระสังฆราชแห่งเอเชีย 3-12 มกราคม ค.ศ. 2000  
ณ บ้านผู้หว่าน :เทียบทิศทางการอภิบาลฯ ค.ศ. 2000 ข้อ 1)

จากสภาพความเป็นจริงในพระศาสนจักรประเทศไทย  
พบว่าเยาวชนส่วนหนึ่งกำลังศึกษาอยู่ทั้งในและนอกสถาบัน  
ของพระศาสนจักร อีกส่วนหนึ่งกำลังทำงานทั้งในภาค  
เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และงานบริการทั่วไป เยาวชน  
ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันของพระศาสนจักร จะได้รับการ  
อบรมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย  
แต่ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอื่นๆ และที่ต้องทำงาน อาชีพ  
มักจะขาดการอบรมที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ จึงพบว่า  
เยาวชนปัจจุบัน มีความต้องการที่จะเรียนรู้คุณค่าพระวรสาร  
เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

- 61 พระศาสนจักรให้ความสำคัญกับเยาวชนมิใช่เป็นดังความหวัง  
เท่านั้น แต่เป็นการทำทนายอันยิ่งใหญ่สำหรับการเปลี่ยนแปลง  
อนาคตของพระศาสนจักรด้วย ดังนั้น งานอภิบาลจึงมุ่งมั่น  
พัฒนาเยาวชนให้มีเอกลักษณ์ของตนเอง โดยยึดพระคริสต์  
เป็นหลักในการดำเนินชีวิต พร้อมกับใช้ศักยภาพของตนเอง  
เข้ามามีส่วนร่วมในงานของพระศาสนจักรทุกรูปแบบ (เทียบ GDC  
183) เป็นผู้แพร่ธรรมระหว่างเยาวชนด้วยกัน เพื่อประกาศ  
ข่าวดีอัครภาษาของพวกเขาเอง (ทิศทางการอภิบาลฯ ค.ศ. 2000  
ข้อ 97)

## ข. บุคคลเป้าหมาย

62 เพื่อให้การอบรมบรรลุผลตามจุดประสงค์ จึงได้แบ่งระดับการอบรมตามความต้องการและสภาพชีวิตดังนี้ คือ เยาวชนที่มีพื้นฐานความเชื่อที่เข้มแข็ง เยาวชนที่มีจิตใจเย็นเฉยในการปฏิบัติศาสนกิจ การเตรียมตัวเยาวชนเข้าสู่ชีวิตครอบครัว เยาวชนที่กำลังแสวงหาคคุณค่าและความหมายของชีวิต รวมถึงเยาวชนที่เป็นกลุ่มพิเศษ เช่น กลุ่มเยาวชนที่พิการทางกาย กลุ่มผู้ติดเชื่อเอดส์ กลุ่มผู้ต้องขัง ผู้อพยพย้ายถิ่น และผู้ติดยาเสพติด ฯลฯ ตลอดจนกลุ่มชาติพันธุ์ในพระศาสนจักรประเทศไทย กลุ่มเป้าหมายได้แก่

- (1) **กลุ่มเยาวชนคาทอลิกที่ได้รับการอบรมคริสตศาสนธรรมต่อเนื่องเป็นระบบ** ซึ่งในการปฏิบัติศาสนกิจ เขาได้ประพฤติปฏิบัติดีอยู่แล้ว จึงมีเป้าหมายในการอบรมความเชื่อเพื่อให้เป็นผู้ประกาศข่าวดีในฐานะธรรมทูต การเป็นผู้นำและการเป็นประจักษ์พยานด้วยชีวิต

การนำเสนอเนื้อหาจึงเป็นการนำเสนอเรื่องราวในพระคัมภีร์ แบบอย่างของพระเยซูคริสต์ พระนางมารีย์ บรดาอัครสาวก บรดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ (นักบุญ) และบุคคลที่มีชีวิตเป็นแบบอย่างที่ดีที่เยาวชนประทับใจ ชีวิตประจำวัน พระคัมภีร์กับชีวิต เสรีภาพ ปัญหาสังคม การร่วมพิธีกรรม มิตรภาพ การวางแผนชีวิต

- (2) **กลุ่มเยาวชนคาทอลิกที่ใจเย็นเฉยในการปฏิบัติตนเป็นคริสตชน** เป้าหมายในการอบรมความเชื่อจึงเป็นการปลูก

จิตสำนึกในการดำเนินชีวิตคริสตชน และทำทนายเขาให้  
ปรับเปลี่ยนชีวิตเป็นประจักษ์พยานให้เหมาะสมในสังคม  
ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

การนำเสนอเนื้อหาจึงเป็นการนำเสนอตัวอย่าง  
บุคคลในพระคัมภีร์ และนำเสนอชีวิตฝ่ายจิตของบุคคล  
ที่ได้รับพรพิเศษ ได้เปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต เช่น  
อับราฮัม โมเสส เยเรมีย์ อาโมส อัครสาวก ศักดิ์เศียส  
มารีย์แมกดาลена นักบุญออกัสติน นักบุญเปาโล ฯลฯ

- (3) **กลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นพี่น้องต่างความเชื่อที่กำลังแสวงหา**  
เป้าหมายในการอบรมความเชื่อจึงเป็นการนำเยาวชนกลุ่ม  
นี้มาค้นหาคำตอบของชีวิต พบกับพระเจ้า พบคุณค่า  
ของชีวิต ตลอดจนนำมารับความเชื่อในพระเยซูคริสต์

การนำเสนอเนื้อหาจึงเป็นการนำเสนอความหมาย  
ของชีวิต เรื่องราวในพระคัมภีร์ ในด้านพิธีกรรม  
การสวดภาวนา มิตรภาพการต้อนรับ การยอมรับใน  
ความแตกต่าง เพื่อความเป็นหนึ่งเดียวกัน เสริมสร้างชีวิต  
กลุ่มในพระศาสนจักร

- (4) **กลุ่มเยาวชนเพื่อเตรียมเข้าสู่ชีวิตครอบครัว** เป้าหมายใน  
การอบรมความเชื่อจึงเป็นการนำเยาวชนกลุ่มนี้ให้เข้าใจ  
บทบาทและหน้าที่ในชีวิตครอบครัว

เนื้อหาจึงเป็นการนำเสนอพระคัมภีร์ในมุมมองของ  
ชีวิตครอบครัว ความหมายของศีลสมรส พิธีสมรส  
ศักดิ์ศรีและคุณค่าของชายและหญิง รวมทั้งเรื่องครอบครัว  
ศึกษา

- (5) **กลุ่มชาติพันธุ์** คือกลุ่มเยาวชนเผ่าต่างๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย เป้าหมายในการอบรมความเชื่อจึงเป็นการนำเยาวชนกลุ่มนี้ให้รักษาคุณค่าดั้งเดิมในวิถีชีวิตของตนเอง และพบความหมายใหม่ตามคุณค่าพระวรสาร
- เนื้อหาจึงเป็นการนำเสนอเรื่องราวในพระคัมภีร์ ประวัติศาสตร์ของบรรพบุรุษของตน ประวัติพระศาสนจักร ทั้งระดับสากลและท้องถิ่น ด้วยกระบวนการแนวศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี

- (6) **กลุ่มพิเศษ** : เยาวชนที่พิการ ผู้ติดเชื่อเอดส์ ผู้ต้องขัง ผู้ป่วย ผู้ติดยาเสพติด เป้าหมายในการอบรมความเชื่อจึงเป็นการนำให้เยาวชนกลุ่มนี้ เห็นว่าชีวิตของตนมีคุณค่า ทำให้มองเห็นความหมายและคุณค่าของความทุกข์ยาก แห่งไม้กางเขนของพระเยซูคริสต์ เกิดการยอมรับทั้งแก่ตนเองและสังคม
- เนื้อหาจึงเป็นการนำเสนอเรื่องราวชีวิตการไถ่กู้ผ่านทางกางเขนของพระเยซูคริสต์ และบุคคลพระคัมภีร์ เช่น โยบ ดาเนียล โทบิต ฯลฯ รวมทั้งคำสอนด้านสังคมของพระศาสนจักร

#### ค. เป้าหมายการพัฒนา 4 มิติ

- 63 “พระศาสนจักรมีพันธกิจเสริมสร้างและสนับสนุนเยาวชนให้รับการอบรมและพัฒนาหล่อเลี้ยงชีวิตด้วยคุณค่าพระวรสาร มีวุฒิภาวะในความเชื่อ เติบโตเป็นคริสตชนอย่างมีคุณภาพ เป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นประจักษ์พยานถึงคุณค่าพระวรสาร สามารถค้นพบและตอบสนององกระแสนิยมของตน” (แผนอภิบาล ค.ศ. 2010-2015

ข้อ 27) ดังนั้นการสอนคริสตศาสนาธรรมเขาวชนจึงต้องคำนึงถึงการพัฒนา 4 มิติ ดังนี้

### 63.1 เอกลักษณ์ของบุคคล

- (1) ตระหนักถึงความหมายของคำสอนศาสนากับชีวิตเขาวชน
- (2) ใช้พระคัมภีร์เป็นหลักในการดำเนินชีวิตและเป็นมิตรกับทุกคน
- (3) มีความรัก ความเมตตา และมีความสัมพันธ์อย่างดีกับสมาชิกในครอบครัว
- (4) เคารพในศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น
- (5) มีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน

### 63.2 การพบปะกับพระเยซูเจ้า

- (1) มีชีวิตที่สนิทกับพระเยซูเจ้า ผู้เป็นหนทาง ความจริง และชีวิต (ยน 14:6)
- (2) ตระหนักถึงการประทับอยู่ของพระเจ้าในชีวิตประจำวัน ด้วยการภาวนา อ่านพระคัมภีร์ ร่วมพิธีกรรมและรับศีลศักดิ์สิทธิ์

### 63.3 การเป็นสมาชิกของพระศาสนจักรและสังคม

- (1) ภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของพระศาสนจักร โดยร่วมรับผิดชอบในพันธกิจตามพระพรของแต่ละบุคคล
- (2) เป็นเขาวชนคาทอลิกที่ดี มีหน้าที่อำรงรักษา ปกป้องและเสริมสร้างพระศาสนจักรและสังคม
- (3) เสริมสร้างพระศาสนจักรให้เจริญก้าวหน้าด้วยการเป็นผู้ประกาศข่าวดี

### 63.4 ด้านกระแสเรียกเป็นธรรมทูต

- (1) รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ เพื่อเลือกและตัดสินใจในชีวิตของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- (2) ดำเนินชีวิตเป็นประจักษ์พยาน เห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีของการเป็นบุตรพระเจ้า
- (3) ให้กล้าเป็นผู้นำ มีส่วนร่วมในพิธีกรรมและกิจกรรมคาทอลิก

## ง. รูปแบบในการอบรม

64 เริ่มจากประสบการณ์ชีวิต ปัญหาใกล้ตัว โดยอาศัยพระวาจาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ใช้กระบวนการกลุ่มในรูปแบบกิจกรรมต่างๆ หรือการสัมผัสชีวิต กระบวนการนี้จะบรรลุประสิทธิผลมากเท่าใด ก็ขึ้นกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้อภิบาลและผู้เรียน วิธีการที่เหมาะสมกับวัยนี้ก็คือ เสนอให้เป็น การอธิบาย การฟัง การเสวนา การค้นคว้า กระบวนการ ไตร่ตรอง และการใช้สื่อที่เร้าใจ ฯลฯ

## จ. บทบาทและหน้าที่ของผู้อภิบาลเยาวชน

65 การสอนคริสตศาสนธรรมเยาวชนนั้น แตกต่างจากการสอน คริสตศาสนธรรมวัยอื่นๆ เนื่องจากพลังความสามารถที่มีอยู่มากมายในเยาวชน ครูคำสอนจึงควร

- (1) เป็นผู้ร่วมทางในการอบรมด้านความเชื่อ
- (2) เป็นผู้ให้ความรู้ ด้านข้อความเชื่อของศาสนา ให้เยาวชน มีความรู้เกี่ยวกับคริสตศาสนธรรมในทุกมิติ

- (3) เป็นผู้อบรมที่มุ่งให้เยาวชนเกิดการพัฒนาตนในทุกด้าน  
เฉพาะอย่างยิ่งด้านการอบรมฝ่ายจิต
- (4) เป็นผู้ปลุกเร้าให้เยาวชนได้ใช้ทุกโอกาสในการพัฒนา  
ศักยภาพของตน
- (5) และเป็นผู้ช่วยแนะแนวชีวิตให้เยาวชนได้ค้นพบคำตอบ  
และรู้จักตัดสินใจเลือกอย่างถูกต้องในโอกาสต่างๆ ตามแนว  
ทางคุณค่าพระวรสาร

# หมวดที่ 5

## วิธีการสอน

### ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และสภาพการณ์วิธีการถ่ายทอดความเชื่อในประเทศไทย

66 ในอดีตสมัยที่คาทอลิกไทยของเราอยู่ภายใต้การอภิบาลของบรรดามิสซันนารีจากคณะนักบวชต่างๆ สังคมมีความแตกต่างจากปัจจุบัน วัดยังคงเป็นศูนย์กลางของชีวิตคริสตชนตั้งแต่เกิดจนตาย เช่น ที่อยู่อาศัย การทำมาหากิน การศึกษาอบรม การปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิต และการให้บริการศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ เป็นต้น คาทอลิกมีความศรัทธาและเกาะกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น เสียงระฆังของวัดมีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของสัตบุรุษ มีการสวดภาวนาพรหมถ้อยสารทั้งสามเวลา การภาวนาค้ำพร้อมกันในบ้าน มีแท่นพระเป็นศูนย์กลางของบ้าน คาทอลิกได้รับการถ่ายทอดความเชื่อด้วยวิธีการท่องจำข้อคำสอนได้อย่างขึ้นใจจากหนังสือคำสอนที่มีลักษณะถามตอบประกอบคำอธิบายเป็นเรื่องๆ อย่างชัดเจน เช่น หนังสือ “อธิบายคำสอน” เล่ม 1 แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศสโดย คุณพ่อยวง เคียมสุน ในปี ค.ศ.1952 หนังสือ “คำสอนเล่มครบ” และ “คำสอนคริสตดั่งค์เล่มกลาง” สำหรับทุกสังฆมณฑลแห่งประเทศไทย ในปี 1954 วิธีการสอนเริ่มด้วยหลักข้อคำสอนของพระศาสนจักร



แล้วอธิบายประยุกต์ให้เข้ากับชีวิตจริงของผู้เรียน ซึ่งส่วนใหญ่ จะใช้หลักปรัชญาหรือเหตุผลมาอธิบายถึงข้อความเชื่อต่างๆ ของศาสนามากกว่าการอ้างอิงจากพระคัมภีร์ การสอนแบบนี้เรียกว่าวิธีการสอนแบบอนุมาน (Deductive Method) ซึ่งเป็นแม่แบบของการผลิตหนังสือคำสอนต่อๆ มาของ พระศาสนจักรในประเทศไทย

## หนังสือคำสอนไทย

67 เป็นสิ่งนำชื่นชมที่มีพระสังฆราช พระสงฆ์ นักบวชและ ขรราวาสบางท่านได้พยายามเรียบเรียงหนังสือคำสอนคริสตังค์ ภาษาไทย เพื่อใช้ในการอบรมคริสตศาสนธรรมสำหรับทุก สังฆมณฑลในประเทศไทย ค.ศ. 1954

หลังจากมีการประชุมนานาชาติ เรื่อง การสอน คำสอนแดนธรรมทูต ที่กรุงเทพฯ (พฤศจิกายน ค.ศ. 1962) พระสังฆราชโรเบิร์ต รัตน์ บำรุงตระกูล ได้พยายามเรียบ เรียงคำสอนสำหรับนักเรียนชั้นประถม 6 เล่ม (ค.ศ.1966-1970)

พระสังฆราช ยอแซฟ ยวง นิตโย ได้เรียบเรียง อธิบายคำสอน 3 เล่ม ค.ศ. 1966 บาทหลวงราฟาแอล สมบูรณ์ แสงประสิทธิ์ พร้อมกับคณะกรรมการคำสอน ได้พยายาม จัดทำหนังสือคำสอนชุดชีวิตคริสตัง 9 เล่ม โดยยึดหนังสือชุด God with us ของประเทศอินเดียเป็นหลักเพื่อใช้สอนเด็กและ เยาวชนในโรงเรียนคาทอลิก (ตั้งแต่ ค.ศ. 1982- 2000)

คณะพระสังฆราชภาคอีสานได้ให้ บาทหลวงโรแบต์ โกลสเต (MEP) และคณะ จัดเรียบเรียงหนังสือคำสอนคริสตชน สำหรับผู้สนใจอยากรู้จักคำสอนของศาสนาคริสต์ตั้งแต่เดือน

พฤษภาคม ค.ศ.1987 (พ.ศ.2530) จัดพิมพ์ในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1996 (พ.ศ.2539) หลังจากนั้นก็มีคณะกรรมการจัดทำหนังสือคำสอนผู้ใหญ่ ในช่วงปี ค.ศ. 1987-1990 แต่เมื่อทราบว่า สมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอล ที่ 2 ได้แต่งตั้ง คณะกรรมาธิการจัดทำหนังสือคำสอนเล่มใหม่จึงหยุดดำเนินการ

ในปี ค.ศ. 2000 คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสต ศาสนธรรม แผนกคริสตศาสนธรรม ได้ริเริ่มปรับปรุงหนังสือ คำสอนชุดชีวิตคริสตัง ให้เป็นไปตามทิศทางงานอภิบาล ค.ศ. 2000 และยึดเนื้อหาจากหนังสือคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก

68 ต่อมาสถานการณ์ทั้งทางด้านสังคม การศึกษา การงาน เศรษฐกิจเริ่มเปลี่ยนแปลงไป ชีวิตของคาทอลิกเริ่มซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ชีวิตความเชื่อไม่ได้รับการขัดเกลาจากทางวัดแต่เพียง ด้านเดียว แต่จากสื่อสารมวลชน แนวความคิดและค่านิยม ของโลกสมัยใหม่ต่างๆ อีกด้วย ดังนั้นพระศาสนจักรจึงต้อง ปรับกระบวนการทำงานของตนเองในการทำงานด้านคำสอนนี้ ทั้งทางด้าน การเตรียมบุคลากร วิธีการ ฯลฯ

69 รูปแบบและวิธีการสอนคำสอนในประเทศไทยที่กระทำ กันมาในอดีต ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยแรงผลักดัน หลายๆ ประการ โดยเฉพาะจากสภาสังคายนาวาติกัน ที่ 2 (ค.ศ. 1962-1965) ที่เน้นให้พระศาสนจักรเป็นผู้แพร่ธรรม นำข่าวดีแห่งความรอดพ้นไปยังนานาชาติ พระศาสนจักร ในประเทศไทยจึงได้ส่งพระสงฆ์ไทยเดินทางไปศึกษาวิชาคำสอน สมัยใหม่ในต่างประเทศ และได้นำวิธีการสมัยใหม่มาใช้ใน

การสอนคำสอน ประกอบกับวิธีการศึกษาทั่วไปและกระแสสังคม มีการเปลี่ยนแปลงไป คริสตชนคาทอลิกไม่ได้อยู่กับท้องถิ่นเดิม มีการอพยพย้ายถิ่นและการประกอบอาชีพที่หลากหลายมากขึ้น งานด้านคำสอนในเมืองไทยจึงได้มีการปรับปรุงให้ทันกับ เหตุการณ์และความต้องการของท้องถิ่น โดยมีการจัดตั้งสถาบัน เพื่อให้การอบรมครูคำสอนขึ้นโดยเฉพาะในปี ค.ศ. 1965 และจัดให้มีคณะทำงานออกหน่วยเคลื่อนที่เพื่อให้การอบรมครูคำสอน ในสังฆมณฑลต่างๆ ทั่วประเทศ และจากการที่พระศาสนจักร สากลได้ออกเอกสารเกี่ยวกับการสอนคำสอนโดยเฉพาะ คือ คู่มือแนะแนวการสอนคำสอนทั่วไป (General Catechetical Directory : 1971) และการสอนคำสอนในยุคปัจจุบัน (Catechesi Tradendae 1979) และการจัดการประชุมคำสอนสากล (International Congress for Catechesis) ในที่ต่างๆ หลายครั้ง จึงทำให้งานคำสอนได้รับการปรับปรุงทั้งในรูปแบบและวิธีการ

- 70 โดยที่แต่เดิมการสอนจะให้ความสำคัญกับ “ความรู้” คือ ต้องการการสอนให้ผู้เรียนได้รู้ว่าพระเยซูเจ้าคือใคร แต่รูปแบบใหม่ เน้นที่ “ใจ” หรือ “ประสบการณ์” คือให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับ ความรักความเมตตาของพระเจ้า โดยรับรู้ว่าพระเจ้าทรงรัก เราและโลกอย่างไร การสอนที่เน้นการท่องจำ จึงเปลี่ยนเป็น การให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์โดยผ่านทางกิจกรรมหรือ การปฏิบัติจริง วิธีการนี้เรียกว่าการสอนแบบซีซีพี (Christian Community Program) คือเป็นวิธีการสอนแบบอุปมาน รูปแบบหนึ่ง (Inductive method) ซึ่งสภาพระสังฆราช คาทอลิกให้การสนับสนุนเพื่อใช้สำหรับการสอนในประเทศไทย

ตั้งแต่ปี ค.ศ.1976 การสอนรูปแบบนี้ได้ใช้แพร่หลายภายใต้การดำเนินงานของศูนย์คำสอนราชบุรีและศิษย์เก่า EAPI (East Asian Pastoral Institute) ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ และคู่มือการสอนคำสอนในโรงเรียนคาทอลิกชื่อชุด “ชีวิตคริสตัง” ที่ใช้อย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี ค.ศ. 1982 ก็มีรูปแบบและวิธีการสอนแบบซีซีพีนี้ด้วย แต่อย่างไรก็ตามการสอนแบบอนุมาน (Deductive) ที่เน้นข้อคำสอนเป็นหลักแล้วนำสู่การปฏิบัติก็ยังมีการใช้อยู่ทั่วไป

## แนวทางเบื้องต้นในการใช้วิธีการสอนคำสอนในยุคปัจจุบัน

- 71 ก่อนที่จะนำเสนอวิธีการสอนคำสอน เราควรกำหนดแนวทางขั้นพื้นฐานสำหรับการใช้วิธีการต่างๆ ของเราดังนี้
- (1) ประสิทธิภาพของวิธีการขึ้นอยู่กับการใช้ที่ชาญฉลาด
  - (2) วิธีการที่ดีไม่ได้มีเพียงวิธีการเดียวเท่านั้น
  - (3) วิธีการที่ดีต้องอยู่บนพื้นฐานของพระคัมภีร์ ธรรมประเพณี พิธีกรรม คำสอนของพระศาสนจักรและประสบการณ์ของผู้เรียน
  - (4) บรรยากาศที่ดีทำให้การเรียนคำสอนมีประสิทธิภาพ
  - (5) พระจิตเจ้าผู้ประทานความสำเร็จ
- 72 แนวทางที่หนึ่ง “ประสิทธิภาพของวิธีการขึ้นอยู่กับการใช้ที่ชาญฉลาด” อุปสรรคสำหรับในการสอนคำสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นไม่ได้อยู่ที่ครูคำสอนไทยของเรา ขาดวิธีการหรือสื่ออุปกรณ์ แต่อยู่ที่การใช้การประยุกต์และการพัฒนาวิธีการต่างๆ นั้นอย่างชาญฉลาด วิธีการทุกอย่างขึ้นอยู่กับผู้ใช้ เช่น

ได้รับการฝึกฝนมาอย่างพอเพียงหรือไม่ หมายความว่าวิธีการสำหรับครูคำสอนไทยนั้น จะต้องไม่สลับซับซ้อน แต่ง่ายชัดเจนและเหมาะสมกับเรื่องของความเชื่อ ครูคำสอนจะต้องได้รับการฝึกให้มีประสบการณ์ในการสอนหลายๆ รูปแบบ โดยให้รู้ว่าทำไมต้องใช้วิธีการนี้และจะประยุกต์หรือปรับเปลี่ยนอย่างไรให้เข้ากับผู้เรียนของเรา โดยครูคำสอนจะต้องฝึก

- (1) ให้สามารถดึงเอาความหมายของชีวิตคริสตชนออกมาจากประสบการณ์ชีวิตประจำวันของตนเองและของผู้สนใจออกมา
- (2) นำความหมายของชีวิตนั้นมาเทียบกับคุณค่าที่ถูกต้องของสังคมไทย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคุณค่าแห่งพระวรสาร ซึ่งขั้นตอนนี้ครูคำสอนจะต้องเป็นผู้ชี้แนะในการกระทำเช่นนี้ ครูคำสอนจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับวิธีการให้เหมาะสมกับผู้สนใจอยู่ตลอดเวลา

73 แนวทางที่สอง “วิธีการที่ดีไม่ได้มีเพียงวิธีการเดียวเท่านั้น” เรื่องนี้เป็นความจริง ทั้งทางด้านผู้เรียนเองและในด้านของ “ข่าวดี” ที่เราจะประกาศในส่วนของผู้สนใจ เราจะต้องเรียนรู้กระบวนการพัฒนาทางด้านความเชื่อ และการบรรลุวุฒิภาวะของบุคคลในวัยต่างๆ ให้มากขึ้น เพราะประสบการณ์ความเชื่อของเด็กย่อมแตกต่างไปจากวัยรุ่น หรือ “การแสวงหาความเชื่อ” ของวัยรุ่น บางครั้งก็อาจจะทำให้ผู้ใหญ่บางท่านไม่สบายใจ เราต้องพิจารณาความแตกต่างเหล่านี้ และพิจารณาถึงความต้องการและขีดความสามารถของเขา ในเรื่องนี้หมายความว่าเราจำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลายมาก โดย

พิจารณาถึงสภาพทางจิตวิทยาและวุฒิภาวะของผู้สนใจ ดังนั้น  
ครูคำสอนนอกจากจะศึกษาศาสตร์เกี่ยวกับพระเจ้าแล้ว  
ยังต้องศึกษาศาสตร์ต่าง ๆ เกี่ยวกับมนุษย์ด้วย

74 ยิ่งกว่านั้น “ข่าวดี” ของพระเจ้าเองก็ยังคงแสดงออกด้วยวิธีการ  
ที่หลากหลายเช่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้ว่าเรื่องราวเกี่ยวกับ  
แผนการณ์ของพระเจ้านั้นยังดำเนินต่อไปในโลกปัจจุบัน และจะ  
สมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อพระคริสตเจ้าจะเสด็จกลับมาอีกครั้งหนึ่ง  
พระวาจาของพระเจ้ายังคงมีบทบาทต่อโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง  
และเราทุกคนได้รับเรียกมาเพื่อให้เป็นประจักษ์พยานต่อ  
ความจริงนี้ในฐานะที่เป็นประชากรของพระองค์ ด้วยวิธีการ  
ที่แตกต่างกันไป ดังแบบอย่างของบรรดาประกาศก อัครสาวก  
และบรรพบุรุษแห่งความเชื่อของเราในอดีต นอกจากนั้น  
“ข่าวดี” ของพระเจ้าเป็นข่าวดีสำหรับคนทุกยุคทุกสมัย แม้  
กาลเวลาจะเปลี่ยนแปลงไป พระวาจาของพระเจ้าท่ามกลาง  
มวลมนุษย์ก็ยังคงได้รับการพัฒนาและประยุกต์เพื่อเป็นหลัก  
ในการดำเนินชีวิตของคริสตชนต่อไป การตีความและการนำ  
พระวาจาของพระเจ้าไปใช้นี้ จึงก่อให้เกิดวิธีการศึกษาต่าง ๆ  
มากมาย คุณค่าของพระวาจาของพระเจ้า ยิ่งใหญ่เกินกว่าที่  
จะใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งในการทำความเข้าใจ

75 แนวทางที่สาม แม้ว่าเราจะยอมรับความหลากหลายของวิธีการ  
แต่ทุกวิธีการจะต้องมีพื้นฐานบางอย่างร่วมกัน พื้นฐาน  
เหล่านี้จะช่วยให้วิธีการที่เราใช้เป็น “วิธีการที่ถูกต้องของงาน  
สอนคำสอนนั้นคือพระคัมภีร์ ธรรมประเพณี พิธีกรรม

คำสอนของพระศาสนจักรและประสบการณ์มนุษย์” ถ้าไม่มีพระคัมภีร์ในการสอนนั้นก็ไม่ใช่คำสอนของคริสตชน ถ้าไม่มีธรรมประเพณี เราก็เป็นแค่นักพระคัมภีร์หรือนักปรัชญา ถ้าไม่มีพิธีกรรมก็เป็นความรู้แค่สติปัญญาเท่านั้น ไม่มีการตอบสนอง เพราะพระวาจาของพระเจ้าเสด็จลงมาบังเกิดอยู่ในสังคมมนุษย์ด้วย และถ้าไม่มีพื้นฐานอยู่บนประสบการณ์มนุษย์เราก็จะไม่ให้ความสนใจกับตัวบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สังคม โลก เราจะมีแต่ข่าวสาร แต่ไม่มีผู้ฟัง จึงหมายความว่าวิธีการที่เราใช้จะต้องตอบสนองแนวทางปฏิบัติสองประการด้วยกันคือ ความสัตย์ซื่อต่อพระวาจา และคำสอนของพระศาสนจักร และความเป็นไปของมนุษย์ในโลกปัจจุบัน

- 76 แนวทางประการที่สี่แห่งประสิทธิภาพของวิธีการก็คือ “บรรยากาศที่ดีทำให้การเรียนคำสอนมีประสิทธิภาพ” ความสำเร็จของการสอนขึ้นอยู่กับความพร้อมของสภาพแวดล้อมทางด้านจิตใจ อารมณ์ และลักษณะทางกายภาพของการสอนคำสอน ชีวิตของวัดที่มีชีวิตชีวา สัตบุรุษมีความเชื่อ ศรัทธา มีบรรยากาศแห่งการต้อนรับเป็นกันเอง สิ่งเหล่านี้เป็นลักษณะพื้นฐานที่จะทำให้การสอนคำสอนมีประสิทธิภาพ แต่ตรงกันข้ามกับวัดที่ไม่มีความพร้อม ย่อมจะต้องใช้ความพยายามอย่างมาก เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพตามที่ต้องการได้
- 77 สภาพแวดล้อมของแต่ละสถานที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดวิธีการ วิธีการที่ใช้ได้ผลในสถานที่แห่งหนึ่งอาจไม่เหมาะกับสถานที่อีกแห่งหนึ่งก็ได้ การให้ความสำคัญกับ

สภาพแวดล้อม จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้เราสามารถแก้ปัญหา ให้เกิดความสมดุลระหว่างข้อความเชื่อ หลักศีลธรรม และการภาวนาได้

78 โดยทั่วไปแล้ว งานคำสอนมักจะอยู่ภายใต้เรื่องที่สำคัญๆ สามประการนี้ คือ คำสอนพิธีกรรม (Liturgical catechesis) คำสอนจากเหตุการณ์ (Catechesis of Events) และการสอนคำสอนแบบทางการ (Formal catechesis) คำสอนพิธีกรรมช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ให้กับชุมชนคริสตชน โดยการเตรียมสมาชิกให้เข้าร่วมพิธีกรรมด้วยความเข้าใจและมีชีวิตชีวา พิธีกรรมยังคงมีความสำคัญต่อเหตุการณ์ต่างๆ ในวิถีชีวิตของคริสตชน เช่น การเกิด (ศีลล้างบาป) การเติบโต (ศีลกำลัง) การแต่งงาน (ศีลสมรส) และความตาย (ศีลเจิมผู้ป่วย) นอกจากนี้ยังมีวันฉลองทางศาสนาอื่นๆ มากมาย สุดท้ายการสอนคำสอนแบบทางการเป็นการสอนแบบมีระบบ มีการจัดการ โดยผ่านทางวัด โรงเรียน หรือชุมชน

79 แนวทางที่ห้า แนวทางสุดท้ายของวิธีการที่มีประสิทธิภาพก็คือ “พระจิตเจ้าผู้ประทานความสำเร็จ” การสอนคำสอนจะประสบผลสำเร็จไม่ได้ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือจากพระจิตเจ้า ก่อนอื่นหมดงานคำสอนคือการนำผู้เชื่อแล้วให้มีชีวิตแห่งความเชื่อ ความหวัง และความรักที่สมบูรณ์ในพระเยซูคริสตเจ้า สิ่งเหล่านี้เป็นพระพรที่พระเจ้าประทานให้แก่เรา ไม่ได้เกิดขึ้นจากคุณงามความดีอะไรของเรา เป็นพระจิตเจ้าที่ทรงช่วยเหลือครูคำสอนให้พัฒนาปรับปรุงตนจนสามารถสื่อสาร หรือถ่ายทอด



ทอดความเชื่อได้อย่างถูกต้อง เพราะจุดมุ่งหมายของการสอน ไม่ได้หยุดอยู่แค่ให้ผู้เรียนได้ประพฤติตนตามคำสอนของศาสนา เท่านั้น แต่ให้พวกเขาเกิด “ความเชื่อ” ไม่ใช่แค่ให้มีการดำเนิน ชีวิตแบบคริสตชนเท่านั้น แต่ให้เกิดการกลับใจอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้เสรีภาพจึงเป็นเรื่องที่สำคัญต่อความเชื่อของคริสตชน ในด้านหนึ่งพระเจ้าประทานพระพรให้แก่มนุษย์ด้วยพระทัยอิสระ โดยผ่านทางพระบุตรเยซูคริสต์และพระจิตเจ้า ส่วนมนุษย์เอง ก็ตอบรับพระพรและการเรียกของพระเจ้าด้วยใจอิสระเช่นกัน ดังนั้นครูคำสอนจะต้องไวต่อความละเอียดอ่อนแห่งความรักของ พระเจ้าและการแสวงหาพระเจ้าในส่วนของเรามนุษย์

## วิธีการสอนคำสอนสำหรับคนไทยในยุคปัจจุบัน

80 ในบทนี้จะพูดถึงลักษณะพื้นฐานของวิธีการสอนคำสอนสาม ประการ คือ การสอนแบบบูรณาการ (Intergrated) ซึ่งพัฒนามาจากแนวปฏิบัติเรื่อง “การสัตย์ซื่อต่อพระเจ้า” (ในความเชื่อ หลักศีลธรรมและการนมัสการ) และ “ความสัตย์ซื่อต่อมนุษย์” การนำความเชื่อเข้าสู่วิถีชีวิตและการสอนคำสอนเพื่อสร้าง ชุมชน ซึ่งพัฒนามาจากแนวปฏิบัติเรื่อง “ความสัตย์ซื่อต่อ พระศาสนจักร” (เทียบ GDC 145)

### ก. การสอนคำสอนแบบบูรณาการ

81 คุณลักษณะประการแรกของวิธีการสอนคำสอนสำหรับวิธีการ สอนแบบ “บูรณาการ” และ “อย่างเป็นระบบ” ไม่ใช่ทำแบบ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ขาดการเตรียมการและลำดับขั้นตอน หมายความว่าในการสอนคำสอนทุกครั้ง ผู้สอนจะต้อง

ผสมผสานเรื่องที่สำคัญทั้งสามเรื่องนี้เข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน

- (1) ความรู้เกี่ยวกับพระวาจาของพระเจ้า
- (2) การเฉลิมฉลองความเชื่อด้วยศีลศักดิ์สิทธิ์
- (3) การประกาศความเชื่อด้วยการดำเนินชีวิตประจำวัน

การบูรณาการทั้งสามนี้ คือ พระวาจา การนมัสการ และประจักษ์พยานชีวิต จะต้องมียู่ในทุกรูปแบบของการสอนคำสอน และเป็นหลักในการประเมินถึงประสิทธิภาพและความสมบูรณ์ของโครงการหรือบทเรียนคำสอนในทุกรูปแบบ เพราะว่าการสอนจะต้องดำเนินการให้ตรงกับหลักแห่งความสัตย์ซื่อสองประการ คือ “สัตย์ซื่อต่อพระเจ้า” และ “สัตย์ซื่อต่อมนุษย์” ในพระเยซูคริสตเจ้า นอกจากเราจะต้องสอนโดยมีความ “สัตย์ซื่อต่อพระศาสนจักร” ซึ่งแสดงออกในวิธีการสอนคำสอนเพื่อสร้างชุมชน

## สัตย์ซื่อต่อพระเจ้า

82 ลักษณะเฉพาะของการสอนเพื่อความเชื่อของคริสตชนนั้น ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของการสอนมากกว่ากระบวนการสอน เนื้อหาการสอนได้แก่เรื่องพระธรรมล้ำลึกแห่งชีวิตของพระคริสตเจ้า เพราะงานคำสอนคืองานถ่ายทอดความหมายของพระธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้าไปสู่ผู้เรียน ความเชื่อหรือความสัตย์ซื่อต่อพระเจ้าของคริสตชนในสมัยเริ่มแรกแสดงออกโดยศาสนบริการของพระศาสนจักรใน 5 รูปแบบ (เทียบ กจ 2:42,44-47) คือการประกาศข่าวดีของพระเยซูคริสตเจ้า (Kerygma) การสอนและความเข้าใจข่าวดีนั้น (Didache) การบิบังและการสรรเสริญพระเจ้าร่วมกัน (Liturgia) การก่อตั้งเป็นชุมชน การมี

สิทธิในสิ่งของต่างๆร่วมกัน (Koinonia) และการเป็นประจักษ์พยานแห่งความรักด้วยการรับใช้เพื่อนมนุษย์ทุกคนในพระคริสตเจ้า (Diakonia)

83 การประกาศข่าวดีของพระเยซูคริสตเจ้า (Kerygma) แก่พี่น้องชาวไทยที่สนใจทุกคน หมายความว่าเราจะต้องใช้ทุกวิถีทางที่จะทำให้พระวาจาของพระเจ้าหยั่งรากลึกเข้าไปในหัวใจของประชาชนทุกผู้ทุกวัย การได้ฟังเรื่องราวของพระเยซูเจ้าจะต้องทำให้ผู้ฟังต้องการค้นหาความหมายที่ลึกซึ้งกว่า และต้องการจะไตร่ตรอง หรืออยากรู้เกี่ยวกับชีวิตของคริสตชนมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีงานชั้นการสอน (Didache) เพื่อพัฒนา “ความรู้” เกี่ยวกับชีวิตของพระคริสตเจ้าให้เกิดความเข้าใจในความหมายที่ถูกต้อง ซึ่งในทางปฏิบัติครูคำสอนสามารถกระทำได้โดย 1) ให้ข้อความจริงแห่งความเชื่อคริสตชนสัมพันธ์กับปัญหาของชีวิต 2) ศึกษาหรืออ่านเทววิทยาและคำสั่งสอนของพระศาสนจักรให้มากที่สุด 3) นำข้อความเชื่อของคาทอลิกเข้าสู่วงสนทนาในวัด โรงเรียนในกลุ่มสนทนา หรือในการสอนคำสอนผู้ใหญ่ ฯลฯ

84 แต่ “การรู้” อย่างเดียวเท่านั้นยังไม่เพียงพอ จะต้องมีการ “ปฏิบัติความจริง” ในการดำเนินชีวิตติดตามพระเยซูคริสต์ ด้วยการรับใช้ด้วยความรัก ในขั้นนี้การสอนคำสอนจะต้องนำเสนอหลักศีลธรรม (Diakonia) ที่จำเป็นด้วยเรื่องของพระบัญญัติของพระเจ้า ความสุขที่แท้จริง บทเทศน์ในระหว่างอาหารค่ำครั้งสุดท้าย ด้วยการนำเสนอในลักษณะของกรณีศึกษา

บทบาทสมมุติ การแก้ปัญหา การทำค่านิยมให้กระจ่าง (Value clarification) ฯลฯ โดยให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของสังคมไทยในปัจจุบัน มิติทางจริยธรรมแห่งความเชื่อของคริสตชน จะต้องครอบคลุมถึงความดีเชิงศีลธรรมที่มาจากแบบฉบับความดีและความรักของพระเยซูเจ้าเอง และจากคามนึกคิดด้วยเหตุและผลที่ได้มาจากการอบรมทางมโนธรรมของมนุษย์แต่ละคนอีกด้วย

- 85 การเริ่มเข้าสู่พระธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้าหมายความว่าแต่ละคนจะต้องก้าวลงไปให้ลึกกว่า “การรู้” และ “การปฏิบัติ” นั่นคือเข้าไปให้ถึง “ความรัก” โดยผ่านทาง การเฉลิมฉลองพิธีกรรม (Liturgia) ในชุมชนคริสตชน (Koinonia) ผู้เรียนคำสอนจะต้องเรียนรู้ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในพิธีกรรมของส่วนรวม ดังนั้นวิธีการสอนคำสอนจะต้องกระทำอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้คาทอลิกไทยของเราได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ มีบทบาทในการเสริมสร้างและทำให้กลุ่มคริสตชนของเรา เข้มแข็ง ด้วยการร่วมเฉลิมฉลองพิธีกรรมและศีลศักดิ์สิทธิ์ของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

### สัตย์ข้อต่อมนุษย์

- 86 วิธีการสอนแบบบูรณาการนี้ไม่ได้หมายความว่าแค่การทำให้เนื้อหาของคำสอนมีความสมดุลกันเท่านั้น แต่ยังจะต้องทำให้เนื้อหา นั้น 1) สัมพันธ์โดยตรงกับผู้เรียน 2) ให้แนวทางดำเนินชีวิตทางศีลธรรม 3) ให้มีส่วนร่วมในการเฉลิมฉลองศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ดังนั้นความหมายแรกของการสอนตามหลัก

“ความสัตย์ซื่อต่อมนุษย์” ก็คือ การให้ความสำคัญกับตัวบุคคล  
ชุมชน และประวัติของผู้เรียนอย่างจริงจัง

- 87 วิธีการสอนคำสอนด้วยการ**ท่องจำ**ที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นแนวทาง  
สำคัญในการสอนคำสอน แต่มาได้ให้ความสำคัญน้อยลง  
ซึ่งทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่รู้จักบทภาวนาพื้นฐาน หรือข้อ  
ความเชื่อของศาสนจักรน้อยลง ดังนั้นในสมัยปัจจุบันเราจึง  
จำเป็นที่จะต้องรักษาสมดุลระหว่างความเข้าใจกับความจำ  
ให้เหมาะสม วิธีการสอนแบบการใช้ความจำยังมีความสำคัญ  
และมีความจำเป็น (เทียบ GDC 154) เพราะการท่องจำเป็น  
วิธีการรักษาและถ่ายทอดความเชื่อจากชนรุ่นหนึ่งมาสู่ชน  
อีกรุ่นหนึ่ง เรื่องที่ต้องจดจำให้ได้ เช่น บทข้าพเจ้าเชื่อ  
ข้าแต่พระบิดา วันทามารีย์ พระสิริรุ่งโรจน์ บทแสดงความเชื่อ  
บทแสดงความรัก บทแสดงความหวัง บทแสดงความทุกข์  
รวมทั้งบทภาวนาในพิธีมิสซา ข้อความสำคัญๆ จากพระคัมภีร์  
บัญญัติสิบประการ ความสุขแท้จริง และบัญญัติของ  
พระศาสนจักร การจำเรื่องเหล่านี้ ถ้าได้มีการอธิบายถึง  
ความหมายอย่างดีแล้ว ก็จะเป็นวิธีการที่ชัดเจนในการถ่าย  
ทอดความเชื่อสู่ชนรุ่นหลังต่อไป แม้ว่าสถานที่นั้นๆ จะขาด  
แคลนพระสงฆ์หรือครูคำสอนก็ตาม ดังนั้นในการสอนคำสอน  
แต่ละครั้ง มีสองเรื่องที่เราควรพิจารณาในด้านความจำคือ
- (1) เนื้อหาที่สำคัญๆ
  - (2) บทภาวนาและข้อความเชื่อ

88 “มิติด้านพฤติกรรม” ของความเชื่อเป็นเรื่องที่แสดงถึงการมีวุฒิภาวะของผู้เรียน วิธีการสอนคำสอนจะต้องเป็นวิธีการที่ก่อให้เกิด “ประสบการณ์” (การฟื้นฟูคำสอนสำหรับเอเชียเพื่อเข้าสู่ปี2000 และต่อไป : 17) ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางศีลธรรมที่เกิดขึ้นรอบๆตัวของผู้เรียน และเป็นเรื่องที่คุณเรียนกำลังสับสนตัดสินใจไม่ได้ การศึกษาจิตวิทยาเรื่องกระบวนการพัฒนาบุคคลตามลำดับขั้นต่างๆ สามารถช่วยครูคำสอนให้วางแผนการสอนหรือจัดหลักสูตรการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น “แรงจูงใจ” เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะผลักดันให้มนุษย์ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ดังนั้นครูคำสอนจะต้องสร้างแรงจูงใจที่ดีเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นถึงความสำคัญหรือประโยชน์ของการประพฤติปฏิบัติตามหลักศีลธรรมของศาสนา ในการสอนคำสอนเรื่องหลักศีลธรรมนั้น เราควรที่จะให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติการแก้ปัญหาทางศีลธรรม โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เกิด “ความรู้สึก” และ “จินตนาการ” โดยการใช้วิธีการนี้ศึกษา การอภิปราย ฯลฯ ผ่านทางเหตุการณ์และปรากฏการณ์ต่างๆ และการศึกษาและสร้างความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับบุคคลที่เป็นแบบอย่างในด้านศีลธรรมเป็นต้น

89 การแสดงออกถึงความเชื่อที่สำคัญและมีประสิทธิภาพมากที่สุดคือ “การเฉลิมฉลองพิธีกรรม” การเฉลิมฉลองพิธีกรรมเป็นช่วงเวลาพิเศษที่ผู้เรียนจะได้เปิดหัวใจต้อนรับการเชื่อเชิญและการท้าทายของพลังแห่งพระวาจาของพระเจ้า เป้าหมายประการหนึ่งของการสอนคำสอนก็คือการนำผู้เรียนให้เข้ามาร่วมเฉลิมฉลองพิธีกรรมกับชุมชนคริสตชน ดังนั้น วิธีการสอน

จะต้องใช้การเฉลิมฉลองพิธีกรรมและกิจกรรมต่างๆ ให้เป็น  
ประโยชน์ต่อการสอน ทั้งส่วนบุคคล ครอบครัว หมู่บ้าน  
ประเทศ ชีวิตประจำวัน และในวงจรชีวิต ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และเกิดสำนึก  
ในความรักของพระเจ้า ในฐานะที่ทรงเป็นบิดาของเรามนุษย์  
ทุกคน

## ข. การสอนคำสอนแบบการประสานข่าวดีเข้ากับวัฒนธรรม ท้องถิ่น

90 วิธีการสอนคำสอนแบบที่สอง คือ “การประสานข่าวดีเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น”(Inculturation) การประสานข่าวดีเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นไทยนี้ มีความหมายในสองลักษณะ  
ประการแรก ข่าวดีของพระคริสตเจ้าจะต้องแสดงออกโดย  
ผ่านทางรูปภาพ สัญลักษณ์ หรือพิธีกรรมที่สอดคล้อง  
กับวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมไทย และอีกประการหนึ่งคือ คุณค่า  
ทัศนคติและแนวปฏิบัติตามวิถีชีวิตไทยเองจะต้องได้รับการ  
วิเคราะห์ ตามแนวทางแห่งคำสอนของคริสตชน เพราะว่า  
“ในอดีต พระเจ้าตรัสกับบรรพบุรุษของเราโดยทางประกาศก  
หลายวาระและหลายวิธี ครั้นสมัยนี้เป็นวาระสุดท้าย พระองค์  
ตรัสกับเราโดยทางพระบุตร พระเจ้าทรงสถาปนาพระบุตรให้เป็น  
ทายาทครอบครองทุกสิ่ง” (ฮบ.1:1-2) ครุคำสอนจะต้อง  
เป็นผู้สืบทอดพันธกิจของพระเจ้า ในการช่วยกันทำให้พระบุตร  
พระเยซูคริสตเจ้า ได้ครอบครองจิตใจของมนุษย์ทุกคน  
โดยผ่านทางแนวคิด ลักษณะการแสดงออก และภาษา  
เพื่อให้เกิดการยอมรับ “ข่าวดี” นี้ ในบริบทที่คุ้นเคยของตนเอง

คำสอนในลักษณะนี้จึงไม่ได้เป็นเพียงการถ่ายทอดข่าวดีของพระเจ้าเท่านั้น แต่ยังเป็นการแสดงออกให้ผู้เรียนได้รู้ว่าพวกเขาสามารถตอบสนองการเรียกของพระเจ้าตามแนวทางการดำเนินชีวิตของตนได้อย่างไร

- 91 การสอนคำสอนแบบการนำความเชื่อเข้าสู่วิถีชีวิตนี้เป็น “กระบวนการ” ที่ไม่ได้มีรูปแบบสำเร็จรูป แต่เป็นงานที่ต้องอาศัยการสร้างสรรค์ ความพยายามอย่างแน่วแน่ และต่อเนื่องที่จะค้นหารูปแบบการแสดงออกในพิธีนมัสการในการดำเนินชีวิตให้ถูกต้อง ทั้งทางวิถีชีวิตและตามคำสอนของพระศาสนจักร พระศาสนจักรคาทอลิกประเทศไทย จะต้องมืองค์กรหรือสถาบันที่รับผิดชอบศึกษาด้านวัฒนธรรมโดยตรง พร้อมกับการส่งเสริมฝึกรวมสมาชิกของพระศาสนจักรให้เรียนรู้และตระหนักถึงคุณค่าของวิถีชีวิตตามสภาพแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ (ทิศทางงานอภิบาลฯ ค.ศ. 2000 ข้อ 123) เพราะการนำความเชื่อเข้าสู่วิถีชีวิตนี้ มิใช่เป็นเพียงการกระทำแต่ภายนอก เพื่อให้ข่าวดีของพระเจ้าดึงดูดความสนใจของชาวไทยได้มากขึ้น หรือเพียงแค่ระดับประกากันอย่างผิวเผิน ตรงกันข้าม จะต้องกระทำกันอย่างถึงส่วนที่ลึกที่สุดของจิตใจ บัจเจกชนและชุมชน โดยให้ข่าวดีได้เข้าไปสัมผัสส่วนลึกที่สุดของจิตใจของพวกเขา (เทียบ GDC 109)
- 92 การสอนคำสอนในแบบการนำความเชื่อเข้าสู่วิถีชีวิตนี้ ครูคำสอนจะต้องสังเกตดูว่า คุณค่า ขนบธรรมเนียมประเพณีอะไรบ้างที่ควร “รับเอามา” ด้วยว่าคุณค่านั้นสอดคล้องกับความ



เชื่อคริสตชน ส่วนอีกทางหนึ่งจะต้องแสวงหาทาง “ชำระล้าง” และ “แปรรูป” หลักเกณฑ์แนวคิดและรูปแบบการดำเนินชีวิตทั้งหลายที่ขัดแย้งกับพระอาณาจักรของพระเจ้า ในการสังเกตคุณค่าในแนวทางนี้มีการควบคุมด้วยหลักพื้นฐานสองประการ คือ ความสอดคล้องกับพระวรสาร และเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักรสากล (เทียบ GDC 109) ในขณะเดียวกัน การสอนคำสอนในรูปแบบนี้ ครูคำสอนจะต้องกระทำด้วยความรอบคอบ เพราะเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและจะกระทบกับความรูสึกของบุคคลอื่นได้ ดังนั้นเราจะต้องกระทำด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์ ด้วยความเคารพและไม่แบ่งแยก (เทียบ ทิศทางงานอภิบาลฯ ปี ค.ศ. 2000 หน้า 140 ข้อ 1.2.4)

### ค. การสอนคำสอนเพื่อสร้างชุมชน

93 การถ่ายทอดความเชื่อเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลต่างๆ มีความเชื่อได้เข้าเป็นหนึ่งเดียวกับพระธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้า โดยอาศัยความเชื่อชีวิตแห่งความเชื่อเป็นตัวกลางที่เชื่อมโยงให้บุคคลต่างๆ มีความสัมพันธ์ต่อกัน เพราะพวกเขาเชื่อเป็นประจักษ์พยาน และนมัสการพระเยซูคริสตเจ้าพระเจ้าแต่องค์เดียวร่วมกัน และความเชื่อจะเติบโตจนบรรลุความสมบูรณ์แบบใดก็ได้ก็โดยอาศัยการสนับสนุนจากบรรยากาศของครอบครัว ห้องเรียน และชุมชน ดังนั้นลักษณะเฉพาะของงานคำสอนก็คือ “ชุมชนแห่งความเชื่อ” เราจะต้องก้าวให้ไกลไปกว่าการสอนคำสอนในระบบโรงเรียน โดยพัฒนาไปสู่การสอนคำสอนแบบ “ชุมชนแห่งความเชื่อที่อยู่ในวิถีชีวิตแบบไทย”

## สัตย์เชื่อต่อพระศาสนจักร

- 94 ดังนั้นงานคำสอนจะต้องเป็นกิจกรรมของพระศาสนจักรที่ดำเนินงานโดยพระศาสนจักร ในพระศาสนจักร และเพื่อพระศาสนจักร เรากระทำ “โดย” พระศาสนจักร เพราะว่า “งานคำสอนจะต้องเป็นงานที่พระศาสนจักรทั้งมวลจะต้องร่วมกันรับผิดชอบ” (เทียบ CT 16) สมาชิกแต่ละคนของพระศาสนจักรจะต้องมีส่วนรับผิดชอบในด้านต่างๆ ตามความถนัดของแต่ละคน เรากระทำ “ใน” พระศาสนจักร หมายความว่า งานคำสอนจะต้องกระทำในชุมชนคริสตชน เช่น วัด ครอบครัว โรงเรียน และกลุ่มกิจกรรมต่างๆ “เพื่อพระศาสนจักร” หมายความว่างานคำสอนมิใช่กระทำเพื่อใครคนหนึ่งคนใด แต่ “เพื่อเสริมสร้างชีวิตภายในชุมชนของผู้มีความเชื่อ และของกิจกรรมภายนอกในฐานะที่เป็นพระศาสนจักรแห่งธรรมทูต” (CT 15) ครูคำสอนจะต้องช่วยทำให้ชุมชนของพระศาสนจักรมีชีวิตชีวา และสามารถเป็นประจักษ์พยานชีวิตคริสตชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (GDC 35) ดังนั้นจากหลักความสัตย์เชื่อสองประการคือ สัตย์เชื่อต่อพระเจ้าและสัตย์เชื่อต่อมนุษย์ จึงต้องมีหลักสำหรับวิธีการสอนคำสอนอีกหลักหนึ่งก็คือ “ความสัตย์เชื่อต่อพระศาสนจักร”
- 95 ในทัศนะของสังคมวิทยา การสอนคำสอนก็คือกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization process) ที่สำคัญยิ่งประเภทหนึ่ง เพราะการสอนคำสอนเป็นการทำนุบำรุงหล่อเลี้ยงและนำมวลสมาชิกของชุมชนคาทอลิกให้มีความเชื่อที่สมบูรณ์ (Maturity of Faith) ในแง่นี้งานคำสอนจึงมีเป้าหมายหลักสามประการด้วยกัน คือ

- 1) เพื่อให้ความเชื่อของสมาชิกได้เติบโตจนถึงขั้นสมบูรณ์
- 2) เพื่อพัฒนาความผูกพันของผู้เรียนโดยการนำพวกเขาเข้าสู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างเป็นทางการเป็นลำดับขั้นตอน
- 3) ทำนุบำรุงสืบทอดและเผยแผ่ชีวิตแห่งศีลศักดิ์สิทธิ์และโครงสร้างการดำเนินชีวิตพื้นฐาน ที่ช่วยให้สมาชิกแต่ละคนได้สร้างสรรค์เอกลักษณ์และความเข้าใจตนเอง ในฐานะที่เป็นคาทอลิกอย่างแท้จริง

วิธีการสอนนี้จึงเป็นการผสมผสานระหว่างเรื่องส่วนบุคคล (การเติบโตในความเชื่อ) กับชุมชน (ความผูกพันทางความเชื่อ) และการสืบทอดธรรมเนียมประเพณีของศาสนา (ศีลศักดิ์สิทธิ์ ศาสนพิธีและการดำเนินชีวิตแบบคาทอลิก)

- 96 ในเรื่องการสอนคำสอนเพื่อสร้างชุมชนนี้ เราจะต้องไม่ลดความสำคัญของความศรัทธาส่วนบุคคลลง แต่ตรงกันข้ามเราจะต้องพัฒนาสมาชิกแต่ละคนให้มีความเชื่อที่เข้มแข็ง โดยให้พวกเขาได้รู้จักและยอมรับพระเยซูเจ้าว่า พระองค์ทรงเป็นพระเจ้า และพระผู้ไถ่ของตัวของเขาเอง โดยเฉพาะให้ตัวของเขาได้กลายเป็นสานุศิษย์ของพระองค์ซึ่งหมายความว่าได้ซึมซับเอาความคิด คุณค่า ทัศนคติ และการดำเนินชีวิตของพระเยซูคริสตเจ้าโดยแสดงตนออกมาอย่างเปิดเผยเพื่อเป็น “ประจักษ์พยานแห่งความเชื่อ” อย่างแท้จริง นี่แหละเป็นทางในการอบรมที่พระเยซูเจ้าทรงใช้กับบรรดาศิษย์ของพระองค์ ซึ่งพระศาสนจักรในฐานะที่เป็นมารดาและครูของคริสตชนได้กระทำสืบทอดต่อกันมา ดังนั้นผู้ที่เป็นบิดามารดาจะต้องตระหนักถึงบทบาท ความสำคัญ และพลัง

ของการดำเนินชีวิตที่เป็นประจักษ์พยานต่อบุตรหลานและบุคคล  
ทั่วไปในชุมชนของเรา

- 97 บทบาทของกระบวนการอบรมในลักษณะนี้ เรียกร้องให้  
ผู้อบรมหรือครูคำสอนต้องมีความเชื่ออย่างแรงกล้า เพราะชีวิต  
ของครูคำสอนจะต้องเป็นสื่อกลางระหว่างผู้เรียนกับผู้  
พระเยซูคริสตเจ้าผู้ทรงกลับฟื้นคืนชีพ ความเป็นสื่อกลาง  
นี้จะนำไปอย่างสมบูรณ์แบบใด ก็โดยอาศัยการขับเคลื่อน  
และการดลใจจากพระจิตเจ้า ครูคำสอนเป็นผู้แทนของ  
พระเยซูคริสตเจ้าและขอคำสอนพระองค์ ต่อหน้าชุมชนอย่าง  
ที่จะหาใครมาแทนที่ไม่ได้เลย บทบาทของครูคำสอนจึงเป็น  
การนำทุกคนให้เข้ามามีความสัมพันธ์ที่ดีกับพระเยซูคริสตเจ้า  
ไม่ใช่เพื่อตนเอง
- 98 การสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนเรียกร้องให้คริสตชนแต่ละคน  
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างถูกต้องด้วยชีวิตที่เป็นประจักษ์พยาน  
ถึงความชื่นชมยินดีที่ได้มี “ชีวิตในพระเยซูคริสตเจ้า” และมี  
พลังในใจที่จะก้าวออกมาเสวนา สร้างความเป็นเพื่อนกับทุกๆ คน  
แนวทางปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ และมีพลังที่จะทำให้งานคำสอน  
ของเราประสบผลสำเร็จคือ การทำงานร่วมกันอย่างเป็น  
“หมู่คณะ” ของครูคำสอน โดยมี “ข่าวดี” ของพระเยซูคริสต์  
เป็นรากฐานเพื่อเป็นเครื่องหมายถึง “สันติสุขและความยินดี”  
ในองค์พระเจ้า จากแบบฉบับอันดีงามนี้ครูคำสอนสามารถสร้าง  
“ชุมชน” ขึ้นในระหว่างผู้เรียน และแสดงให้เห็นถึงการเป็น  
บุคคลแห่งการภาวนาและการรับใช้ในสถานะที่เป็นศิษย์ของ  
พระเยซูคริสตเจ้าอย่างแท้จริง

99 องค์การและกลุ่มกิจกรรมต่างๆในพระศาสนจักรหรือวัดของเรา นั้นจะต้องได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพราะกลุ่มเหล่านี้มีไว้เพื่อเรียนรู้คำสอนของพระเยซูคริสตเจ้า และนำเอาศรัทธา นี้ไปปฏิบัติตนตามแนวทางของกลุ่ม หรือองค์การของตนเอง อย่างเช่น กลุ่มเยาวชน เราต้องจัดโครงการสอน คำสอนเยาวชนให้ ตรงกับความ ต้องการของพวกเขา ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบทั้งส่วนรวมและส่วนตัว โดยจัดให้มีรูปแบบและมีวิธีการที่หลากหลายแตกต่างกันไป เช่น การชุมนุมภาวนา การศึกษาพระคัมภีร์ การเข้าเฝ้าบิชอป การจัดกิจกรรมช่วยเหลือสังคม กิจกรรมตาต่างๆ กลุ่มเล่นกีฬา และนันทนาการต่างๆ การจาริกแสวงบุญ ฯลฯ ส่วนกิจกรรม สำหรับผู้ใหญ่ เช่น การศึกษาและการแบ่งปันพระวาจา ในรูปแบบต่างๆ เช่น Lectio Divina (เทียบ GDC 71) การอบรมชีวิตครอบครัว การรวมกลุ่มภาวนา การจัดการอบรม หรือสัมมนาพิเศษในหัวข้อต่างๆ ฯลฯ ทั้งนี้จะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานที่ดีที่สุด คำสอนครอบครัว (เทียบ FC 18-21) เป็นวิธีการพื้นฐานที่สำคัญสำหรับชุมชนคริสตชน ในการพัฒนาและบำรุงความเชื่อเป็นต้น โดยการมีส่วนร่วม ในพิธีบูชามิสซาขอบพระคุณประจำสัปดาห์ การร่วมพิธีกรรม ประจำปีในโอกาสฉลองต่างๆ รวมถึงการเรียนคำสอนตาม ปกติอีกด้วย

100 การสอนคำสอนแบบชุมชนนี้ สภาสังคายนาวาติกัน ที่ 2 ได้รื้อฟื้น กระบวนการเตรียมตัวเข้าเป็นคริสตชน (Catechuminate) สำหรับผู้ที่เตรียมตัวเข้าเป็นคริสตชน รวมทั้งคริสตชนที่ยังไม่ได้รับ การอบรมเพียงพอในความเชื่อ ดังนั้น วิธีการสอนโดยการใช

“พิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน” (RCIA) จึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับพระศาสนจักรไทยโดยใช้หนังสือ “พิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน” เป็นแนวทางปฏิบัติและประกอบพิธีการต่างๆ (เทียบ GDC 214 ; ทิศทางงานอภิบาล ปี ค.ศ. 2000 หน้า 128 ข้อ 2.3.4)

## บทสรุป

- 101 ชีวิตคริสตชนเป็นชีวิตที่เข้าอยู่ในพระธรรมล้ำลึกแห่งชีวิตของพระเยซูคริสตเจ้าที่เรียกว่าพระธรรมล้ำลึกปัสกา เป็นชีวิตที่คริสตชนจะต้องค่อยๆ เปลี่ยนแปลงตนเองให้มีชีวิตเหมือนพระคริสตเจ้า การสอนคำสอนจึงเป็นกระบวนการที่ช่วยทำให้ชีวิตแห่งความเชื่อนี้เข้มแข็งขึ้น โดยอาศัยชุมชนเป็นผู้หล่อเลี้ยง ดังนั้นวิธีการสอนคำสอนมิใช่เป็นเพียงวิธีการหรือเทคนิคธรรมดาเท่านั้น แต่เป็นสาระแก่นสารของชีวิต
- 102 การอบรมเพื่อเสริมสร้างความเชื่อเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นความเชื่อที่ค่อยๆ พัฒนาไปอย่างมีลำดับขั้นตอนตามจังหวะของชีวิต ซึ่งเราสามารถทำความเข้าใจได้โดยอาศัยจิตวิทยา สังคมวิทยา และมนุษย์วิทยา แต่สำหรับบางคนพระเจ้าประทานความรักและพระพรพิเศษให้เป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ได้โดยข้ามขั้นตอนของชีวิต
- 103 ครูคำสอนเป็นผู้ที่ทำให้งานดังกล่าวข้างต้นบรรลุผลด้วยศักยภาพของตน พระศาสนจักรไทยจำเป็นต้องฝึกอบรมครูคำสอนหรือผู้ประสานงานคำสอนให้มีคุณภาพ เป็น

ครูคำสอนที่ตระหนักต่อการเผยแสดงของพระเจ้า การทรงนำของพระจิต และความต้องการของมนุษย์ ขณะเดียวกันก็เคารพอิสรภาพและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

- 104 ในความตระหนักถึงความสำคัญของพระจิตเจ้าในการสอน คำสอน ครูคำสอนจะต้องเลือกวิธีการใดวิธีการหนึ่งมาใช้ โดยมีพื้นฐานทั้งในด้านของความศักดิ์สิทธิ์ และศาสตร์ต่างๆของมนุษย์ กล่าวคือครูคำสอนต้องสามารถทำงานโดยมีความรู้จากแหล่งข้อมูลพื้นฐานของงานคำสอน คือ พระคัมภีร์ คำสอนของพระศาสนจักร พิธีกรรม และประสบการณ์มนุษย์ จากองค์ประกอบเหล่านี้ ครูคำสอนจึงสามารถคิดหาวิธีการประยุกต์ หรือปรับวิธีการสอนตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้
- 105 วิธีการใดที่สอดคล้องกับลักษณะของวิธีการสอนคำสอนทั้งสาม ประการดังกล่าวข้างต้น สามารถรับใช้พระเจ้า โดยนำพระพรพรทานแห่งความเชื่อของพระเจ้ามาให้กับคริสตชนไทยอย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ให้วิธีการนั้นตรงกับ“หลักความสัตย์ซื่อต่อพระเจ้าและต่อมนุษย์ โดยมีทัศนคติแห่งความรักเป็นพื้นฐานแต่ประการเดียว” (CT 55)

## หมวดที่ 6

### การจัดองค์กร บุคลากร และเครื่องมือ

#### 6.1 การจัดองค์กร

106 การจัดองค์กรเพื่องานอภิบาลด้านคริสตศาสนธรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อวางแผน ช่วยเหลือสนับสนุน ฝึกอบรม และประสานงาน ให้งานคริสตศาสนธรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในระดับชาติ สังคมชนบท วัด องค์กร ชุมชน และกลุ่มคริสตชนต่างๆ รวมทั้งสถาบันอบรมคริสตศาสนธรรม สถาบันการศึกษา สามเณรลัยและบ้านฝึกอบรมนักบวช จะได้เป็นเครื่องมือสำหรับอำนวยการและดูแลกิจกรรมทางด้านคริสตศาสนธรรมทั้งหมด (เทียบ GDC 265) เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติชัดเจนขึ้น ในการพัฒนางานคำสอนให้สอดคล้องกับแผนอภิบาลของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย

#### 107 แนวทางในการจัดองค์กรงานคริสตศาสนธรรม

- (1) การวางแผนงานที่มีประสิทธิภาพ เน้นคนมากกว่าเน้นผลงาน เพื่อให้คริสตชนมีความเชื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ตระหนักว่าครอบครัวเป็นชุมชนพื้นฐานในการทำให้ความเชื่อได้รับการพัฒนา
- (2) ผู้รับผิดชอบในการวางแผนงานควรมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาคุณภาพงานคริสตศาสนธรรม โดย



เฉพาะอย่างยิ่งการปลูกจิตสำนึกในการสร้างทรัพยากรบุคคลและสื่ออุปกรณ์ต่างๆ

- (3) เนื่องจากบุคลากรและทรัพยากรมีจำนวนจำกัด จึงควรวางแผนการจัดการและการประสานงานที่ดี มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด โดยทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ทั้งพระสังฆราช พระสงฆ์ นักบวช และคริสตชนฆราวาส
- (4) ส่งเสริมและประสานงานระหว่างงานคริสตศาสนธรรม กับงานอภิบาลอื่นๆ ในคณะกรรมการคาทอลิกระดับชาติ ระดับสังฆมณฑลและเขตวัด อีกทั้งให้มีการประชาสัมพันธ์ กับหน่วยงานคาทอลิกอื่นๆ ได้รับทราบเพื่อช่วยเหลือ และแบ่งปันกัน (GDC 267-268, 272)

108 การวางแผนงานด้านคริสตศาสนธรรม ต้องสอดคล้องกับแผนอภิบาลของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย และแผนงานอภิบาลของสังฆมณฑล โดยมีองค์ประกอบดังนี้

- (1) สภาพปัญหา ความต้องการที่สำคัญเร่งด่วน ทั้งระยะสั้นและระยะยาว
- (2) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการสอน คริสตศาสนธรรม
- (3) การวางแผน โครงการและกิจกรรมให้สอดคล้องกัน
- (4) ตั้งงบประมาณและระยะเวลาการดำเนินงาน
- (5) ติดตามประเมินผล เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแผนอย่างต่อเนื่อง

## การวิจัย

109 เพื่อให้งานคริสตศาสนธรรมพัฒนาขึ้นอย่างมั่นคงทันต่อเหตุการณ์ ตรงกับความต้องการ และสภาพความเป็นจริงมากที่สุด จึงสนับสนุนให้มีการทำวิจัยด้านคริสตศาสนธรรม (เทียบ GDC 279-280)

## การจัดองค์กรในระดับต่างๆ

110 เพื่อให้งานคริสตศาสนธรรมบรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและอยู่ในความรับผิดชอบร่วมกันในระดับครอบครัว เขตวัด ระดับสังฆมณฑล ระดับประเทศ ระดับนานาชาติ สถาบันสำคัญ เช่น โรงเรียนคาทอลิก ศูนย์คริสตศาสนธรรม ฯลฯ

## 111 ระดับครอบครัว

บิดามารดาเป็นบุคคลแรกที่ปลูกฝังและถ่ายทอดความเชื่อในครอบครัว เป็นผู้สร้างบรรยากาศคาทอลิกและเสริมสร้างพระศาสนจักรคาทอลิกระดับบ้าน

(1) โดยมีหน้าที่ให้บุตรได้รับการอบรมคริสตศาสนธรรม ด้วยคำสั่งสอนและการดำเนินชีวิตเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น สอนให้สวดภาวนา พาไปร่วมพิธีมิสซา รับศีลศักดิ์สิทธิ์ ฯลฯ (CT 68; GDC 255)

(2) บิดามารดา ผู้ปกครองควรร่วมโครงการคำสอนครอบครัว

(3) ส่งบุตรเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิกหรือค่ายคำสอน

(4) ส่งเสริมบุตรให้ร่วมกิจกรรมคาทอลิกต่างๆ ตามวัยของเขา

- (5) ในกรณีที่บิดามารदानับถือศาสนาต่างกัน ฝ่ายที่เป็นคาทอลิกมีหน้าที่สร้างบรรยากาศคาทอลิก

112 **ระดับเขตวัด** (GDC 257 ; CIC 773-777)

พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยได้กำหนดงานอภิบาลหลักในการสร้างและพัฒนาชุมชนวัด ให้เป็นชุมชนแห่งความรัก นำไปสู่การประกาศข่าวดีในทุกมิติ คือ งานอภิบาล พื้นฟูชีวิตคริสตชน งานธรรมทูต งานคริสตศาสนจักรสัมพันธ์ งานศาสนสัมพันธ์ และงานอภิบาลเชิงสังคม ตั้งนั้น

- (1) วัดเป็นสถานที่ปลูกฝังความเชื่อแก่คริสตชน สภาภิบาล<sup>1</sup> ระดับวัดมีหน้าที่ สนับสนุน และส่งเสริมการสอนคำสอน ต่อเนื่องแก่เด็ก วัยรุ่น เยาวชน และผู้ใหญ่
- (2) พระสงฆ์เจ้าอาวาสควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานคำสอน ให้มีพระสงฆ์ นักบวช ครูคำสอน และฆราวาส มีการประชุมเป็นระยะสม่ำเสมอ เพื่อดำเนินงานและประสานงานกับสังฆมณฑล และสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้รับผิดชอบงานคำสอน เป็นกรรมการในสภาภิบาลระดับวัด
- (3) วัดควรมีการสอนคำสอนแก่เด็กและเยาวชนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนคาทอลิก เช่น คำสอนวันอาทิตย์ หรือมีกิจกรรมคาทอลิก เช่น กลุ่มเยาวชน พลมารี นักชั้บร้องเด็กช่วยมิสซา ผู้อ่านพระคัมภีร์ ฯลฯ

---

<sup>1</sup> สภาภิบาล (Pastoral Council) มี 2 ระดับคือ ระดับสังฆมณฑลและระดับวัด (ดูประมวลกฎหมายพระศาสนจักร มาตรา 511-514 และ 536)

- (4) ควรจัดการสอนคำสอนแก่ผู้ใหญ่ที่สนใจเป็นคริสตชน โดยจัดตั้งทีมผู้รับผิดชอบ ประกอบด้วย พระสงฆ์ นักบวช ครูคำสอนและพี่เลี้ยง โดยพยายามปฏิบัติตามกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน (RCIA) ตามที่พระศาสนจักร แนะนำ
- (5) ควรจัดให้ผู้ใหญ่คริสตชนได้รับการอบรมคำสอนอย่างต่อเนื่อง เช่น พระคัมภีร์ คำสอนครอบครัว คำสอน ด้านสังคม ฯลฯ
- (6) จัดอบรมผู้เตรียมตัวเข้าพิธีสมรสหรือรับศีลสมรส
- (7) ควรใช้ “สารวัด” หรือสื่ออื่นๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อ งานคำสอน

113 โรงเรียนคาทอลิกเป็นฐานและสนามงานอภิบาลและงานธรรมทูต ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องให้นักเรียนได้เรียนคำสอนเพื่อเตรียมรับศีลศักดิ์สิทธิ์ และเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมคาทอลิกต่างๆ รวมทั้งจัดให้บุคลากรทุกระดับให้มีโอกาสเรียนคำสอน

#### 114 ระดับสังฆมณฑล

ทุกสังฆมณฑลควรมีพระสงฆ์หรือนักบวชเป็นผู้รับผิดชอบงานคำสอนโดยตรง โดยมีวาระการทำงานนานพอสมควรเพื่อความต่อเนื่องและเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานคำสอนระหว่าง วัด โรงเรียน ระดับเขต และระดับชาติ ควรมีสำนักงานคริสตศาสนธรรม และมีเจ้าหน้าที่ทำงานด้านนี้เต็มเวลา (GDC 265 - 266 ; CIC 775.1)

## บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานคริสตศาสนธรรม ระดับสังฆมณฑล คือ

- (1) จัดทำข้อมูลด้านคำสอน เช่น ทะเบียนครูคำสอน สถิตินักเรียนคาทอลิก การสอนคำสอนในโรงเรียน และเขตวัด ให้เป็นปัจจุบัน
- (2) สำรวจความต้องการและทัศนคติของคริสตชน เพื่อจัดแผนงานและโครงการให้เหมาะสม
- (3) รับผิดชอบการอบรมครูคำสอนให้มีคุณภาพและจำนวนพอเพียงกับความต้องการของวัดและโรงเรียน
- (4) พัฒนาหลักสูตรและให้บริการข้อมูล หนังสือ สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานคำสอน
- (5) ส่งเสริม สนับสนุน และติดตาม ให้มีการสอนคำสอนในทุกวัยอย่างเป็นระบบ
- (6) ทำการวิจัยและประเมินผลงานคริสตศาสนธรรมอย่างต่อเนื่อง
- (7) ประสานงานกับหน่วยงานคาทอลิกอื่นๆ เช่น การศึกษา พิธีกรรม พระคัมภีร์ ศาสนสัมพันธ์ ฯลฯ รวมทั้งประสานงานระดับภาคและในระดับชาติ

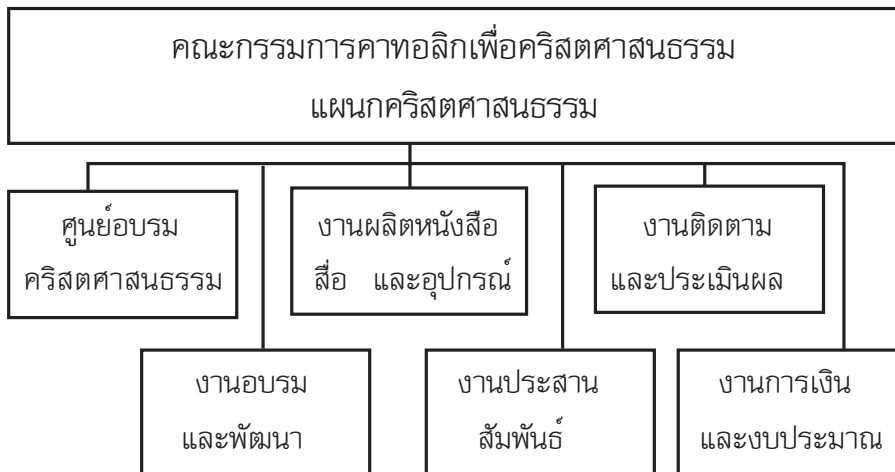
## ระดับประเทศ

### 115 สำนักงานระดับชาติ (เทียบ GDC 269)

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกคริสตศาสนธรรม อยู่ในกรรมาธิการฝ่ายอภิบาลคริสตชน ภายใต้สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย มีพระสังฆราชเป็นประธาน ประกอบด้วยผู้รับผิดชอบจาก

- ศูนย์คริสตศาสนธรรมของแต่ละสังฆมณฑล
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการศึกษา
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อสถาบันผู้ถวายเป็น
- วิทยาลัยแสงธรรม สาขาวิชาคริสตศาสนศึกษา
- ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม ระดับชาติ (ศูนย์ซีซี)
- ศูนย์คริสตศาสนธรรมเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร (สองคอน) และ
- ผู้ทรงคุณวุฒิ

### 116 โครงสร้างการบริหารงานของคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกคริสตศาสนธรรม



117 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ต่อศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม ระดับชาติ (ทิศทางการอภิบาลฯ ค.ศ. 2000 : นโยบายปฏิบัติ ข้อ 3)

- (1) บริหารจัดการ รับผิดชอบ สรรหาผู้อำนวยการศูนย์ฯ
- (2) จัดฝึกอบรม สำหรับคริสตชนฆราวาสเพื่อเป็นครูคำสอน และผู้ประกาศข่าวดี
- (3) จัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานของคณะกรรมการฯ
- (4) ส่งเสริมให้เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า ข้อมูล และให้บริการด้านสื่ออุปกรณ์การสอนคริสตศาสนธรรม
- (5) จัดอบรมครูคำสอนภาคฤดูร้อน การอบรมทั้งระยะสั้น และระยะยาว
- (6) สนับสนุนการอบรม หรือเข้าเฝ้าฯ สำหรับสัตบุรุษบางโอกาส

118 งานอบรมและพัฒนา (ทิศทางการอภิบาลฯ ค.ศ. 2000 : นโยบายปฏิบัติ ข้อ 3,11,1)

- (1) สรรหาบุคลากรเพื่อศึกษาต่อในสาขาคริสตศาสนศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า ที่วิทยาลัยแสงธรรมและต่างประเทศ โดยร่วมมือกับศูนย์คริสตศาสนธรรมของสังฆมณฑลและคณะนักบวช
- (2) สนับสนุนการอบรม/สัมมนาครูคำสอนทั้งระดับชาติและระดับสังฆมณฑล
- (3) จัดอบรมคริสตศาสนธรรมแก่ฆราวาสที่สนใจ
- (4) จัดเข้าเฝ้าฯ ฟังพวจิตใจแก่ครูคำสอนและผู้สนใจ
- (5) จัดอบรมสัมมนาเจ้าหน้าที่ศูนย์คริสตศาสนธรรม
- (6) จัดฉลองวันครูคำสอนไทย (16 ธันวาคม) และมอบรางวัลครูคำสอนแบบอย่าง

- 119 งานผลิต หนังสือ สื่อและอุปกรณ์ (ทิศทางการอภิบาลฯ ค.ศ. 2000 : นโยบายปฏิบัติ ข้อ 10)
- (1) ทำคู่มือแนะแนวการอบรมคริสตศาสนธรรมของประเทศไทย
  - (2) ปรับปรุงคู่มือการอบรมคริสตศาสนธรรม(ชุดชีวิตคริสตัง) ให้เหมาะสม
  - (3) จัดแปล พิมพ์ เผยแพร่ หนังสือและเอกสารสำคัญด้านการอบรมคริสตศาสนธรรม
  - (4) สนับสนุนให้มีการผลิตสื่อ อบรมการใช้ และให้บริการ
- 120 งานประสานสัมพันธ์ (ทิศทางการอภิบาลฯ ค.ศ. 2000 : นโยบายปฏิบัติ ข้อ 10)
- (1) รับนโยบายและแนวคิดจากพระสังฆราชผู้รับผิดชอบและนำไปปฏิบัติ
  - (2) ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้รับผิดชอบของสังฆมณฑลอื่นอย่างน้อยปีละครั้ง
  - (3) จัดทำสื่อเผยแพร่งานอบรมคริสตศาสนธรรม เช่น สารคำสอน เว็บไซต์ ฯลฯ
  - (4) เยี่ยมเยียนผู้ร่วมงานของสังฆมณฑลอื่นเพื่อความเป็นหนึ่งเดียว และเพื่อแบ่งปัน
  - (5) ประสานงานกับหน่วยงานอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกัน
  - (6) จัดตั้งชมรมครูคำสอน



- 121 งานติดตามและประเมินผล (ทิศทางการอภิบาลฯ ค.ศ. 2000 : นโยบายปฏิบัติ ข้อ 12)
- (1) กำกับ ดูแล ติดตามการปฏิบัติงาน
  - (2) รายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการและ กิจกรรมที่ สอดคล้องกับนโยบายพระศาสนจักรตาม แบบฟอร์มที่กำหนด
  - (3) ทบทวนแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ตามเป้าหมาย เป็นระยะๆ
  - (4) สรุปภาพรวมงานด้านคริสตศาสนธรรมของแต่ละสังฆมณฑล ทุก 6 เดือน

122 งานการเงินและงบประมาณ

- (1) จัดทำโครงการและงบประมาณ
- (2) จัดหาทุนจากแหล่งสนับสนุนต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ
- (3) จัดทำเอกสารและบัญชีการเงินให้เป็นปัจจุบัน

**ก. สถาบันการศึกษา**

- 123 สถาบันสำคัญในการอบรมเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ ให้เป็นศิษย์ พระคริสต์ ร่วมพันธกิจ แบ่งปันข่าวดี คือ สถาบันการศึกษา ศูนย์คริสตศาสนธรรม สามเณรลัย ฯลฯ

- 124 พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยได้กำหนดงานอภิบาลหลัก ในการศึกษาอบรมแบบคาทอลิก ดังต่อไปนี้

- (1) สถานศึกษาคาทอลิกได้รับการปฏิรูปจริงจังและเปิดใจให้ เป็นสนามแห่งการอบรมและเป็นฐานแห่งการประกาศข่าวดี

ในบริบทของสังคมไทย โดยการสร้างอัตลักษณ์ของการศึกษาอบรมในสถานศึกษาคาทอลิกให้เด่นชัด และมีเอกภาพจนกระทั่งทุกคนที่เข้ามามีส่วนในการศึกษาอบรมแบบคาทอลิก ได้ซึมซับคุณค่าของพระวรสารจนปรากฏในการดำเนินชีวิต

- ก) ให้การศึกษาอบรมผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในเรื่องคุณค่าและความหมายที่แท้จริงของการเป็นสถานศึกษาคาทอลิก ในการผสมผสานวัฒนธรรมกับความเชื่อและความเชื่อกับชีวิต
- ข) ทำให้คุณค่าของพระวรสาร ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม จิตอาสาและชีวิตภาวนา อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนและในทุกกิจกรรม โดยมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักรักและรับใช้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น เสริมสร้างสังคมที่ดีงาม และเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
- ค) เป็นหน้าที่ของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนในการจัดให้เด็กคาทอลิกทุกคนต้องได้รับการศึกษาอบรม และได้เรียนคำสอนในโรงเรียนคาทอลิก เพื่อปลูกฝังความเชื่อให้เข้มแข็ง บำรุงหล่อเลี้ยงชีวิตตามจิตตารมณ์ของพระคริสตเจ้า
- ง) จัดให้มีฝ่ายจิตตาศาสนาในสถานศึกษาคาทอลิก เพื่อทำหน้าที่ช่วยงานอภิบาลในสถานศึกษา ครอบครั้ว วัด และชุมชน ซึ่งครอบคลุมถึงการให้ความรู้และปฏิบัติงานด้านศาสนสัมพันธ์และงานกิจเมตตา

- จ) จัดให้มีครูจิตตภาสิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก ในจำนวนที่มีอัตราส่วนสอดคล้องและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน
- ฉ) จัดให้มีการสอนคุณธรรม จริยธรรม ฯลฯ โดยอาศัยคุณค่าแห่งพระวรสาร สำหรับสถานศึกษาคาทอลิก
- ช) จัดให้มีการอบรมเรื่องสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศาสตร์ศึกษา และนิเวศวิทยาในสถานศึกษาคาทอลิก

(2) สถานศึกษาคาทอลิกมีพันธกิจในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนผู้รอโอกาส ในรูปแบบต่างๆ ด้วย  
(แผนอภิบาล ค.ศ. 2010-2015 ข้อ 42)

125 การให้การอบรมศึกษาศาสนาคริสต์คาทอลิกในโรงเรียน โดยผ่านทางเครื่องมือสื่อสารมวลชนต่างๆ ต้องขึ้นต่ออำนาจของพระศาสนจักร เป็นหน้าที่ของสภาพระสังฆราชฯ ที่จะออกข้อกำหนดต่างๆ ไปเกี่ยวกับกิจกรรมทางด้านนี้ และเป็นหน้าที่ของพระสังฆราชประมุขสังฆมณฑลที่จะควบคุมเรื่องนี้ให้ดี (CIC 804 # 1)

เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายพระศาสนจักรมาตรา 804 # 1 สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยประกาศว่าการจัดอบรมและให้การศึกษาศาสนาคริสต์คาทอลิกในโรงเรียนต่างๆ ของคาทอลิกนั้น ให้ถือตามกฎเกณฑ์ดังนี้

- (1) โรงเรียนคาทอลิกที่มีพระสงฆ์หรือนักบวชเป็นผู้บริหาร พระสงฆ์หรือนักบวชนั้นต้องให้การอบรมและสอนความเชื่อคาทอลิกด้วยตัวเอง และต้องรับผิดชอบจัดให้ผู้มีความสามารถสอนคำสอนนักเรียนคาทอลิกอย่างสม่ำเสมอ

- (2) ครูคำสอนฆราวาสที่จะสอนเรื่องศาสนาคาทอลิกในโรงเรียนนั้น ต้องมีคุณสมบัติดังนี้คือ
    - 1) ได้รับใบประกาศนียบัตรจากศูนย์คำสอน
    - 2) เด่นในเรื่องข้อคำสอนที่แท้จริง
    - 3) มีชีวิตที่ซื่อตรง
  - (3) ผู้รับผิดชอบโรงเรียนต้องจัดให้มีการสอนคำสอนในชั้นเรียนให้กับนักเรียนคาทอลิก และกับนักเรียนที่ไม่ใช่คาทอลิกแต่สมัครใจเรียนเอง
  - (4) ผู้รับผิดชอบในเรื่องการสอน ต้องสอนบรรดานักเรียนให้มีจิตตารมณ์ของพระวรสาร และให้เห็นสอดคล้องกับพระอาจารย์นาฎภาพของพระศาสนจักร (Magisterium)
- (ข้อกำหนดของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย :  
กฤษฎีกา 9 , วันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ.1992)

## ข. ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม

126 การอบรมครูคำสอนเป็นพันธกิจที่สำคัญยิ่ง ปัจจุบันเรามีศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรมระดับชาติ ระดับภาค และระดับสังฆมณฑล ที่รับผิดชอบในการอบรมครูคำสอนเพื่อไปร่วมงานอภิบาลและงานธรรมทูต การอบรมควรประกอบด้วย (เทียบคู่มือครูคำสอน ข้อ 22-23)

- (1) เนื้อหาคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก คือ ข้อความเชื่อ พิธีกรรม ศีลธรรมและการภาวนา
- (2) ศึกษาพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมและพันธสัญญาใหม่
- (3) เนื้อหา และวิธีการในการประกาศพระวรสาร
- (4) คริสตสัมพันธ และการเสวนาระหว่างศาสนา

- (5) วิชาชีพครู มนุษยวิทยา จิตวิทยาและปรัชญาแบบคริสต์
- (6) การฝึกปฏิบัติ ทักษะ เทคนิคในการสอน และการเป็นผู้นำแบบคริสตชน
- (7) การอบรมให้รักการภาวนาและมีชีวิตจิตแบบคริสตชน

127 ในระดับวัดและในระดับโรงเรียน ผู้อภิบาลหรือจิตตากริบาล มีหน้าที่คัดเลือกผู้สมัครใจมาเป็นครูคำสอน และจัดการให้เขาได้รับการอบรมเพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นขั้นแรกต่อไปควรมีการพัฒนาพวกเขาโดยส่งไปรับการอบรมขั้นสูงขั้นในด้านพระคัมภีร์ พิธีกรรม ฯลฯ ที่จัดโดยระดับสังฆมณฑลหรือระดับชาติ

128 หากผู้ใดมีความพร้อมและเหมาะสมที่จะรับการอบรมเป็นครูคำสอนอาชีพ ผู้อภิบาล หรือผู้บริหารสถานศึกษาคาทอลิก ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้รับการอบรมที่ศูนย์คริสตศาสนธรรมสังฆมณฑลเชียงใหม่ (แมร์ิม) ศูนย์คริสตศาสนธรรมเซนต์ปอล เดอชาร์ตร (สองคอน) ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม ระดับชาติ (สามพราน) วิทยาลัยแสงธรรมหรือสถาบันอื่นที่สูงขึ้นต่อไป

### ค. สถาบันฝึกอบรมพระสงฆ์และนักบวช

129 สามเณรลัทธิ เป็นสถาบันการอบรมเยาวชนชายให้เป็นพระสงฆ์ในอนาคต สภาสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 ได้ยืนยันว่า “ในการอบรมสามเณรแต่ต้นจนตลอดไป ต้องพรั่ำสอนให้มีความห่วงใยในการอภิบาลสัตบุรุษ ซึ่งเรียกร้องให้เขาได้รับการอบรมให้รู้ทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่พระสงฆ์ เฉพาะอย่างยิ่งการสอน

คำสอน...”(OT19) ตั้งแต่มีสามเนรลัษณ์แสงธรรม (ค.ศ.1972/พ.ศ. 2515) วิทยาลัยแสงธรรม (2 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1975 / พ.ศ.2518) และเปิดคณะศาสนศาสตร์ภาควิชาคริสตศาสนศึกษา (ค.ศ.2000/ พ.ศ.2543) มีการพัฒนาการอบรมการสอนคำสอนให้แก่สามเนร และมีการฝึกปฏิบัติมากขึ้น

ในสมณสาสน์เตือนใจ เรื่อง **การสอนคำสอน ในยุคปัจจุบัน** สมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 ตรัสว่า “พระศาสนจักรหวังอยู่ว่า พวกท่าน(พระสงฆ์) จะไม่ละเลย สิ่งใดเลยในเรื่องการสอนคำสอนที่มีแบบแผนและมีทิศทาง ที่ถูกต้อง ถ้าพวกท่านโชคดีมีสังฆานุกร หรือบริการอื่น ๆ พวกเขาก็จะเป็นผู้ช่วยที่ดีของท่านในเรื่องนี้ สัตบุรุษทุกคน มีสิทธิที่จะได้รับการสอนคำสอน และชุมพบาลทุกคนก็มีหน้าที่ จัดเตรียมให้” (CT 64) บทบาทของพระสงฆ์ในการอบรม คริสตศาสนธรรมเป็นสิ่งสำคัญ การที่พระสงฆ์สอนคำสอน อย่างสม่ำเสมอ ก็เป็นการส่งเสริมกระแสเรียกของตนเอง และส่งเสริมกระแสเรียกการเป็นพระสงฆ์ และนักบวช ให้ พระศาสนจักรด้วยการให้สามเนรมีโอกาสฝึกงานอภิบาลกับ พระสงฆ์ นักบวช ครูคำสอน และศุนย์คำสอนเป็นสิ่งจำเป็น เขาจะได้เข้าใจสภาพจริงและสามารถร่วมงานกับผู้รับผิดชอบ งานคำสอนได้ดียิ่งขึ้น เมื่อเขาจะได้รับศีลบวชเป็นพระสงฆ์

## 6.2 บุคลากร

130 การสอนคริสตศาสนธรรมเป็นการรับผิดชอบร่วมกัน แต่มีบทบาทหน้าที่ต่างกัน พระสังฆราช พระสงฆ์ สังฆานุกร นักบวช ครูคำสอนและคริสตชนฆราวาส ต่างก็มีบทบาทหน้าที่ของตน แต่ละคนทำตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบเป็นลำดับขั้นตอนไป (เทียบ GDC 219) โดยเน้นคุณลักษณะต่อไปนี้คือ

- (1) กลุ่มคริสตชนทั้งหมด ควรตระหนักถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานคริสตศาสนธรรม ถึงแม้ว่าพระสงฆ์ สังฆานุกร นักบวช และคริสตชนฆราวาส จะดำเนินงานคำสอนร่วมกัน ด้วยการเป็นหนึ่งเดียวกับพระสังฆราช แต่พวกเขาใช้วิธีการที่แตกต่างกันตามสภาพการณ์เฉพาะของตนเองในพระศาสนจักร
- (2) การสอนคำสอนเป็นบริการขั้นพื้นฐาน ที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพระศาสนจักรศาสนบริการนี้จึงต้องให้บริการในนามของพระศาสนจักร
- (3) ศาสนบริการด้านการสอนคำสอนมีลักษณะเฉพาะของงานภายใต้กระบวนการประกาศพระวรสาร ภารกิจของครูคำสอนในฐานะเป็นครูอบรมความเชื่อ ซึ่งแตกต่างจากภารกิจของหน้าที่งานอภิบาลอื่นๆ แต่ครูคำสอนจะต้องทำงานประสานกับพวกเขาอยู่เสมอ
- (4) เพื่อให้งานศาสนบริการด้านการสอนคำสอนในสังฆมณฑลมีประสิทธิภาพ ควรให้เจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่แม่มีได้สอนคำสอนโดยตรง แต่ให้บริการงานศาสนบริการด้านคำสอนในบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน และบนพื้นฐานอันเดียวกันเข้ามามีบทบาทด้วย

## กลุ่มคริสตชน

- 131 การสอนคำสอนเป็นหน้าที่รับผิดชอบของกลุ่มคริสตชนในช่วงแรกเริ่มการเข้าสู่ชีวิตคริสตชนนั้น จริงๆแล้ว “ไม่ควรจะเป็นภารกิจของครูคำสอนกับพระสงฆ์เท่านั้น แต่เป็นของทุกคนในชุมชนคริสตชน” (AG 14) การศึกษาอบรมต่อเนื่องในเรื่องความเชื่อเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะของสมาชิกทุกคนในชุมชน ตามพัฒนาการของขบวนการสอนคำสอนสำหรับเด็กๆ เยาวชน ผู้ใหญ่ และบทบาทหน้าที่ในการต้อนรับผู้เรียนคำสอนแล้ว ให้เขาอยู่ในสภาพแวดล้อมแบบพี่น้องกันเพื่อพวกเขาจะได้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเต็มรูปแบบตามที่ได้เรียนรู้มา (เทียบ GDC 220) การสอนคำสอนมิใช่แต่ช่วยนำความเชื่อของผู้ที่กำลังเรียนคำสอนให้บรรลุวุฒิภาวะเท่านั้น แต่ช่วยนำชุมชนเองให้บรรลุวุฒิภาวะดังกล่าวด้วยเหมือนกัน (เทียบ GDC 221)

## พระสังฆราช

- 132 ท่านเป็นบุคคลแรกที่รับผิดชอบการสอนคำสอนในท้องถิ่น “ในบรรดาหน้าที่หลักสำคัญต่างๆ ของบรรดาพระสังฆราชหน้าที่เทศน์สอนเรื่องพระวรสารโดดเด่นที่สุด” (LG 25) พระสังฆราชต้องถ่ายทอดความเชื่อที่จะต้องประกาศยืนยันและยึดถือในชีวิตให้กับบุคคลที่ท่านได้รับมอบหมายให้ดูแลเอาใจใส่ การประกาศข่าวดี การแพร่ธรรมและการสอนคำสอนเป็นทักษะที่เป็นหนึ่งเดียวกันอย่างใกล้ชิดของศาสนบริการด้านประกาศกของพระสังฆราช ท่านจึงเห็นถึงความสำคัญ ความเร่งด่วน การปลูกฝัง การบำรุงรักษา สร้างความสามัคคี



และวางโครงการด้านคำสอนอย่างเด่นชัด และให้ได้รับการปฏิบัติอย่างเต็มที่ในสังฆมณฑลของท่าน และยึดมั่นที่จะให้ครูคำสอนได้รับการเตรียมอย่างถูกต้องตรงกับภารกิจของเขาอย่างเหมาะสม (เทียบ GDC 222-223)

## พระสงฆ์

133 บทบาทหน้าที่เฉพาะของสงฆ์ในงานด้านคริสตศาสนธรรม เกิดจากศีลบวชที่พวกเขาได้รับ “โดยอาศัยศีลบวชนั่นเอง ที่บรรดาพระสงฆ์ได้รับการประทับตราลักษณะพิเศษอย่างหนึ่ง โดยทางการเจิมของพระจิตเจ้า ดังนั้น จึงเป็นภาพลักษณ์ถึงองค์พระคริสตเจ้าผู้ทรงเป็นสงฆ์ โดยวิถีทางดังกล่าว บรรดาพระสงฆ์จึงสามารถดำเนินการในนามของพระคริสตเจ้าผู้ทรงเป็นศิระษะได้” (PO 6) โดยอาศัยการเป็นภาพลักษณ์ถึงองค์พระคริสตเจ้า ศาสนบริการของพระสงฆ์เป็นบริการที่จะช่วยจัดตั้งกลุ่มคริสตชน ประสาน เสริมพลัง และบริการอื่นๆ ในเรื่องการสอนคำสอน ศีลบวชแต่งตั้งบรรดาพระสงฆ์ให้เป็น “ผู้ให้การอบรมด้านความเชื่อ” ดังนั้นบรรดาพระสงฆ์จึงมีหน้าที่ดูแลสัตบุรุษให้ได้รับการอบรมอย่างถูกต้องเหมาะสม และช่วยให้บรรลุถึงวุฒิภาวะการเป็นคริสตชนอย่างแท้จริง (เทียบ GDC 224)

134 พระสงฆ์ในฐานะบุคลากรที่สำคัญที่สุดในศาสนบริการด้านการสอนคำสอน ทำหน้าที่รับผิดชอบ จัดการ ประสานงาน สนับสนุน ส่งเสริม เอาใจใส่กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนบริการด้านนี้ อีกทั้งเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงการสอนคำสอนในเขตวัด

ในโรงเรียน ศูนย์คำสอน และกลุ่มกิจกรรมอื่นๆ ในฐานะผู้นำในการพัฒนาความเชื่อของชุมชนภายใต้การนำของพระจิตเจ้า ท่านดำเนินการร่วมกับครูคำสอน สวดภาวนา สอน เรียนรู้ร่วมกับพวกเขา ส่งเสริมการอบรมด้านความเชื่ออย่างต่อเนื่อง แก่คริสตชนด้วยการเทศน์ ให้คำปรึกษา พุดคุย เยี่ยมเยียน และการบริการทางศิลปคดีสิทธิ์ต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงถึงความต้องการในด้าน “การสอนคำสอนแบบประสบการณ์” ด้วยการเป็นประจักษ์พยานด้วยชีวิตในองค์พระคริสตเจ้า

- 135 ด้วยความสำนึกว่าการสอนคำสอนเปรียบเสมือนศาสนบริการที่มีชีวิตของพระศาสนจักร พระสงฆ์ควรตระหนักว่า การเป็นครูคำสอนคือกระแสเรียกอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้เขาสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ สรรหาบุคลากรทำงานเต็มเวลาและอาสาสมัครให้เพียงพอเพื่อร่วมงานศาสนบริการด้านคำสอน ไม่เพียงแค่ว่าเป็นครูคำสอนเท่านั้น แต่เป็นผู้นำเยาวชนและนำสวดภาวนาได้

ในสภาพสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ เรียกร้องพระสงฆ์ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยการศึกษา การอ่าน การรำพึงภาวนา เพื่อช่วยเสริมศาสนบริการของท่านในการนำบรรดาสัตบุรุษให้เติบโตในความเชื่อ และสามารถดำรงชีวิตความเชื่อตามกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ อย่างเหมาะสม

- 136 พระสงฆ์เป็นบุคคลสำคัญสำหรับงานคริสตศาสนธรรมในเขตวัด ต้องเป็นผู้สอนคำสอนด้วยตนเอง เป็นผู้นำครูคำสอนและ ผู้ประสานงานในแต่ละเขตวัด พระสงฆ์ควร
- (1) พิจารณาถึงความต้องการที่แท้จริงของเขตวัด กำหนด จุดประสงค์ และลำดับความสำคัญเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านี้ของชุมชน
  - (2) สรรหาบุคลากรที่สามารถสนับสนุนงานด้านคริสตศาสนธรรม
  - (3) สนับสนุนและส่งเสริมโครงการอบรมคริสตศาสนธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยประสานงานกับสภาภิบาลและคริสตชน
  - (4) สรรหาบุคลากรที่เหมาะสมไปรับการศึกษาอบรมที่ ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม และสถาบัน อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อมาทำงานด้านคำสอน งานอภิบาล และงานธรรมทูต และจัดสวัสดิการให้เหมาะสมกับสภาพชีวิต
  - (5) ควรประเมินโครงการของวัดเป็นระยะ เพื่อพิจารณา ทบทวนและปรับปรุงงานที่จำเป็นให้ก้าวหน้า
  - (6) เป็นพยานถึงชีวิตในพระคริสตเจ้าด้วยการกระทำและ คำพูด โดยอาศัยการเทศน์ การสนทนา การเยี่ยมเยียน ศาสนนบริการศีลศักดิ์สิทธิ์ ฯลฯ
  - (7) เป็นบุคคลสำคัญในงานคำสอน เป็นผู้ประสานงาน คำสอนกับวัดในเขต / แขวง ไกล่เคียง และกับระดับ สังฆมณฑล (เทียบ GDC 225)

## นักบวช

- 137 ชีวิตนักบวชเป็นพระพรที่พระเจ้าประทานให้กับกลุ่มคริสตชน นักบวชถือตามคำแนะนำพระวรสารตามพระพรพิเศษที่ได้รับ มาโดยเฉพาะ และตามรูปแบบการดำเนินชีวิตร่วมกัน (VC 9) พระศาสนจักรเรียกร้องให้นักบวชช่วยงานสอนคำสอนอุทิศตน เพื่องานสอนคำสอนอย่างสุดความสามารถ และหน้าที่การสอน คำสอนมีอาจให้ใครแทนได้ (GDC 228)
- 138 สถาบันนักบวชชายหญิงทั้งหลายถือกำเนิดขึ้นมา เพื่อให้ การอบรมคริสตศาสนาแก่เด็กๆ เยาวชน ผู้ใหญ่ และ ผู้ถูกทอดทิ้ง ตลอดประวัติศาสตร์อันยาวนาน นักบวช ชายหญิงเหล่านี้ได้อุทิศตนอย่างจริงจัง เพื่องานคำสอน ของพระศาสนจักร โดยทำงานได้อย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ (CT 65) การเป็นประจักษ์พยานของนักบวช ผนึกกับการเป็นพยานของฆราวาส แสดงให้เห็นถึงโฉมหน้า อันหนึ่งอันเดียวของพระศาสนจักร ซึ่งเป็นเครื่องหมายของ พระอาณาจักรของพระเจ้า(CCC 932 ; VC 31) สมัชชาพิเศษ ของพระสังฆราชเพื่อเอเซีย ได้เรียกร้องให้นักบวชฟื้นฟู ความกระตือรือร้นของพวกเขา ในการประกาศความจริง อันนำมาซึ่งความรอดของพระคริสต์ ทุกคนควรได้รับการอบรม ฝึกฝนที่เหมาะสม ซึ่งควรมีจุดศูนย์กลางอยู่ในองค์พระคริสตเจ้า และซื่อสัตย์ต่อพระพรพิเศษของแต่ละคณะ โดยเน้นถึง ความศักดิ์สิทธิ์และสักขีพยานของแต่ละคน ชีวิตฝ่ายจิตและ การดำเนินชีวิต คำนึงถึงมรดกทางศาสนาของประชาชนที่นักบวช ร่วมเจริญชีวิตอยู่ และผู้ที่เขาปฏิบัติรับใช้ แต่ขอให้พวกเขามี

ความเคารพต่อพระพรพิเศษของคณะ ในขณะที่เดียวกันเขาควรเข้าไปมีส่วนอย่างใกล้ชิดกับแผนงานอภิบาลของสังฆมณฑลที่ทำงานอยู่ ส่วนพระศาสนจักรท้องถิ่นต้องเข้าใจและเคารพถึงอุดมคติของบรรดานักบวชที่เขาทำงานด้วย (EA 44)

139 ในสถานการณ์ปัจจุบัน มีความร่วมมือกันระหว่าง นักบวช พระสงฆ์ และผู้อภิบาล ซึ่งเรียกร้องนักบวชและคณะให้มีบทบาทอย่างจริงจัง ในการอภิบาลสัตบุรุษของพระศาสนจักรท้องถิ่น โดยอาศัยการถวายตัว นักบวชจึงมีความพร้อมอย่างยิ่งที่จะช่วยงานคำสอนของพระศาสนจักร (CT 65)

140 นักพรตชายหญิงที่อุทิศตนในการภาวนา การถือเจียบ การใช้โทษบาปและการทำพิธีกรรมนั้น มีบทบาทในการประกาศพระวรสารอย่างมาก การเป็นองค์พยานประกาศพระคริสตเจ้าอย่างเจียบบๆ โดยถือความยากจน การอุทิศตน ความบริสุทธิ์ และความจริงใจ การพลีตน ในความนบนอบ เชื่อฟังเช่นนี้ เป็นการเทศน์สอนอย่างดี (เทียบ CT 69) ในงานการสอนคำสอนก็ยังคงต้องการแรงส่งเสริมและสนับสนุนจากคำภาวนา และการอุทิศตนของนักบวชเหล่านี้ เพื่อเป็นแรงหนุนฝ่ายจิตให้กับงานคำสอน

## ครูคำสอนฆราวาส

141 กระแสเรียกของฆราวาสในด้านการสอนคำสอนมาจาก ศิลล้งบาป ได้รับการเสริมพลังด้วยการรับศีลกำลัง พวกเขา จึงมีส่วนร่วมใน “งานศาสนบริการของพระคริสตเจ้าในฐานะสงฆ์ ประภาศก และกษัตริย์” นอกเหนือจากกระแสเรียกทั่วไป ให้ทำงานแพร่ธรรมแล้ว ฆราวาสบางคนได้รับการเรียกเป็นพิเศษ ให้มาเป็นครูคำสอน ซึ่งได้รับการเรียกจากพระจิตเจ้ามาสู่ พันธกิจของพระศาสนจักรภายใต้การนำของพระสังฆราช และเป็นผู้ประสานงานอย่างพิเศษกับกิจกรรมแพร่ธรรมของ พระศาสนจักร (เทียบคู่มือครูคำสอน ข้อ 2) พระศาสนจักร เห็นถึงความสำคัญของกระแสเรียกนี้ (เทียบ GDC 231) “ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากมีพระสงฆ์และนักบวชน้อยลงสำหรับ เทศน์สอน และงานอภิบาลคริสตชนซึ่งมีจำนวนมาก หน้าที่ ของผู้สอนคำสอนจึงมีความสำคัญมาก ฉะนั้นการอบรมผู้สอน คำสอนจึงต้องทำอย่างดี และให้เหมาะสมกับความเจริญทาง วัฒนธรรม จนเขาสามารถปฏิบัติหน้าที่ของเขาได้อย่างดีที่สุดใน ในฐานะเป็นผู้ร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพของพระสงฆ์” (AG 17)

142 ครูคำสอน เป็นบุคคลสำคัญในงานสร้างชุมชนคริสตชนกลุ่มย่อย ช่วยงานคำสอนในเขตวัดและสถาบันการศึกษา งานคำสอนและ งานอภิบาลจะบังเกิดผลสำเร็จเพียงใด ขึ้นอยู่กับการดำเนิน ชีวิตที่ดีของครู คำสอนมากกว่าวิธีการและสื่ออุปกรณ์ ฉะนั้นการเป็นครูคำสอน หมายถึง

- (1) การตอบรับกระแสเรียกให้เป็น “พยานถึงพระวรสาร” เป็น ผู้ร่วมงานในพระคริสตเจ้า
- (2) การตอบรับกระแสเรียกเป็นธรรมทูตและผู้ประกาศข่าวดี

โดยรวมมือและประสานสัมพันธ์ภายใต้สายงานและการ  
แนะนำของผู้รับผิดชอบ

- (3) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานคำสอนผู้ใหญ่ คำสอนเยาวชน  
คำสอนเด็ก ทั้งในด้านการอบรม การเป็นพยานชีวิต  
ศีลธรรมที่ดีงาม และมีชีวิตที่สนิทสัมพันธ์กับพระคริสตเจ้า  
ในการภาวนา
- (4) ผู้ที่เต็มใจอุทิศตนเพื่อพระศาสนจักรด้วยความซื่อสัตย์  
ซื่อสัตย์ต่อพระเจ้า และรับใช้ชุมชน ตามจิตตารมณ์  
พระวรสาร

### ประเภทของครูคำสอน

143 เราสามารถจำแนกครูคำสอนตามลักษณะของงานได้ 3 ประเภท  
เพื่อให้การอบรม ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ครูคำสอนปฏิบัติ  
งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้

- ก) **ครูคำสอนอาชีพ** (Professional/ fulltime Catechists)  
คือผู้ได้รับการอบรม และสำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่  
พระศาสนจักรรับรองและได้รับการแต่งตั้งจากพระสังฆราช  
หรือพระสงฆ์ เพื่อทำงานด้านคำสอนเต็มเวลา
- ข) **ครูคำสอน** (Part-time Catechists) คือครู หรือคริสตชน  
ฆราวาสที่ได้รับการอบรมด้านคำสอน ได้รับการแต่งตั้งและ  
ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่สอนคำสอนในโรงเรียน หรือวัด
- ค) **ครูคำสอนอาสาสมัคร** (Volunteer Catechists) คือคริสตชน  
ฆราวาสที่อาสาสมัครช่วยงานคำสอนหรือสมาชิกองค์กร  
คาทอลิกต่างๆ<sup>2</sup>

---

<sup>2</sup> ฆราวาสแพรธรรม พลมารี โฟโคลาเร ผู้อ่านพระคัมภีร์ ผู้นำสวดประจำหมู่บ้านในบาง  
สังฆมณฑล ฯลฯ

## คุณลักษณะครูคำสอน

144 ครูคำสอนเป็นศาสนบริกรที่สำคัญของพระศาสนจักร ควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) ครูคำสอนจะต้องเป็นผู้มีอุดมคติ ที่ว่า “การทำให้ชีวิตศักดิ์สิทธิ์ในขณะที่ดำเนินชีวิตเยี่ยงฆราวาสแพรวธรรม” (LG 41) ตามหลักการและที่มาของเอกลักษณ์ครูคำสอน คือ “พระบุคคลของพระคริสตเจ้าเอง” (คู่มือครูคำสอน 20)
- (2) ตอบรับการเรียกของพระเจ้าด้วยความเสียสละ และใช้ความสามารถต่างๆ มิใช่เพื่อสอนคำสอนผู้อื่นเท่านั้น แต่เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในด้านความเชื่อ
- (3) ครูคำสอนต้องอุทิศตนเป็นพยานถึงข่าวดีของพระคริสตเจ้า โดยแบ่งปันความเชื่อ ด้วยความเชื่ออย่างมั่นคง ด้วยความรัก ความยินดี ความกระตือรือร้นและความหวัง “จุดหมายสูงสุด และหัวใจของการฝึกอบรมการสอนคำสอนอยู่ที่ ความพร้อมที่จะเรียนรู้ และความสามารถที่จะสื่อสารสารแห่งพระวรสาร” (GDC 235) สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ เมื่อครูคำสอนเชื่อในพระวรสาร และถ่ายทอดออกมา ด้วยชีวิต
- (4) อุทิศตนเพื่อพระศาสนจักร และรับใช้ชุมชน เพียรพยายาม กระทำตนให้เป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพของพระเจ้า และเป็นเครื่องหมายถึงการประทับอยู่ของพระจิต
- (5) มีความรู้ ทักษะ และความสามารถ แม้ครูคำสอนจะได้รับการเตรียมอย่างดีในศาสนบริกรด้านคำสอน แต่ถ้าปราศจากการกระทำของพระจิตเจ้า สิ่งเหล่านี้ก็ไร้ความหมาย ฉะนั้นครูคำสอนจึงควรแสวงหาความรู้



จากพระคัมภีร์ ศึกษาพระคัมภีร์เป็นประจำเพื่อให้เกิด  
ทักษะ เป็นผู้นำการแบ่งปันพระวาจา มีจิตภาวนา และ  
เติบโตในความเชื่อ ตามวัยในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

- 145 ดังนั้น จึงควรเลือกผู้สมัครที่มีแรงจูงใจในเชิงบวก แสดงออก  
ถึงความเชื่อและความศรัทธาในการเจริญชีวิตประจำวัน มีน้ำหนึ่ง  
ใจเดียวกับผู้อภิบาลและผู้ร่วมงาน มีจิตตารมณ์เยี่ยงธรรมทูต  
มีความกระตือรือร้นที่จะแพร่ธรรม รักเพื่อนพี่น้อง สนใจที่  
จะถ่ายทอดหลักการและชีวิตของพระเยซูคริสตเจ้า โดยการ  
สอนและแบบอย่างที่ดีของชีวิต เอกภาพและความกลมกลืนใน  
บุคลิกภาพของเขา ควรมีศูนย์กลางอยู่ที่พระคริสตเจ้า  
“ความใกล้ชิดอย่างลึกซึ้งกับพระคริสตเจ้า และพระบิดา  
ในพระจิต” (CT 5-6) และเป็นบุคคลที่มีวุฒิภาวะแบบมนุษย์  
มีความสมดุลย์ด้านร่างกายและจิตใจ รับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์  
รู้จักให้อภัย มีจิตตารมณ์แห่งการเสียสละ มีมนุษยสัมพันธ์  
ความสามารถในการเสวนากับพี่น้องต่างความเชื่อ เข้าใจและ  
รักวัฒนธรรมของตน เหมาะสมที่จะมีบทบาทรับผิดชอบ  
ในชุมชน สามารถสื่อสารทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถ  
เป็นผู้นำได้

### การอบรมครูคำสอน<sup>3</sup>

146 จุดมุ่งหมายของการอบรมด้านคำสอนจึงสร้างจากคุณลักษณะแบบมนุษย์ เพื่อพัฒนาครูคำสอนและเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นเพื่อให้งานแพร่พระวรสารเกิดผล (เทียบคู่มือครูคำสอน 17-18) การอบรมจึงควรประกอบด้วยมิติต่างๆ ดังนี้

- (1) ให้เขาบรรลุวุฒิภาวะในฐานะมนุษย์ เป็นผู้มีศรัทธาเชื่อคริสตชน
- (2) ต้องให้เขามีความรู้เกี่ยวกับ “ข่าวดี” ของพระคริสตเจ้า รู้จักบุคคล วัฒนธรรม วิถีชีวิต ข่าวสารและบริบทสังคมของผู้รับ “ข่าวดี” นั้น
- (3) รู้วิธีการและสามารถถ่ายทอด “ข่าวดี” อย่างมีประสิทธิภาพ (เทียบ GDC 238)

147 **การอบรมต่อเนื่อง** การเติบโตด้านชีวิตฝ่ายจิตอย่างต่อเนื่องเป็นธรรมชาติอันทรงพลังของศีลล้างบาปและศีลกำลัง กระบวนการของการกลับใจอย่างต่อเนื่องและเติบโตในความรักเยี่ยงธรรมทูต การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม วิวัฒนาการของสังคม เรียกร้องให้มีการปรับปรุงวิธีการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ครูคำสอนจึงควรใช้ทุกวิถีในการรับการอบรมต่อเนื่องทั้งด้านมนุษยวิทยา ด้านชีวิตฝ่ายจิต ข้อความเชื่อ งานอภิบาล งานธรรมทูต การเสวนา และการประสานข่าวดีเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อปรับให้เข้ากับการพัฒนาด้านเทววิทยาและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (เทียบ คู่มือครูคำสอน 29)

<sup>3</sup> ดูเพิ่มเติม GDC 234-247 ; คู่มือครูคำสอน 19-24)

การอบรมอย่างต่อเนื่องไม่ควรมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรมเท่านั้น แต่พระศาสนจักรท้องถิ่น เช่น เขตวัด โรงเรียน ต้องให้ความสนใจรวมทั้งครูคำสอนเองต้องมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนด้วย (เทียบ คู่มือครูคำสอน 29)

ครูคำสอนที่ดีคือพระพรจากพระเจ้า “ข้าพเจ้าเป็นผู้ปลูก อปอลโลเป็นผู้รดน้ำ แต่พระเจ้าทรงเป็นผู้บันดาลให้เติบโตขึ้น” (1 คร 3:6) ดังนั้น การสวดภาวนาขอพระพรจากพระบิดาจะทำให้ครูคำสอนก้าวหน้าในองค์พระคริสตเจ้า ผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพ และได้รับการเสริมพลังจากความรักของพระจิตเจ้า

- 148 แนวปฏิบัติบางประการของพระสงฆ์ นักบวช ผู้บริหาร เกี่ยวกับครูคำสอน
- (1) สรรหาและคัดเลือกครูคำสอนที่เหมาะสมและจัดให้ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง
  - (2) จัดการอบรมครูคำสอนด้านมนุษยวิทยา เทววิทยา ชีวิตฝ่ายจิต เทคนิคและสื่อต่างๆ
  - (3) จัดการอบรมให้ครูคำสอนอย่างต่อเนื่อง ในรูปแบบของการฟื้นฟูจิตใจ การสัมมนา การฝึกปฏิบัติ การฝึกทักษะด้านต่างๆ ฯลฯ (คู่มือครูคำสอน ข้อ 29)
  - (4) มอบหมายให้ครูคำสอนรับผิดชอบงานที่เหมาะสม
  - (5) จัดให้ครูคำสอนได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการอย่างเหมาะสมและยุติธรรม (AG 17, RM 73)

- (6) จัดให้มี คณะกรรมการคำสอนในระดับวัดและฝ่ายจิตตภาบาลในสถานศึกษาคาทอลิก โดยมีพระสงฆ์ นักบวช ครูคำสอนฆราวาสทำงานรับผิดชอบร่วมกัน ดังนี้ (GDC 225 ; แผนอภิบาล ค.ศ. 2010-2015 ข้อ 42)
- ก. เสริมสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบร่วมกันเกี่ยวกับการสอนคำสอนในกลุ่มคริสตชน ให้การยอมรับและยกย่องให้เกียรติครูคำสอนและพันธกิจของเขา
  - ข. เอาใจใส่เรื่องแนวทางพื้นฐานของงานคำสอนและวางแผนงานคำสอนอย่างเหมาะสม โดยเน้นการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของครูคำสอน
  - ค. ส่งเสริมและสนับสนุนกระแสเรียกครูคำสอน เพื่อให้บริการด้านงานคำสอน
  - ง. บูรณาการงานคำสอนเข้าไปอยู่ในแผนอภิบาลของวัดและสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนอภิบาลของสังฆมณฑล โดยให้มีการประชุมติดตามงานคำสอนอย่างต่อเนื่อง

### 6.3 เครื่องมือ

149 ครูคำสอนที่ดีมีความสำคัญมากกว่าเครื่องมือ แต่การมีเครื่องมือที่มีคุณภาพย่อมเพิ่มประสิทธิภาพและทักษะให้ครูคำสอนสามารถทำงานได้อย่างดียิ่งขึ้น หลักเกณฑ์พื้นฐานในการเลือกใช้เครื่องมือเหล่านี้คือความซื่อสัตย์ต่อพระเจ้าและต่อมนุษย์ (เทียบ GDC 283)

## หนังสือแบบเรียนและคู่มือคำสอน<sup>4</sup>(เทียบ GDC 283)

150 หนังสือแบบเรียนและคู่มือคำสอนเป็นเครื่องนำทางในการเรียนรู้ ที่บรรจุเนื้อหาและสาระสำคัญเกี่ยวกับข่าวสารแห่งความรอดของพระคริสตเจ้าและของพระศาสนจักรอย่างครบถ้วน จึงต้องเป็นสิ่งที่เชื่อถือได้ นำมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับสภาพและบริบททางสังคมของผู้เรียนในแต่ละยุคสมัยได้

หนังสือแบบเรียนและคู่มือคำสอนต้องยึดพระคัมภีร์ ธรรมนูญประเพณี คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก ประวัติศาสตร์พระศาสนจักร คุณค่าและวิถีชีวิตไทยเป็นพื้นฐาน โดยได้รับการรับรองจากพระสังฆราชท้องถิ่น

## เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์

151 เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ประเภทต่างๆ เช่น รูปภาพ ภาพนิ่ง สิ่งพิมพ์ ดนตรี วีดิทัศน์ ภาพยนตร์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ มีความสำคัญในงานคำสอน ครูคำสอนควรรู้จักวิธีใช้เครื่องมือเหล่านี้อย่างถูกต้อง ผู้รับผิดชอบ

---

<sup>4</sup> จากชุดหนังสือคำสอนในพระสมณสาส์นเตือนใจ การสอนคำสอนในยุคปัจจุบัน (Catechesi Tradendae—CT) กล่าวไว้ว่า “การฟื้นฟูคำสอนในปัจจุบันนี้มีความหมายมาก ส่วนมากคือการเขียนหนังสือคำสอนใหม่และการเพิ่มจำนวนหนังสือคำสอนซึ่งยังดำเนินอยู่ในที่หลายแห่งในพระศาสนจักร ผลงานที่น่าชื่นชมเป็นจำนวนมากได้ปรากฏออกสู่สายตาและเป็นขุมทรัพย์ที่แท้จริงสำหรับงานคำสอน” (CT 49)

GDC (1971) 120) ให้คำนิยามหนังสือคำสอนว่า “หนังสือคำสอนเป็นสื่อที่นำเสนอต่อกลุ่มคริสตชนที่ทำงานด้านคำสอน ไม่มีหนังสือคำสอนเล่มใดเลยจะมาแทนที่การสื่อสารที่มีชีวิตชีวาเกี่ยวกับสาระสำคัญของศาสนาคริสต์ได้ อย่างไรก็ตามหนังสือคำสอนมีคุณค่าที่เป็นไปได้ต่อการแสดงออกอย่างเต็มเปี่ยมถึงพยานหลากหลายตามธรรมนูญของศาสนาคริสต์และของหลักการต่างๆที่ส่งเสริมงานสอนคำสอน”

งานอภิบาลควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการผลิตและจัดหาสื่อคำสอนให้เพียงพอ รวมทั้งให้ครูคำสอนได้รับการอบรม ให้สามารถใช้เครื่องมือเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- 152 ท่ามกลางเครื่องมือต่างๆ หนังสือคำสอนโดดเด่นกว่าหมด เพื่อให้งานคำสอนเกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ สภาพระสังฆราชควรจัดทำหนังสือคำสอนสำหรับพระศาสนจักรประเทศไทย ในการจัดทำหนังสือคำสอน ควรยึดหลักเกณฑ์อย่างรอบคอบ ดังนี้
- (1) มีความสอดคล้องกับหนังสือคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิกอย่างครบถ้วน
  - (2) คำนึงถึงมาตรฐานและหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการนำเสนอข่าวดีแห่งพระวรสารตามที่มีระบุไว้ในคู่มือแนะแนวทั่วไปสำหรับการสอนคำสอน
  - (3) ได้รับอนุมัติจากสันตะสำนัก เพื่อใช้เป็นคู่มือในการประกาศและถ่ายทอดข่าวดี ตามบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การอนุมัติดังกล่าวเป็นการยอมรับว่าหนังสือนี้คือเอกสารของพระศาสนจักรสากลที่ใช้ในพระศาสนจักรท้องถิ่น (เทียบ GDC 284-285 ; CIC 775)

### บทสรุป

- 153 หวังว่า คู่มือแนะแนวการสอนคำสอนในประเทศไทยเล่มนี้จะเป็นบ่อเกิดแรงบันดาลใจ และแนวทางช่วยเหลือพระสงฆ์ นักบวช ธรรมทูต สามเณร และครูคำสอนฆราวาส ผู้อบรมความเชื่อของเราเป็นพิเศษในสหัสวรรษที่สาม เพื่อร่วมมือกันรักษาแสงสว่างแห่งความเชื่อให้มีชีวิตชีวาแก่คริสตชนของเรา

ตลอดจนผู้สนใจคริสตธรรม และเพื่อให้พวกเขาได้รับพระพร  
ที่มีค่ามากที่สุดที่พระศาสนจักรคาทอลิกสามารถมอบให้ได้

พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยเน้นการสร้าง  
วิถีชุมชนวัด โดยอาศัยพระวาจา การมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน  
การร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ และการช่วยเหลือแบ่งปัน  
เพื่อให้ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง และมีกระแสเรียกเป็น  
พระสงฆ์ นักบวช มากยิ่งขึ้น

เราตระหนักดีว่าเราเป็นพลเมืองไทย คริสตชนเป็น  
เพียงกลุ่มน้อย ท่ามกลางพี่น้องชาวพุทธ มุสลิม ฯลฯ เราจึงต้อง  
สนับสนุนครุฑคำสอนให้เข้าใจศาสนสัมพันธ์ และคริสตศาสนจักร  
สัมพันธ์ เพื่อร่วมมืออบรมเยาวชน เด็ก และพี่น้องประชาชน  
ให้มีความรัก สามัคคี มีความเอื้ออาทรต่อกัน และเราต้องตอบ  
คำถามแก่ทุกคนที่ต้องการทราบเหตุผลของการที่เรามีความหวัง  
อยู่ในใจของเราได้ (เทียบ 1 ปต 3.15)

ขอพระแม่ผู้รับเกียรติยกขึ้นสวรรค์ องค์อุปถัมภ์ของ  
ประเทศไทย บุญราศีนิโคลาส บุญเกิด กฤษบำรุง พระสงฆ์  
และมรณสักขีไทยและบุญราศีฟิลิป สี่ฟอง อ่อนพิทักษ์ ครุฑคำสอน  
แบบอย่าง ช่วยวิงวอนให้เราปฏิบัติพันธกิจของพระศาสนจักร  
คาทอลิกในประเทศ ให้บรรลุผลตามพระประสงค์ของพระเยซู  
คริสต์เจ้าเทอญ

## เอกสารอ้างอิง

- FABC-Office of Education and Student Chaplaincy, **Catechesis for Asia** : Toward the year 2000 and beyond, Lucky Press, Inc., 8 September 1996, 283 หน้า
- Conferenza Episcopale Italiana, **Il Rinnovamento della Catechesi**, Roma (2 Febbraio 1970) 130 หน้า
- Congregation for the Clergy, **General Directory for Catechesis**, Liberia Editrice Vatican,1997, 318 หน้า
- National Conference of Catholic Bishops, **Sharing the light of Faith**, National Catechetical Directory for Catholics of the United States of America , Washington 1979.
- Catholic Bishops' Conference Philippines -ECCCE, **Maturing in Christian Faith**, National Catechetical Directory for the Philippines, E.C.E.R.I. St.Paul Publication-Manila, August 1986, 310 หน้า
- **Vision 2000 and Beyond**, Catechetical Directory Pakistan. (19 March 1997)
- **ข้อกำหนดของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย** (Particular Norms for Thailand) 15 สิงหาคม ค.ศ. 1992 โรงพิมพ์อัสสัมชัญ กรุงเทพฯ พ.ศ. 2534, 60 หน้า
- คณะกรรมการคำสอนแห่งประเทศไทย, **ทิศทางการสอนคำสอนในประเทศไทย ค.ศ. 1995**, ศูนย์คำสอนกรุงเทพฯ จัดพิมพ์, พฤศจิกายน ค.ศ.1995, 35 หน้า



- สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **ทิศทางงานอภิบาลคริสตศักราช 2000** ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย สำหรับ ค.ศ. 2000-2010, จัดพิมพ์โดยสำนักงานสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ, สิงหาคม ค.ศ. 2000, 192 หน้า
- สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **แผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015** ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย, จัดพิมพ์โดยสำนักงานสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ, สิงหาคม ค.ศ. 2010, 64 หน้า

## อักษรย่อเอกสารต่างๆ

- AG งานธรรมทูตของพระศาสนจักร (Ad Gentes ; 7 ธ.ค. 1965)
- CCC คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก  
(Catechism of the Catholic Church ; 11 ต.ค. 1992)
- CD หน้าที่ของพระสังฆราชในการอภิบาลสัตบุรุษในพระศาสนจักร  
(Christus Dominus ; 28 ธ.ค. 1965)
- ChL พระกระแสเรียกและภารกิจของคริสตชนฆราวาสใน  
พระศาสนจักรและในโลก  
(Christifideles Laici ; 30 ธ.ค.1988)
- CIC กฎหมายพระศาสนจักร  
(Codex Iuris Canonici ; 25 ม.ค. 1983)
- COINCAT สมัชชานานาชาติเพื่อการสอนคำสอน  
(Congresso Internazionale della Catechesi  
ค.ศ. 1990 เรื่อง Adult Catechesis in the Christian  
Community)
- CT การสอนคำสอนในยุคปัจจุบัน  
(Catechesis Tradendae ; 16 ต.ค. 1979)
- DV การเผยความจริงของพระเจ้า (Dei Verbum ; 18 พ.ย. 1965)
- EA พระศาสนจักรในเอเชีย (Ecclesia in Asia ; 6 พ.ย. 1999)
- EN การประกาศพระวรสารในโลกปัจจุบัน  
(Evangelii Nuntiandi ; 8 ธ.ค. 1975)
- FC ครอบครัวคริสตชนในโลกปัจจุบัน  
(Familiaris Consortio ; 22 พ.ย. 1981)

- GCD คู่มือแนะแนวการสอนคำสอนทั่วไป  
(General Catechetical Directory ; 11 เมษายน 1971)
- GDC คู่มือแนะแนวทั่วไปสำหรับการสอนคำสอน  
(General Directory for Catechesis ; 11 ส.ค. 1997)
- LG พระศาสนจักร (Lumen Gentium ; 21 พ.ย. 1964)
- OT การอบรมพระสงฆ์ (Optatum Totius ; 7 ธ.ค. 1965)
- PO การปฏิบัติงานและชีวิตของพระสงฆ์  
(Presbyterorum Ordinis ; 7 ธ.ค. 1965)
- RCA การฟื้นฟูคำสอนสำหรับเอเชีย  
(Renewed Catechesis for Asia : Towards the year 2000  
and beyond - 1995)
- RCIA พิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน  
(Rite of Christian Initiation of Adults : 6 ม.ค. 1972)
- RM พระพันธกิจขององค์พระผู้ไถ่  
(Redemptoris Missio ; 7 ธ.ค. 1990)
- VC ชีวิตผู้รับเจิม (Vita Consecrata ; 25 มี.ค. 1996)

ที่ คอค. 22 / 2009

## ประกาศเรื่อง ครุคำสอน และการตอบแทน

พระศาสนจักรคาทอลิกเห็นความสำคัญของครุคำสอน เป็นอย่างยิ่งเสมอมา ดังที่สมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอล ที่ 2 ได้กล่าวถึงครุคำสอนในพระสมณสาสน์ พระพันธกิจ ของพระผู้ไถ่ว่า “...มิใช่การกระทำที่ไร้เหตุผล เมื่อพระศาสนจักร ซึ่งก่อตั้งมาแต่โบราณกาลได้เพิ่มจำนวนครุคำสอนขึ้นเป็นอันมาก และกวัดขันการสอนคำสอนกันอย่างเข้มแข็ง ในยามที่ต้องการ การแพร่พระวรสารครั้งใหม่ ครุคำสอนในแดนมิสซัง นั้นเอง ที่สมควรได้ชื่อว่า ครุคำสอนชั้นยอด... พระศาสนจักรที่กำลัง เพื่อพวยพุ่งทุกวันนี้ คงจะไม่มีทางสูงส่งขึ้นมา หากปราศจาก บุคคลเหล่านี้” (RM 73 และ CT 66)

ประมวลกฎหมายพระศาสนจักร กล่าวถึงบทบาทของ ครุคำสอนว่า “ให้ใช้ครุคำสอนในการทำงานแพร่ธรรม กล่าวคือ คริสตชนฆราวาสที่ได้รับการอบรมอย่างเหมาะสม และมี ชีวิตคริสตชนที่ดีเด่น ซึ่งอุทิศตนเพื่อสอนพระวรสาร และจัดการเกี่ยวกับพิธีกรรม รวมทั้งงานด้านเมตตาจิต ภายใต้การดูแลของธรรมทูต

ครูคำสอน ต้องรับการอบรมในโรงเรียนที่ตั้งขึ้นเพื่อการนี้ โดยตรง หรือที่ใดที่ไม่มีโรงเรียนที่ตั้งขึ้นเพื่อการนี้ ก็ต้องรับการอบรมภายใต้การดูแลของธรรมทูต” (CIC 785)

ในข้อกำหนดของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย (15 สิงหาคม ค.ศ. 1992) กฎฎีกา 9 เรื่อง การให้การอบรมศึกษาศาสนาคาทอลิกในโรงเรียน (เทียบ CIC 804 # 1) ประกาศว่า “ครูคำสอนฆราวาสที่จะสอนเรื่องศาสนาคาทอลิกในโรงเรียนนั้น ต้องมีคุณสมบัติดังนี้ คือ ได้รับใบประกาศนียบัตรจากศูนย์คำสอน เด่นในเรื่องข้อคำสอน และมีชีวิตที่ซื่อตรง”

พระศาสนจักรไม่ลืมความจำเป็นที่จะต้อง “จัดให้ครูคำสอน มีสภาพชีวิตความเป็น อยู่ที่ดีพอสมควร และมีหลักประกันสังคม” (AG 17 เทียบ RM 73)

ดังนั้นในการประชุมคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกคริสตศาสนธรรม เราได้พิจารณาถึงการตอบแทนครูคำสอน และมีมติดังต่อไปนี้

1. ผู้ที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า และสำเร็จการศึกษาที่ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม (ระดับชาติ) หลักสูตรภาคฤดูร้อน ให้สถาบันคาทอลิกที่เขาสังกัดจ่ายเงินค่าเพิ่มวุฒิเทียบเท่า ปวช
2. ผู้ที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า และสำเร็จการศึกษาที่ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม (ระดับชาติ) หลักสูตรภาคปกติ (2 ปี) ให้สถาบันคาทอลิกที่เขาสังกัดจ่ายเงินค่าเพิ่มวุฒิเทียบเท่าอนุปริญญา

3. ผู้ที่เรียนจบปริญญาตรี และไปศึกษาต่อที่**ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม** (ระดับชาติ) ภาคฤดูร้อน ครบตามหลักสูตร โดยได้รับทุนการศึกษาจากต้นสังกัด เมื่อกลับเข้าทำงานตามที่ต้นสังกัดมอบหมาย ให้ได้ค่าเพิ่มวุฒิ 1 ชั้น ตามเกณฑ์ของสังฆมณฑลที่สังกัด
4. ผู้ที่เรียนจบปริญญาตรี และไปศึกษาต่อที่**ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม** (ระดับชาติ) ภาคปกติ ครบตามหลักสูตร โดยได้รับทุนการศึกษาจากต้นสังกัด เมื่อกลับเข้าทำงานตามที่ต้นสังกัดมอบหมาย ให้ได้รับค่าเพิ่มวุฒิ 2 ชั้น ตามเกณฑ์ของสังฆมณฑลที่สังกัด
5. ผู้ที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า เมื่อเรียนจบหลักสูตรที่**ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม** (ระดับชาติ) ทั้งหลักสูตรภาคปกติ หรือหลักสูตรภาคฤดูร้อน และไปศึกษาต่อที่วิทยาลัยมารดาพระศาสนจักร (Mater Ecclesiae Missionary College) ที่กรุงโรม จนสำเร็จการศึกษา เมื่อกลับเข้ามาทำงานตามที่ต้นสังกัดมอบหมาย ให้ได้รับเงินเดือนเทียบเท่าวุฒิปริญญาตรี
6. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และไปศึกษาต่อด้านคำสอนที่วิทยาลัยมารดาพระศาสนจักร (Mater Ecclesiae Missionary College) ที่กรุงโรม โดยได้รับทุน การศึกษาจากต้นสังกัด เมื่อกลับเข้าทำงานตามที่ต้นสังกัดมอบหมาย ให้ได้รับเงินค่าเพิ่มวุฒิ 2 ชั้น ตามเกณฑ์ของสังฆมณฑลที่สังกัด
7. ครูคาทอลิกที่ต้นสังกัดส่งไปเรียนคำสอนภาคฤดูร้อนที่**ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม** (ระดับชาติ) ขอให้ผู้บริหารจ่ายเงินเดือนและเงินพิเศษ เท่าที่ครูในโรงเรียนพึงได้รับ

8. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาคริสตศาสนศึกษา จากวิทยาลัย  
แสงธรรม ระดับปริญญาตรี ให้ได้รับเงินเดือนอัตราวุฒิปริญญาตรี  
และขอให้ผู้บริหารพิจารณาเพิ่มค่าความชำนาญพิเศษอย่างต่ำ  
1 ชั้น ตามเกณฑ์ของสัมมณฑลที่สังกัด

ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนฆราวาสให้เข้ารับการอบรม  
คริสตศาสนธรรม เพื่อพวกเขาจะได้มีความรู้ ความสามารถ  
ตระหนักและมีส่วนร่วมในงานอภิบาลและงานธรรมทูตของพระศาสนจักร  
อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในโรงเรียนและในเขตวัดของเรา

ประกาศมา ณ วันที่ 9 ตุลาคม ค.ศ. 2009



(บาทหลวงเปรมปรี วาปีโส)

ผู้อำนวยการ



(พระสังฆราชฟรังซิสเซเวียร์ วีระ อาภรณ์รัตน์)

พระสังฆราชแห่งสังมณฑลเชียงใหม่

ประธานคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม

แผนกคริสตศาสนธรรม

## ศูนย์คริสตศาสนธรรมในประเทศไทย

1. สำนักงานคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม  
แผนกคริสตศาสนธรรม  
อาคารเลขที่ 122/11 ชั้น 3 ซ.นนทรี 14 (ช.สุวรรณ) ถ.นนทรี  
ยานนาวา กรุงเทพฯ 10120 โทร 02-681-3900 ต่อ 1303  
โทรสาร 02-681-5369-70 [www.thaicatechesis.com](http://www.thaicatechesis.com)  
Email : [thaiccatechesis@gmail.com](mailto:thaiccatechesis@gmail.com)
2. ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม ระดับชาติ (ประเทศไทย)  
(National Catechetical Center)  
82 ม.6 ซ.วัดเทียนดัด ต.ท่าข้าม อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110  
โทร 0-2429-0443, 0-2812-7153-4 โทรสาร 0-2429-0239  
[www.thaicatechesis.com/cc/](http://www.thaicatechesis.com/cc/) ; E-mail: [nccthai@hotmail.com](mailto:nccthai@hotmail.com)
3. ศูนย์คำสอนสังฆมณฑลเชียงใหม่ (แม่ริม)  
124 ม.3 ต.ริมใต้ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ 50180  
โทร. 0-5329-7010 E-mail: [cmcatechesis@gmail.com](mailto:cmcatechesis@gmail.com)  
[www.facebook.com/cmcatechesis](http://www.facebook.com/cmcatechesis)
4. ศูนย์ประสานงานแพร์ธรรม  
5/1 ซ. 12 ถ.เจริญประเทศ ต.ช่างคาน อ.เมือง  
จ.เชียงใหม่ 50100 โทร 0-5381-8622 โทรสาร 0-5327-4273
5. ศูนย์คำสอนสังฆมณฑลจันทบุรี  
21/3 ม.1 ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี 20110  
โทร 038-312-708 ต่อ1109, 089-772-5589 โทรสาร 038-324-215  
[www.kamsonchan.org](http://www.kamsonchan.org) E-mail: [info@kamsonchan.org](mailto:info@kamsonchan.org)



6. ศูนย์คริสตศาสนธรรมคาทอลิกเขตมิสซังราชบุรี  
31/2-4 ถ.สมบูรณกุล อ.เมือง จ.ราชบุรี 70000  
โทร 0-3231-4733 โทรสาร 0-3231-4836  
www.kamsondeede.com  
E-mail: kamsondeede@yahoo.com
8. ศูนย์คริสตศาสนธรรมอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ  
57 ซ.โอเรียนเต็ล บางรัก กรุงเทพฯ 10500  
โทร 0-2237-5276, 0-2233-0338 โทรสาร 0-2233-8159  
www.kamsonbkk.com E-mail : ccbkk@catholic.or.th
9. ศูนย์คริสตศาสนธรรม สังฆมณฑลนครสวรรค์  
อาสนวิหารนักบุญอันนา  
ถ.สวรรค์วิถี อ.เมือง จ.นครสวรรค์ 60000  
โทร 0-5622-2352, 0-5631-2893 โทรสาร 0-5631-2894
10. ศูนย์อภิบาล “บ้านชุมพาบาล” สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี  
15 ม.6 ถ.ชนเกษม 41 ต.มะขามเตี้ย อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000  
โทร 0-7727-2644, โทรสาร 0-7728-3416
11. ศูนย์คริสตศาสนธรรมอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง  
41 ม.8 ถ.นิตโย ต.ท่าแร่ อ.เมือง จ.สกลนคร 47230  
โทร 0-4275-1197
12. ศูนย์คริสตศาสนธรรมสังฆมณฑลอุบลฯ  
120/2 ม.15 บ้านนาคำ ต.ขามใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000  
โทร 0-4531-1632 โทรสาร 0-4531-1632

13. ศูนย์คริสตศาสนธรรมสังฆมณฑลนครราชสีมา  
สำนักมิสซัง 387 ถ.สุนารี อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000  
โทร 0-4427-3275 โทรสาร 0-4424-1840  
www.nrcatechesis.org  
E-mail: korat\_cate@hotmail.com
14. ศูนย์คำสอนสังฆมณฑลอุดรธานี  
ตู้ ป.ณ. 6 ปท.โพศรี อ.เมือง จ.อุดรธานี 41002  
โทร 0-4224-8113, โทรสาร 0-4224-8113,  
ccudon.wordpress.com
15. ศูนย์คริสตศาสนธรรมเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร (สองคอน)  
111 หมู่ 2 บ้านสองคอน ต.บึงขาม อ.ห้วยใหญ่  
จ. มุกดาหาร 49150  
โทร. 0-4264-3514 , 0-4264-3512 (บ้านมาเซอร์)  
โทรสาร 0-4264-3513 Email : songkhoncc@gmail.com

สถิติครูคำสอนในประเทศไทย  
ปี พ.ศ. 2552 / ค.ศ. 2009

สังฆมณฑล	ครูคำสอน เต็มเวลา		ครูคำสอนบางเวลา (ในโรงเรียน/วัด)		ครูคำสอน อาสาสมัคร		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
กรุงเทพฯ	3	23	93	449	6	16	590
จันทบุรี	6	15	32	69	14	1	137
เชียงใหม่	37	12	170	65	14	6	304
ท่าแร่-หนองแสง	-	5	45	190	-	2	242
นครราชสีมา	-	6	13	42	15	38	114
นครสวรรค์	-	-	30	16	-	-	46
ราชบุรี	14	33	22	128	12	26	235
สุราษฎร์ธานี	3	10	14	24	11	20	82
อุดรธานี	15	13	5	13	6	2	54
อุบลราชธานี	-	-	13	77	18	54	162
<b>รวม</b>	<b>78</b>	<b>117</b>	<b>437</b>	<b>1073</b>	<b>96</b>	<b>165</b>	<b>1,966</b>

## สถิติครูคำสอนในประเทศไทย

ปี พ.ศ. 2556 / ค.ศ. 2013

สังฆมณฑล	ครูคำสอน เต็มเวลา		ครูคำสอนบางเวลา (ในโรงเรียน/วัด)		ครูคำสอน อาสาสมัคร		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
กรุงเทพฯ	4	15	122	489	3	13	646
จันทบุรี	-	-	23	80	-	9	112
เชียงใหม่	38	13	137	55	481	2	726
ท่าแร่-หนองแสง	25	120	15	10	-	-	170
นครราชสีมา	1	8	7	29	22	101	168
นครสวรรค์	30	-	10	15	10	20	85
ราชบุรี	11	22	20	79	12	39	183
สุราษฎร์ธานี	4	64	16	22	2	4	112
อุดรธานี	2	1	23	15	5	11	57
อุบลราชธานี	1	4	30	137	-	-	172
<b>รวม</b>	<b>116</b>	<b>247</b>	<b>403</b>	<b>931</b>	<b>535</b>	<b>199</b>	<b>2431</b>